

**Raport Banku Millennium S.A.
za okres 12 miesięcy
zakończony 31 grudnia 2009 r.**

WYBRANE DANE FINANSOWE

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	okres od 1.01.2009 do 31.12.2009	okres od 1.01.2008 do 31.12.2008	okres od 1.01.2009 do 31.12.2009	okres od 1.01.2008 do 31.12.2008
I. Przychody z tytułu odsetek	2 207 880	2 264 464	508 653	641 111
II. Przychody z tytułu prowizji	525 443	510 475	121 052	144 525
III. Przychody operacyjne	1 425 299	1 830 868	328 361	518 352
IV. Wynik działalności operacyjnej	80 535	587 460	18 554	166 321
V. Wynik finansowy przed opodatkowaniem	80 535	587 460	18 554	166 321
VI. Wynik finansowy po opodatkowaniu	84 115	496 928	19 378	140 689
VII. Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	55 073	539 911	12 688	152 859
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 629 189	586 456	375 334	166 036
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-220 249	-186 513	-50 741	-52 805
X. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-220 025	368 940	-50 690	104 454
XI. Przepływy pieniężne netto, razem	1 188 915	768 883	273 903	217 685
XII. Aktywa razem	43 969 150	45 996 853	10 702 777	11 024 076
XIII. Zobowiązania wobec banków	4 909 356	3 060 550	1 195 014	733 523
XIV. Zobowiązania wobec klientów	31 653 587	31 877 870	7 704 977	7 640 176
XV. Kapitał własny	2 517 625	2 462 552	612 829	590 200
XVI. Kapitał zakładowy	849 182	849 182	206 704	203 524
XVII. Liczba akcji	849 181 744	849 181 744	849 181 744	849 181 744
XVIII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	2,96	2,90	0,72	0,70
XIX. Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	2,96	2,90	0,72	0,70
XX. Współczynnik wypłacalności	10,36%	9,19%	10,36%	9,19%
XXI. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	-	0,19	-	0,06

KURSY PRZYJĘTE DO PRZELICZENIA DANYCH FINANSOWYCH NA EURO

Dla wyliczenia wielkości w EURO zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji bilansowych 4,1082 PLN/EUR kurs z dnia 31 grudnia 2009 r. (dla danych porównywalnych na dzień 31 grudnia 2008 r.: 4,1724 PLN/EUR),
- dla pozycji rachunku zysków i strat za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2009 r. – 4,3406 PLN/EUR, kurs wyliczony jako średnia z kursów na koniec miesięcy objętych sprawozdaniem (dla danych porównywalnych za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2008 r.: 3,5321 PLN/EUR).

WYBRANE KWARTALNE DANE FINANSOWE

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (dane w tys. zł)	1.01.2009 - 31.12.2009	1.10.2009 - 31.12.2009*	1.01.2008 - 31.12.2008	1.10.2008 - 31.12.2008*
I. Przychody z tytułu odsetek	2 207 880	539 189	2 264 464	664 440
II. Koszty z tytułu odsetek	-1 740 794	-369 804	-1 464 782	-468 083
III. Wynik z tytułu odsetek	467 086	169 385	799 682	196 357
IV. Przychody z tytułu prowizji	525 443	142 436	510 475	122 504
V. Koszty z tytułu opłat i prowizji	-70 149	-15 018	-87 876	-23 524
VI. Wynik z tytułu prowizji	455 294	127 418	422 599	98 980
VII. Przychody z tytułu dywidend	101 446	16	181 903	99 805
VIII. Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych	22 950	10 163	2 988	682
IX. Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	251 105	29 281	158 507	16 869
X. Wynik z pozycji wymiany	68 649	27 302	239 315	31 282
XI. Pozostałe przychody operacyjne	58 769	27 884	25 874	6 032
XII. Przychody operacyjne	1 425 299	391 449	1 830 868	450 007
XIII. Koszty działania	-910 886	-209 150	-1 062 724	-278 575
XIV. Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	-358 448	-62 040	-111 701	-42 153
XV. Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	-150	103	-2 290	-1 509
XVI. Amortyzacja	-50 602	-12 129	-52 081	-14 638
XVII. Pozostałe koszty operacyjne	-24 678	-6 795	-14 612	-5 608
XVIII. Koszty operacyjne	-1 344 764	-290 011	-1 243 408	-342 483
XIX. Wynik na działalności operacyjnej	80 535	101 438	587 460	107 524
XX. Wynik finansowy przed opodatkowaniem	80 535	101 438	587 460	107 524
XXI. Podatek dochodowy	3 580	-16 630	-90 532	-8 910
XXII. Wynik finansowy po opodatkowaniu	84 115	84 808	496 928	98 614

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW (dane w tys. zł)	1.01.2009 - 31.12.2009	1.10.2009 - 31.12.2009*	1.01.2008 - 31.12.2008	1.10.2008 - 31.12.2008*
WYNIK FINANSOWY PO OPODATKOWANIU	84 115	84 808	496 928	98 614
INNE SKŁADNIKI CAŁKOWITYCH DOCHODÓW				
I. Efekt wyceny papierów dłużnych z portfela "dostępne do sprzedaży"	-4 022	-10 286	14 068	6 014
II. Efekt wyceny akcji z portfela "dostępne do sprzedaży"	3 543	1 449	1 180	1 180
III. Rachunkowość zabezpieczeń	-35 373	28 082	37 817	37 073
IV. Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem	-35 852	19 245	53 065	44 267
V. Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów	6 812	-3 656	-10 082	-8 411
VI. Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	-29 042	15 589	42 983	35 856
VII. CAŁKOWITE DOCHODY ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	55 073	100 397	539 911	134 470

* - dane niepodlegające badaniu niezależnego biegłego rewidenta

**ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 12 MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2009 R.**

SPIS TREŚCI

I.	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
II.	BILANS	7
III.	ZMIANY STANU KAPITAŁÓW WŁASNYCH.....	9
IV.	SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	10
V.	INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE	12
VI.	POLITYKA RACHUNKOWOŚCI.....	13
	(1) OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ	13
	(2) PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	24
VII.	NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	54
	(1) PRZYPADKI Z TYTUŁU ODSETEK	54
	(2) KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	54
	(3) PRZYPADKI I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI.....	55
	(4) PRZYPADKI Z TYTUŁU DYWIDEND.....	55
	(5A) WYNIK Z INWESTYCYJNYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH	56
	(5B) WYNIK Z INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	56
	(5C) WYNIK Z POZYCJI WYMIANY	57
	(6) POZOSTAŁE PRZYPADKI OPERACYJNE	58
	(7) KOSZTY DZIAŁANIA	58
	(8) KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH.....	59
	(9) KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH.....	59
	(10) AMORTYZACJA.....	60
	(11) POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE.....	60
	(12) PODATEK DOCHODOWY	60
	(13) ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	61
	(14) KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM.....	62
	(15) LOKATY W INNYCH BANKACH ORAZ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE INNYM BANKOM.....	62
	(16) AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	64
	(17) INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	68
	(18) KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM.....	71
	(19) INWESTYCYJNE AKTYWA FINANSOWE.....	73
	(20) NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU ZAKUPIONYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU.....	77
	(21) RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	77
	(22) WARTOŚCI NIEMATERIALNE	80
	(23) AKTYWA TRWAŁE DO ZBYCIA.....	81
	(24) AKTYWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO	82
	(25) POZOSTAŁE AKTYWA.....	84

(26) ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	84
(27) ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	86
(28) INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	86
(29) ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	87
(30) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU SPRZEDANYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z UDZIELONYM PRZYRZECZENIEM ODKUPU	88
(31) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	88
(32) REZERWY	90
(33) REZERWA NA ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY	91
(34) POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA.....	91
(35) ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	93
(36) KAPITAŁ WŁASNY	94
VIII. DYWIDENDY ZA ROK 2008 I 2009.....	99
IX. WARTOŚĆ GODZIWA	99
X. DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	104
XI. PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU.....	105
XIII. DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH.....	106
XIV. INFORMACJE O PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI POWIERNICZEJ.....	106
XV. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	107
(1) OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	107
(2) INFORMACJE O WARTOŚCI UDZIELONYCH ZALICZEK, KREDYTÓW, POŻYCZEK I GWARANCJI	109
(3) INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSOB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM....	110
(4) STAN AKCJI BANKU POSIADANYCH PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE BANK (PEŁNIĄCE SVOJE FUNKCJE W DNIU 31 GRUDNIA 2009).....	111
XVI. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM.....	112
(1) ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	113
(2) RYZYKO KREDYTOWE	114
(3) RYZYKO RYNKOWE.....	130
(4) RYZYKO PŁYNNOŚCI	133
(5) RYZYKO OPERACYJNE	137
XVII. LUKA PŁYNNOŚCI WEDŁUG TERMINÓW ZAPADALNOŚCI I WYMAGALNOŚCI	138
XVIII. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE.....	142
XIX. LEASING OPERACYJNY	148
XX. ISTOTNE WYDARZENIA POMIĘDZY DATĄ, NA KTÓRĄ SPORZĄDZONO RAPORT FINANSOWY A DATĄ JEGO PUBLIKACJI.....	148

I. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Przychody z tytułu odsetek	1	2 207 880	2 264 464
Koszty z tytułu odsetek	2	-1 740 794	-1 464 782
Wynik z tytułu odsetek		467 086	799 682
Przychody z tytułu prowizji		525 443	510 475
Koszty z tytułu opłat i prowizji		-70 149	-87 876
Wynik z tytułu prowizji	3	455 294	422 599
Przychody z tytułu dywidend	4	101 446	181 903
Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych	5	22 950	2 988
Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5	251 105	158 507
Wynik z pozycji wymiany	5	68 649	239 315
Pozostałe przychody operacyjne	6	58 769	25 874
Przychody operacyjne		1 425 299	1 830 868
Koszty działania	7	-910 886	-1 062 724
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	8	-358 448	-111 701
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	9	-150	-2 290
Amortyzacja	10	-50 602	-52 081
Pozostałe koszty operacyjne	11	-24 678	-14 612
Koszty operacyjne		-1 344 764	-1 243 408
Wynik finansowy przed opodatkowaniem		80 535	587 460
Podatek dochodowy	12	3 580	-90 532
Wynik finansowy po opodatkowaniu		84 115	496 928

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW <i>w tysiącach zł</i>	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
WYNIK FINANSOWY PO OPODATKOWANIU	84 115	496 928
INNE SKŁADNIKI CAŁKOWITYCH DOCHODÓW		
I. Efekt wyceny papierów dłużnych z portfela "dostępne do sprzedaży"	-4 022	14 068
II. Efekt wyceny akcji z portfela "dostępne do sprzedaży"	3 543	1 180
III. Rachunkowość zabezpieczeń	-35 373	37 817
IV. Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem	-35 852	53 065
V. Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów	6 812	-10 082
VI. Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	-29 042	42 983
VII. CAŁKOWITE DOCHODY ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	55 073	539 911

II. BILANS

AKTYWA

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	31.12.2009	31.12.2008
Kasa, środki w Banku Centralnym	14	2 191 027	1 802 402
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	15	695 689	1 580 026
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	16	3 029 253	6 292 722
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17	377 334	9 977
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18	32 482 473	32 624 259
Inwestycyjne aktywa finansowe	19	4 163 076	2 913 379
- dostępne do sprzedaży		4 163 076	2 913 379
- utrzymywane do terminu zapadalności		0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	19	262 288	232 357
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	20	208 781	61 282
Rzeczowe aktywa trwałe	21	285 490	225 603
Wartości niematerialne	22	18 458	18 002
Aktywa trwałe do zbycia	23	0	0
Należność od Urzędu Skarbowego z tytułu podatku bieżącego		36 548	45 656
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	24	102 660	15 031
Pozostałe aktywa	25	116 073	176 157
Aktywa razem		43 969 150	45 996 853

ZOBOWIĄZANIA

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania wobec banków	26	4 909 356	3 060 550
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	27	683 378	4 402 227
Instrumenty pochodne zabezpieczające	28	122 813	1 179 649
Zobowiązania wobec klientów	29	31 653 587	31 877 870
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	30	2 346 190	1 506 353
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31	262 466	113 207
Rezerwy	32	23 196	32 552
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	33	0	0
Pozostałe zobowiązania	34	504 744	400 473
Zobowiązania podporządkowane	35	945 795	961 420
Zobowiązania razem		41 451 525	43 534 301

KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	31.12.2009	31.12.2008
Kapitał zakładowy	36	849 182	849 182
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	36	472 343	472 343
Kapitał z aktualizacji wyceny	36	11 199	40 241
Zyski zatrzymane	36	1 184 901	1 100 786
Kapitał własny razem		2 517 625	2 462 552
Zobowiązania i kapitał własny razem		43 969 150	45 996 853

III. ZMIANY STANU KAPITAŁÓW WŁASNYCH

	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane
Kapitał własny na początek okresu (B/O) 01.01.2009	2 462 552	849 182	472 343	40 241	1 100 786
- całkowite dochody za rok 2009	55 073	0	0	-29 042	84 115
Kapitał własny na koniec okresu (B/Z) 31.12.2009	2 517 625	849 182	472 343	11 199	1 184 901

	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane
Kapitał własny na początek okresu (B/O) 01.01.2008	2 083 986	849 182	472 343	-2 742	765 203
- całkowite dochody za rok 2008	539 911	0	0	42 983	496 928
- wypłata dywidendy	-161 345	0	0	0	-161 345
Kapitał własny na koniec okresu (B/Z) 31.12.2008	2 462 552	849 182	472 343	40 241	1 100 786

Szczegółowe zmiany stanu poszczególnych pozycji kapitałów własnych zostały zaprezentowane w **nocie (36)**.

IV. SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

A. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
I. Zysk (strata) netto	84 115	496 928
II. Korekty razem:	1 545 074	89 528
1. Zysk/ strata z akcji (udziałów) w podmiotach podporządkowanych	0	0
2. Amortyzacja	50 602	52 081
3. Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-148 837	709 550
4. Przychody z tytułu dywidend	-101 446	-181 903
5. Rezerwy	-9 356	-680
6. Wynik na sprzedaży i likwidacji składników działalności inwestycyjnej	-33 951	-10 435
7. Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 760 402	-2 920 150
8. Zmiana stanu lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	902 384	-992 875
9. Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	128 921	-11 742 400
10. Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	-147 499	-32 475
11. Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-4 775 685	4 991 927
12. Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	2 162 896	-670 308
13. Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	-358 708	9 856 237
14. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	839 837	776 360
15. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	149 259	123 486
16. Zmiana stanu rozrachunków z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-11 760	85 186
17. Podatek dochodowy zapłacony	-59 949	-54 327
18. Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	153 779	37 101
19. Pozostałe pozycje	44 185	63 153
III. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 629 189	586 456

B. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
I. Wpływy z działalności inwestycyjnej	24 926 250	5 637 953
1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	40 145	15 102
2. Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	0
3. Zbycie aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0
4. Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	24 784 659	5 440 948
5. Pozostałe wpływy inwestycyjne	101 446	181 903
II. Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	-25 146 499	-5 824 466
1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	-7 221	-18 002
2. Nabycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	-23 000	-40 294
3. Nabycie aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0
4. Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	-25 116 278	-5 766 170
5. Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
III. Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-220 249	-186 513

C. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
I. Wpływy z działalności finansowej	1 331 630	587 563
1. Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	1 331 630	587 563
2. Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
3. Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
4. Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
5. Pozostałe wpływy finansowe	0	0
II. Wydatki z tytułu działalności finansowej	-1 551 655	-218 623
1. Spłata kredytów długoterminowych	-1 511 487	0
2. Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0
3. Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
4. Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
5. Umorzenie akcji	0	0
6. Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	-161 345
7. Pozostałe wydatki finansowe	-40 168	-57 278
III. Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-220 025	368 940
D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A III+B III+C III)	1 188 915	768 883
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	2 939 493	2 170 610
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	4 128 408	2 939 493

V. INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE

Nazwa (firma) i siedziba: Bank Millennium S.A., Polska, Warszawa ul. Stanisława Żaryna 2 a

Sąd rejestrowy i numer rejestru: XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, nr 0000010186

Podstawowy przedmiot działalności emitenta: działalność bankowa i pozostałe pośrednictwo finansowe, z wyjątkiem ubezpieczeń i funduszu emerytalno-rentowego,

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku Millennium S.A.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku w dniu 27 marca 2009 r. powołało na członków Rady Nadzorczej Banku w porządku alfabetycznym:

1. Pana Macieja Bednarkiewicza,
2. Pana Luis Maria Franca de Castro Pereira Coutinho ,
3. Pana Vitor Manuel Lopes Fernandes,
4. Pana Carlos Jorge Ramalho dos Santos Ferreira,
5. Pana Marka Furtka,
6. Pana Andrzeja K. Koźmińskiego,
7. Pana Paulo José de Ribeiro Moita de Macedo,
8. Pana Nelson Ricardo Bessa Machado,
9. Pana Ryszarda Pospieszyńskiego,
10. Pana Marka Rockiego,
11. Pana Dariusza Rosatego.

27 marca 2009 r. odbyło się posiedzenie Rady Nadzorczej Banku, powołanej w dniu 27 marca 2009 roku przez WZA Banku na nową kadencję na którym Rada Nadzorcza ukonstytuowała się powołując na Funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Pana Macieja Bednarkiewicza oraz na Funkcję Wiceprzewodniczącego Pana Carlos Jorge Ramalho dos Santos Ferreira oraz Pana Ryszarda Pospieszyńskiego. Rada Nadzorcza dokonała także wyboru Pan Marka Furtka na Sekretarza Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza ustaliła, że Zarząd Banku będzie liczył 7 osób.

Rada Nadzorcza powołała na Funkcję:

- Prezesa Zarządu Pana Bogusława Jerzego Kotta,
- Wiceprezesa Zarządu Pana Rui Manuel Teixeira,

oraz na członków Zarządu:

- Pana Fernando Bicho,
- Panią Julianę Boniuk-Gorzelańczyk,
- Pana Wojciecha Haase,
- Pana Joao Bras Jorge,
- Pana Artura Klimczaka.

VI. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

(1) OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

Sprawozdanie finansowe Banku zostało przygotowane zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych. Przedmiotowe sprawozdanie finansowe wypełnia obowiązki informacyjne określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 października 2005 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2005 r., Nr 209).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 1 marca 2010 r.

Wcześniejsze zastosowanie standardów, które nie są obowiązujące na dzień bilansowy

Bank nie skorzystał z możliwości wcześniejszego zastosowania nowych Standardów i Interpretacji, które zostały już opublikowane, a które wejdą w życie po dniu bilansowym. Przedmiotowe regulacje to:

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
<i>Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2008: zmiany do MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży</i>	MSSF 5 został zmieniony i precyzuje, że: <ul style="list-style-type: none"> • Jednostka zdecydowana na dokonanie sprzedaży, z którą wiąże się utrata kontroli nad jednostką zależną, klasyfikuje wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli kryteria zawarte w paragrafach 6-8 zostały spełnione, • ujawnienia dotyczące działalności zaniechanej są wymagane jeżeli jednostka zależna stanowi grupę do zbycia, która spełnia kryteria zawarte w definicji działalności zaniechanej. 	Bank nie ukończył jeszcze analizy dotyczącej wpływu zaktualizowanego standardu.	1 lipca 2009 r.
<i>Zaktualizowany MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy</i>	Aktualizacja standardu polega na zmianie jego struktury (bez zmieniania jego technicznej zawartości) w ten sposób, że wszystkie wyjątki, które wcześniej znajdowały się w treści standardu zostały przeniesione do odpowiednich załączników.	Zmiana nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku	1 lipca 2009 r. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji Nr 1136/2009 wszystkie jednostki stosują powyższe zmiany najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2009 r.
<i>Zaktualizowany MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych</i>	Zmieniono zakres zaktualizowanego standardu oraz rozszerzono definicję przedsięwzięcia (<i>business</i>). Zaktualizowany standard zawiera również inne potencjalnie istotne zmiany, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Wszystkie świadczenia, z uwzględnieniem świadczeń warunkowych, przekazane przez nabywcę rozpoznaje się i wycenia według wartości godziwej na dzień przejęcia. • Późniejsza zmiana wartości świadczeń warunkowych powinna zostać ujęta w rachunku zysków i strat. 	Ponieważ zaktualizowany standard nie powinien być stosowany dla połączeń jednostek gospodarczych mających miejsce przed datą pierwszego zastosowania tego standardu, nie oczekuje się, aby zaktualizowany standard miał wpływ na sprawozdanie finansowe w zakresie połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed wejściem w życie zaktualizowanego standardu.	1 lipca 2009 r. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji nr 495/2009 wszystkie jednostki stosują zaktualizowany MSSF 3 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2009 r.

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
	<ul style="list-style-type: none"> Koszty transakcji, inne niż koszty emisji udziałów lub długu, powinny zostać rozpoznane w rachunku zysków i strat. Przejmujący może wycenić udziały mniejszości według wartości godziwej na dzień przejęcia (pełna wartość firmy), lub jako jego proporcjonalny udział w wartości godziwej możliwych do określenia aktywów i zobowiązań dla każdej transakcji. 		
Zaktualizowany MSR 27 <i>Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe</i>	W zmienionym standardzie termin „udziały mniejszości” został zamieniony terminem „udziały niekontrolowane” (<i>non- controlling interests</i>), który został zdefiniowany jako „kapitał spółki zależnej, którego nie można, w sposób bezpośredni lub pośredni, przypisać spółce dominującej”. Zmieniony standard również zmienia sposób ujęcia udziałów niekontrolowanych, utraty kontroli w spółce zależnej oraz przypisania zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów do udziałów kontrolowanych lub niekontrolowanych.	Bank nie ukończył jeszcze analizy dotyczącej wpływu zaktualizowanego standardu.	1 lipca 2009 r. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji nr 494/2009 wszystkie jednostki stosują zmiany w MSR 27 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2009 r.
Zmiany do MSR 32 <i>Klasyfikacja praw poboru</i>	Zmiana wymaga żeby prawa, opcje, warranty dotyczące nabycia określonej liczby własnych instrumentów kapitałowych za określoną kwotę w dowolnej walucie stanowią instrumenty kapitałowe jeżeli jednostka oferuje ww. prawa, opcje i warranty <i>pro rata</i> dotychczasowym właścicielom tej samej klasy instrumentów kapitałowych niebędących instrumentami pochodnymi.	Wpływ nowego standardu na sprawozdanie finansowe nie jest znany/ nie jest możliwe jego wiarygodne oszacowanie.	1 lutego 2010 r. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji Nr 1293/2009 wszystkie jednostki stosują powyższe zmiany najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 stycznia 2010 r.

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
Zmiany do MSR 39 <i>Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena</i>	Zmiany precyzują zastosowanie istniejących zasad ustalania czy określone ryzyko lub części przepływów pieniężnych mogą zostać wyznaczone jako zabezpieczane. Podczas wyznaczania powiązania zabezpieczającego powinno być możliwe wyodrębnienie oraz wiarygodna wycena ryzyka lub części przepływów pieniężnych; inflacja wyłącznie w wyjątkowych warunkach może być wyznaczona jako pozycja podlegająca zabezpieczeniu.	Bank nie ukończył jeszcze analizy dotyczącej wpływu zmienionego standardu.	1 lipca 2009 r. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji Nr 839/2009 wszystkie jednostki stosują powyższe zmiany najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2009 r.
KIMSF 12 <i>Umowy koncesyjne</i>	Interpretacja określa wskazówki dla podmiotów sektora prywatnego w odniesieniu do zagadnień rozpoznawania i wyceny, które powstają przy rozliczaniu transakcji związanych z koncesjami na świadczenie usług udzielanymi podmiotom prywatnym przez podmioty sektora publicznego.	KIMSF 12 nie ma zastosowania do działalności Banku, ponieważ Bank nie zawierał umów koncesyjnych.	1 stycznia 2008 r. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji Nr 254/2009 wszystkie jednostki stosują KIMSF 12 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu wejścia w życie rozporządzenia t.j. 28 marca 2009 r..
KIMSF 15 <i>Umowy budowlane dotyczące nieruchomości</i>	KIMSF 15 precyzuje, że przychody, które powstają w związku z realizacją umów budowlanych dotyczących nieruchomości ujmuje się w powiązaniu ze stopniem zaawansowania wykonania usługi w następujących przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> • Umowa spełnia definicję kontraktu budowlanego zgodnie z MSR 11.3; • Umowa dotyczy wyłącznie świadczenia usług zgodnie z MSR 18 (tj. jednostka nie jest zobowiązana do dostarczenia materiałów budowlanych); oraz 	KIMSF 15 nie ma zastosowania do działalności Banku, ponieważ Bank nie jest stroną umów budowlanych dotyczących nieruchomości.	1 stycznia 2009 r. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji Nr 636/2009 wszystkie jednostki stosują powyższe zmiany najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2009 r.

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
	<ul style="list-style-type: none"> Umowa dotyczy sprzedaży towarów natomiast kryteria rozpoznania przychodów zgodnie z MSR 18.14 są spełniane w sposób ciągły w miarę postępu zaawansowania robót. <p>We wszystkich pozostałych przypadkach, przychód jest rozpoznany, kiedy wszystkie kryteria rozpoznania przychodów zgodnie z MSR 18.14 są spełnione (tj. po zakończeniu budowy lub dokonaniu dostawy).</p>		
KIMSF 16 <i>Zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym</i>	Interpretacja wyjaśnia następujące kwestie: rodzaj ekspozycji, która może być zabezpieczana, w jakich podmiotach w Grupie może być utrzymywany instrument zabezpieczany, czy zastosowana metoda konsolidacji wpływa na efektywność zabezpieczenia, możliwą formę instrumentu zabezpieczanego oraz wartości, które mogą zostać przekwalifikowane z kapitału własnego do rachunku zysków i strat w momencie zbycia udziałów w podmiocie zagranicznym.	KIMSF 16 nie ma zastosowania do działalności Banku, ponieważ Bank nie stosuje zabezpieczeń udziałów w aktywach netto w podmiotach zagranicznych.	1 października 2008 r. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji Nr 460/2009 wszystkie jednostki stosują KIMSF 16 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2009 r.
KIMSF 17 <i>Wydanie udziałowcom aktywów niepieniężnych</i>	Interpretacja dotyczy wydania udziałowcom dywidendy w formie aktywów niepieniężnych. Zgodnie z interpretacją zobowiązanie do wypłaty dywidendy powinno zostać rozpoznane w momencie, kiedy dywidenda została w odpowiedni sposób uchwalona i nie leży już w gestii spółki. Zobowiązania, o których mowa powyżej są wyceniane w wartości godziwej aktywów, które mają zostać wydane. Wartość bilansowa zobowiązania z tytułu dywidendy powinna zostać wyceniana na każdy dzień bilansowy.	Ponieważ interpretację stosuje się prospektywnie, nie będzie miała wpływu na sprawozdania finansowe za okresy sprzed jej pierwszego zastosowania. Ponadto, ponieważ interpretacja dotyczy przyszłych dywidend, o których zadecyduje zarząd/walne zgromadzenie, nie jest możliwe ustalenie z góry jej wpływu na sprawozdanie finansowe.	1 lipca 2009 r. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji Nr 1142/2009 wszystkie jednostki stosują powyższe zmiany najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 października 2009 r.

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
	Zmiany wartości bilansowej powinny być ujmowane w kapitale jako korekta wartości dywidendy. W momencie wypłaty dywidendy, ewentualnie powstała różnica między wartością bilansową wydanych aktywów oraz wartością bilansową zobowiązań powinny być ujęte w rachunku zysków i strat.		
KIMSF 18 <i>Aktywa otrzymane od odbiorców</i>	Interpretacja dotyczy umów, na podstawie których jednostka otrzymuje od swojego odbiorcy rzeczowe aktywa trwałe, które następnie używa albo w celu przyłączenia klienta do sieci albo aby umożliwić mu ciągły dostęp do dóbr lub usług lub w obu tych celach. Interpretacja dotyczy również umów, na podstawie których jednostka otrzymuje od odbiorcy środki pieniężne, a środki te zostaną przeznaczone na wytworzenie lub nabycie składnika rzeczowych aktywów trwałych. Jednostka otrzymująca środki rozpoznaje składnik aktywów trwałych, jeżeli spełnia on definicję aktywa. Drugostronnie rozpoznaje się przychody. Moment rozpoznania przychodów jest zależny od szczegółowych faktów i okoliczności zawartej umowy.	Bank nie ukończył jeszcze analizy dotyczącej wpływu nowej interpretacji.	1 lipca 2009 r. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji Nr 1164/2009 wszystkie jednostki stosują powyższe zmiany najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 października 2009 r.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
<i>Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2009</i>	Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2009 zawiera 15 zmian do 12 standardów.	Bank nie ukończył jeszcze analizy dotyczącej wpływu zaktualizowanego standardu.	1 stycznia 2010 r. z wyjątkiem zmian do KIMSF 9 <i>Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych</i> – Zakres KIMSF 9 oraz zmienionego MSSF 3, KIMSF 16 <i>Zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym</i> – Zmiana ograniczeń dotyczących możliwości utrzymywania instrumentów zabezpieczających przez podmiot zagraniczny, który sam jest zabezpieczany, MSR 38 <i>Wartości niematerialne</i> – dodatkowe zmiany wynikające ze zmienionego MSSF 3, MSSF 2 <i>Płatności w formie akcji</i> – Zakres MSSF 2 oraz zmienionego MSSF 3 <i>Połączenia jednostek gospodarczych</i> – gdzie data wejścia w życie to pierwszy lipca 2009 r. oraz MSR 18 <i>Przychody</i> – ustalanie kiedy jednostka działa jako agent a kiedy jako strona umowy, gdzie nie jest podana data wejścia w życie.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
Zmiany do MSSF 1 <i>Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy – Dodatkowe zwolnienia dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy</i>	Zmiana polega na dodaniu dwóch fakultatywnych zwolnień dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • Ustalania kosztu domniemanego dla aktywów przemysłu paliwowo – gazowego; • Powtórnej oceny klasyfikacji umów leasingu; • Ustalania kosztu domniemanego dla działalności, w których wysokość cen sprzedaży jest regulowana. 	Zmiana nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku	1 stycznia 2010 r.
Zmiany do MSSF 1 – <i>Ograniczone zwolnienia dotyczące ujawnień zgodnych z MSSF 7 dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy</i>	Zmiana dotyczy zwolnień z ujawniania za okres porównawczy informacji wymaganych przez zmieniony MSSF 7 dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy. Zwolnienie to dotyczy sytuacji, gdy pierwsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone za okres rozpoczynający się wcześniej niż 1 stycznia 2010 r.	Zmiana nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.	1 lipca 2010 r.
Zmiany do MSSF 2 <i>Płatności w formie akcji – Transakcje płatności w formie akcji w ramach grupy rozliczane w środkach pieniężnych</i>	Najważniejszą konsekwencją zmian do MSSF 2 jest fakt, że jednostka otrzymująca dobra lub usługi w ramach transakcji płatności w formie akcji, która jest rozliczana przez inną jednostkę w grupie lub jednego z udziałowców tej jednostki w środkach pieniężnych lub w formie innych aktywów jest obecnie zobowiązana do wykazywania otrzymanych dóbr i usług w swoim sprawozdaniu finansowym. Dotychczas transakcje w formie akcji własnych zawarte w ramach grupy nie były uregulowane przez MSSF 2.	Bank nie ukończył jeszcze analizy dotyczącej wpływu zmienionego standardu.	1 stycznia 2010 r.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe</i>	Standard został wydany jako część kompleksowego przeglądu rachunkowości instrumentów finansowych. Nowy standard jest mniej kompleksowy w porównaniu z bieżącymi wymogami i zastąpi MSR 39 <i>Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i Wycena</i> . Nowy standard będzie dotyczył wyłącznie zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych..	Wpływ nowego standardu na sprawozdanie finansowe nie jest znany/ nie jest możliwe jego wiarygodne oszacowanie.	1 stycznia 2013 r.
Zaktualizowany MSR 24 <i>Ujawnianie Informacji na temat podmiotów powiązanych</i>	Wprowadzone zmiany dotyczą głównie wymogów dotyczących ujawnień transakcji z podmiotami powiązanymi podmiotów pozostających pod kontrolą Państwa oraz definicji podmiotu powiązanego.	Wpływ nowego standardu na sprawozdanie finansowe nie jest znany/ nie jest możliwe jego wiarygodne oszacowanie.	1 stycznia 2011 r.
Zmiany do KIMSF 14: <i>Przedpłaty z tytułu minimalnych wymogów finansowania</i>	Zgodnie ze zmienionym KIMSF 14 wpłacona zaliczka w przypadku planu z minimalnymi wymogami finansowania powinna zostać ujęta jako składnik aktywów.	Wpływ nowego standardu na sprawozdanie finansowe nie jest znany/ nie jest możliwe jego wiarygodne oszacowanie.	1 stycznia 2009 r.
KIMSF 19 <i>Wygaśnięcie zobowiązań finansowych w związku z wyemitowaniem instrumentów kapitałowych</i>	Interpretacja określa, że instrumenty kapitałowe wyemitowane w celu pokrycia zobowiązania finansowego stanowią „zapłatę” w myśl MSR 39.41. Wyżej opisane instrumenty kapitałowe powinny zostać wycenione w wartości godziwej, natomiast różnica między wartością bilansową wygasłego zobowiązania finansowego a wyceną instrumentu kapitałowego powinna zostać ujęta jako zysk lub strata bieżącego okresu.	Wpływ nowego standardu na sprawozdanie finansowe nie jest znany/ nie jest możliwe jego wiarygodne oszacowanie.	1 lipca 2010 r.

Zmiany przyjętych standardów

ZMIANA PREZENTACJI EFEKTU REWALUACJI ODSETEK NALICZONYCH W BILANSIE

W roku 2009 Bank zmienił sposób prezentacji różnic kursowych od naliczonych w bilansie odsetek wyrażonych w walutach obcych. Niniejszy efekt rewaluacji, przedstawiany uprzednio w Rachunku zysków i strat jako składowa marży odsetkowej lub wyniku z instrumentów finansowych jest aktualnie ujmowany w pozycji „wynik z pozycji wymiany”. Dokonana korekta danych porównywalnych (za rok 2008) przedstawia się następująco:

Nazwa przekształcanej pozycji	Rok 2008 dane prezentowane uprzednio	Rok 2008 dane porównywalne	Różnica
Przychody odsetkowe	2 310 612	2 264 464	-46 148
Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	152 919	158 507	+5 588
Wynik z pozycji wymiany	198 755	239 315	+40 560

ZMIANA PREZENTACJI DYSKONTA OD WYEMITOWANYCH DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W roku 2009 Bank zmienił sposób prezentacji w bilansie, pozostającego do rozliczenia dyskonta dotyczącego wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych. Kwota przedmiotowego dyskonta uprzednio prezentowana jako składnik innych aktywów została uwzględniona w wartości zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych. Dokonana korekta danych porównywalnych (za rok 2008) przedstawia się następująco:

Nazwa przekształcanej pozycji	Rok 2008 dane prezentowane uprzednio	Rok 2008 dane porównywalne	Różnica
Pozostałe aktywa	186 436	176 157	-10 279
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	123 486	113 207	-10 279

Przekwalifikowanie papierów dłużnych

W roku 2008 Bank dokonał reklasyfikacji z portfela „przeznaczone do obrotu” do portfela „dostępne do sprzedaży” siedmioletnich obligacji skarbowych o oprocentowaniu zmiennym i symbolu WZ0911. Dokonanie niniejszej zmiany klasyfikacji możliwe było w oparciu o nowelizację MSR 39 i MSSF 7, wdrożoną w życie Rozporządzeniem Komisji Wspólnoty Europejskiej nr 1004/2008 z dnia 15 października 2008 r. Zgodnie z przywołanym standardem reklasyfikacja została dokonana według wartości godziwej - straty z wyceny rozpoznane w rachunku zysków i strat do momentu reklasyfikacji nie były odwracane a wartość godziwa instrumentu w dniu reklasyfikacji stanowiła nowy koszt nabycia. Przestanką uzasadniającą dokonanie powyższej reklasyfikacji (wynikającą z zapisów MSR

39.50B) była zmiana intencji utrzymywania tych papierów w portfelu Banku; realizacja krótkoterminowych zysków z inwestycji przestała być możliwa z uwagi na zmiany w sytuacji rynkowej.

Wypełnienie wymogów informacyjnych w stosunku do powyższej transakcji, wynikających z zapisów MSSF 7 stanowią dane prezentowane w poniższych tabelach:

Nazwa papieru	WZ0911
Wartość nominalna w dniu reklasyfikacji	120.000.000 zł.
Wartość bilansowa w dniu reklasyfikacji	119.132.400 zł.
Stopa procentowa w dniu reklasyfikacji	6,64%

Dane w tys. złotych

Dane w tys. zł.	Wycena rozpoznana w Rachunku zysków i strat (z uwzględnieniem efektu podatkowego)	Wycena rozpoznana w kapitale z aktualizacji wyceny na koniec okresu (z uwzględnieniem efektu podatkowego)	Łączny efekt rozpoznany w kapitałach własnych
Rok 2007			
Przed reklasyfikacją w portfelu „przeznaczone do obrotu”	-3	-	-3
Rok 2008			
Przed reklasyfikacją w portfelu „przeznaczone do obrotu”	-1 016	-	-1 016
Po reklasyfikacji w portfelu „dostępne do sprzedaży”		-2 509	-2 509
RAZEM ROK 2008	-1 016	-2 509	- 3 525
Rok 2009			
Po reklasyfikacji w portfelu „dostępne do sprzedaży”	-	- 461	- 1 477
Rok 2009 (proforma)			
Gdyby reklasyfikacja nie nastąpiła	2 048	-	- 1 477

(2) PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

1. Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Dane finansowe zostały zaprezentowane w złotych polskich w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego za wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych, oraz aktywów klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości amortyzowanego kosztu pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Za wybór, stosowanie, rozwój i sprawdzenie trafności przyjętych estymacji odpowiada jednostka merytoryczna Banku, przyjęte założenia są następnie zatwierdzane przez kierownictwo Banku. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków i założeń jest weryfikowana na bieżąco. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Poniżej prezentowane zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

2. Waluta funkcjonalna oraz waluta prezentacji

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe Banku prezentowane jest w złotych, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w Rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, zarówno tych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, jak i klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży lub utrzymywane do terminu zapadalności, są wykazywane w Rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy są wykazywane w Rachunku zysków i strat, natomiast różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych klasyfikowanych jako dostępnych do sprzedaży są wykazywane w kapitale z aktualizacji wyceny.

3. Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Bank dokonuje podziału instrumentów finansowych objętych zakresem MSR 39 zgodnie z następującymi kategoriami: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, pożyczki i należności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, pozostałe zobowiązania finansowe. O klasyfikacji aktywów finansowych decydują osoby odpowiedzialne merytorycznie w momencie ich początkowego ujęcia.

- *Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat*

Do tej kategorii są zaliczane składniki aktywów lub zobowiązań finansowych, które są kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu, (to znaczy, które zostały nabyte lub zaciągnięte w celu odsprzedaży w krótkim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi Bank zarządza łącznie w celu generowania krótkoterminowych zysków lub stanowią instrumenty pochodne, poza instrumentami pochodnymi będącymi gwarancjami finansowymi oraz tymi, które zostały wyznaczone i spełniają definicję efektywnego instrumentu zabezpieczającego), lub przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat.

Wyznaczenie takie może mieć miejsce tylko wówczas gdy: (i) wyznaczony składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest instrumentem łącznym zawierającym jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych kwalifikujących się do odrębnego ich ujmowania, przy czym wbudowany instrument pochodny nie może zmieniać znacząco przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej lub wydzielenie instrumentu pochodnego jest zabronione; (ii) zastosowanie takiej kwalifikacji aktywa lub zobowiązania eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. niedopasowanie księgowe na skutek innego sposobu wyceny

aktywów lub zobowiązań lub odmiennego ujmowania związanych z nimi zysków lub strat); (iii) grupa aktywów lub zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną Banku.

- *Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności.*

Są to aktywa finansowe, za wyjątkiem instrumentów pochodnych, o ustalonych przepływach pieniężnych i terminie wymagalności, które Bank ma zamiar i możliwość utrzymywać do terminu zapadalności, inne niż 1) wyznaczone przy początkowym ujęciu przez Bank jako wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, 2) wyznaczone jako dostępne do sprzedaży, 3) spełniające definicję pożyczek i należności. Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności nie mogą być przeklasyfikowane do innych kategorii instrumentów finansowych lub sprzedawane. Bank nie może klasyfikować żadnych aktywów finansowych jako utrzymywane do terminu zapadalności przez okres 2 lat (a istniejące musi przenieść do grupy dostępne do sprzedaży) w przypadku, gdy zaistniała sprzedaż lub reklasyfikacja składnika portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności, jeżeli zdarzenie to dotyczyło więcej niż nieznaczącej części portfela. Nie dotyczy to sytuacji, jeżeli zdarzenie sprzedaży lub reklasyfikacji, o którym mowa powyżej, nastąpiło na tyle blisko terminu wymagalności (wykupu), że zmiany rynkowych stóp procentowych nie miałyby istotnego wpływu na wartość godziwą składnika aktywów finansowych, zdarzenie nastąpiło po odzyskaniu przez jednostkę zasadniczej części kwoty nominalu, lub zdarzenie nastąpiło w efekcie niemożliwego do przewidzenia przez Bank jednostkowego, niepowtarzalnego, nie poddającego się kontroli Banku zdarzenia.

- *Pożyczki i należności*

Do kategorii tej zalicza się aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi o ustalonych lub możliwych do określenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż 1) aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, 2) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży, 3) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytowej.

- *Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży*

Kategorię tą stanowią aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie zostały zaklasyfikowane jako: pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, oraz nie są inwestycjami kapitałowymi w podmiotach zależnych i stowarzyszonych.

- *Pozostałe zobowiązania finansowe*

Jako pozostałe zobowiązania finansowe Bank klasyfikuje wszystkie zobowiązania finansowe nie zaliczone do kategorii instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, w tym w szczególności depozyty przyjęte oraz pożyczki otrzymane.

Ujmowanie instrumentów finansowych w bilansie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w bilansie, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmowane są w dniu zawarcia transakcji.

Wszystkie instrumenty finansowe w momencie początkowego ujęcia są wyceniane do wartości godziwej skorygowanej, w przypadku instrumentów finansowych innych niż klasyfikowane jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, o koszty transakcji, które mogą być przypisane bezpośrednio do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Zaprzestanie uznawania instrumentów finansowych w bilansie

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu Banku w momencie, kiedy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z nim związanych lub, kiedy Bank przenosi składnik aktywów finansowych na podmiot trzeci. Przeniesienie to ma miejsce wtedy, gdy Bank 1) przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub 2) zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów jednostce spoza Banku.

Przenosząc składnik aktywów finansowych Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu,
- jeżeli Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w bilansie,
- jeżeli Bank nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych to Bank ustala, czy zachował kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest ujmowany w bilansie w zakresie, w jakim Bank utrzymuje zaangażowanie.

Bank wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

Wycena instrumentów finansowych po ujęciu początkowym w bilansie

Po początkowym ujęciu instrumenty finansowe wyceniane są następująco:

- *Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat*

Instrumenty te są wyceniane do wartości godziwej a zmiany wartości odnoszone są bezpośrednio na Rachunek zysków i strat Banku.

- *Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności oraz pożyczki i należności*

Ta kategoria instrumentów finansowych wyceniana jest zgodnie z metodologią zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Utrata wartości odnoszona jest na wynik finansowy.

- *Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży*

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży Bank wycenia do wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu (kiedy to skumulowany zysk/strata są ujmowane w Rachunku zysków i strat).

Odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są ujmowane w przychodach odsetkowych.

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, iż nastąpiła utrata wartości tego składnika aktywów to Bank rozpoznaje odpis aktualizujący w sposób opisany w punkcie **6 Utrata wartości aktywów finansowych**.

- *Pozostałe zobowiązania finansowe*

Instrumenty finansowe stanowiące pozostałe zobowiązania finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Wycena do wartości godziwej opiera się w pierwszej kolejności na bieżących cenach kupna danego instrumentu na aktywnym rynku. W przypadku, gdy wyceniany instrument nie jest notowany na aktywnym rynku Bank ustala wartość godziwą przy zastosowaniu technik wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych na normalnych zasadach rynkowych transakcji, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

4. Inwestycje kapitałowe w podmiotach zależnych i stowarzyszonych

Jednostki zależne

Jednostki zależne są to wszelkie podmioty (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia kontrolowane przez Bank (jednostkę dominującą Grupy), co oznacza, iż Bank w sposób bezpośredni lub pośredni wpływa na politykę finansową i operacyjną danego podmiotu w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Przy dokonywaniu oceny czy Bank kontroluje daną jednostkę uwzględnia się między innymi istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

O sprawowaniu kontroli można mówić również wtedy, gdy jednostka dominująca posiada połowę lub mniej praw głosu w danej jednostce gospodarczej i jeżeli:

- a) dysponuje więcej niż połową praw głosu na mocy umowy z innymi inwestorami,
- b) posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki gospodarczej na mocy statutu lub umowy,
- c) posiada zdolność mianowania lub odwoływania większości członków zarządu lub odpowiadającego mu organu, gdzie taki zarząd lub organ sprawuje kontrolę nad jednostką lub
- d) dysponuje większością głosów na posiedzeniach zarządu lub odpowiadającego mu organu, gdzie taki zarząd lub organ sprawuje kontrolę nad jednostką.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Bank wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Znaczący wpływ jest definiowany jako prawo do uczestnictwa w podejmowaniu decyzji na temat polityki operacyjnej i finansowej jednostki gospodarczej nie mające charakteru sprawowania kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone są ujmowane według kosztu nabycia (na mocy MSR 27) pomniejszonego o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości wyliczone zgodnie z MSR 36 i ujmowane w rachunku zysków i strat. Wypłata dywidendy nie ma odzwierciedlenia w bilansowej wartości inwestycji, wpływa wyłącznie na rachunek zysków i strat i ujmowana jest w pozycji „przychody z tytułu dywidend”.

5. Rachunkowość zabezpieczeń i instrumenty pochodne

Wycena do wartości godziwej

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji. Rynek jest uważany za aktywny, gdy kwotowane ceny instrumentów są regularnie dostępne i wynikają z rzeczywistych transakcji zawieranych na tym rynku oraz reprezentują poziom, po którym Bank mógłby zawrzeć takie transakcje. W przypadku, gdy rynek instrumentów nie jest aktywny, Bank określa wartość godziwą z wykorzystaniem technik wyceny, w tym modeli bazujących na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modeli wyceny opcji. Stosowane przez Bank techniki wyceny oparte są o maksymalne wykorzystanie danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe oraz zmienności implikowane. W przypadku braku danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, Bank wykorzystuje w technikach wyceny własne szacunki parametrów wyceny w oparciu o swoją najlepszą wiedzę i doświadczenie.

Ujmowanie wbudowanych instrumentów pochodnych

Bank wydziela i ujmuje w bilansie wbudowane instrumenty pochodne będące składnikiem instrumentów hybrydowych. Instrument hybrydowy zawiera umowę zasadniczą (niebędącą instrumentem pochodnym) oraz wbudowany instrument pochodny, który w oparciu o określoną stopę procentową, cenę instrumentu finansowego, cenę towaru, kurs waluty, indeks cen lub stóp lub inną zmienną modyfikuje część lub całość przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej.

Spełniające określone niżej warunki, wbudowane instrumenty pochodne traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne. Instrumenty te są wyceniane według wartości godziwej, a ich zmiany wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat. Wbudowane instrumenty pochodne ujmuje się i wycenia odrębnie od umowy zasadniczej w przypadku łącznego zaistnienia następujących warunków:

- § cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- § samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny spełniałby definicję instrumentu pochodnego, oraz
- § hybrydowy (łączny) instrument finansowy nie jest zaliczany do instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, od rodzaju zabezpieczenia oraz od rodzaju zabezpieczanej pozycji.

Instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające – rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne wykorzystywane są m.in. w celu zabezpieczenia przed ryzykami stopy procentowej oraz kursu walutowego wynikającymi z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej. Niektóre instrumenty pochodne wyznacza się jako zabezpieczenie:

- ü przepływów pieniężnych, które przypisać można ujętemu składnikowi aktywów lub zobowiązań, lub wysoce prawdopodobnej planowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych), lub
- ü wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej).

Kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39.

- ü W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających. Dokumentacja obejmuje identyfikację pozycji zabezpieczanej lub transakcji, pozycji zabezpieczającej i charakter zabezpieczanego ryzyka. Dokumentuje się również, w momencie ustanowienia zabezpieczenia i przez cały czas jego trwania, ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej pozycji lub przepływów pieniężnych wynikających z pozycji zabezpieczanej;
- ü Bank przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych i zmian wartości godziwej, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego (prospektywny test efektywności);
- ü Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego (test wysokiego prawdopodobieństwa);
- ü Skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego;
- ü Zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania (retrospektywny test efektywności).

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które (i) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które (ii) może wpływać na Rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym poprzez pozostały dochód całkowity, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w Rachunku zysków i strat.

Zyski i straty ujęte w kapitale własnym (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na rachunek zysków i strat.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych odniesione na kapitał, jako efektywne zabezpieczenie zyski i straty, odnoszone są do wyniku sukcesywnie, w okresach w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na Rachunek zysków i strat bezpośrednio z kapitałów lub przenoszone są z kapitału do początkowego kosztu nabycia w bilansie i odnoszone do wyniku sukcesywnie w okresach, w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmiany wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na Rachunek zysków i strat.

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w Rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza. To znaczy zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (dla pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w Rachunku zysków i strat, zaś zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat. Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu. W przypadku

pozycji zabezpieczanej będącej składnikiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, zyski lub straty wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się w Rachunku zysków i strat. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczane ryzyka, prezentowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

Zaprzestanie rachunkowości zabezpieczeń

W przypadku, gdy zabezpieczenie wartości godziwej przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego wg efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w Rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczane ryzyka, prezentowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przepływów pieniężnych przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, wycena instrumentu zabezpieczającego ujęta bezpośrednio w kapitale na dzień ostatniego efektywnego testu pozostaje w kapitałach do czasu realizacji przepływu wynikającego z transakcji zabezpieczanej. Przeniesienie niniejszej wyceny do Rachunku zysków i strat następuje w okresach, w których transakcja zabezpieczana ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu są wykazywane w Rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat” lub „Wynik z pozycji wymiany”, co opisano poniżej.

Bank stosuje następujące zasady ujmowania zysków i strat z wyceny instrumentów pochodnych:

1) Transakcje walutowe forward (FX forward)

Transakcje forward są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości godziwej transakcji FX forward są wykazywane w „Wyniku z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

2) *Transakcje SWAP walutowy (FX SWAP)*

Transakcje FX SWAP są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem krzywych stóp procentowych uwzględniających spread wynikający z aktualnych warunków rynkowych. Zmiany wartości godziwej transakcji FX SWAP są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat” oraz „Wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje FX SWAP jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

3) *Transakcje SWAP stopy procentowej (IRS)*

Transakcje IRS są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości godziwej transakcji IRS są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje IRS jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

4) *Transakcje Cross – Currency Swap (CCS)*

Transakcje CCS są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem krzywych stóp procentowych skorygowanych o rynkowy spread z uwzględnieniem jego struktury terminowej. Zmiany wartości godziwej transakcji CCS są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje CCS jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

5) *Transakcje typu IRS z wbudowanymi opcjami*

Transakcje są wyceniane według wartości godziwej; komponent swapowy jest wyceniany przy zastosowaniu metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych, natomiast komponent opcyjny wyceniany jest przy pomocy modeli wyceny opcji. Zmiany wartości godziwej wymienionych transakcji są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat” Rachunku zysków i strat. Komponent opcyjny stanowi zabezpieczenie opcji wbudowanych w papiery wartościowe wyemitowane przez Bank.

6) *Opcje walutowe*

Transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji. W przypadku opcji wystawionych przez kontrahentów Banku, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego. Zmiany wartości godziwej opcji walutowych są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat” Rachunku zysków i strat.

7) *Transakcje Forward Rate Agreement (FRA)*

Transakcje FRA są wyceniane do wartości godziwej przy zastosowaniu metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości godziwej transakcji FRA są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat” Rachunku zysków i strat.

8) *Transakcje terminowe na cenę surowca*

Transakcje terminowe na cenę surowca są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodologię dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych wykorzystując ceny referencyjne ustalane na rynku referencyjnym LME (London Metal Exchange) przy czym Bank nie utrzymuje pozycji własnych na rynku surowców. Zmiany wartości godziwej są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat” Rachunku zysków i strat.

9) *Opcje na cenę surowca*

Transakcje opcyjne na cenę surowca są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli wyceny opcji i wykorzystaniem cen referencyjnych ustalanych na rynku referencyjnym LME (London Metal Exchange) przy czym Bank nie utrzymuje pozycji własnych na rynku surowców. Zmiany wartości godziwej są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat” Rachunku zysków i strat.

6. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Utrata wartości składnika lub grupy aktywów finansowych (skutkująca poniesieniem straty) ma miejsce wyłącznie, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych, a przepływy te można wiarygodnie oszacować.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych Bank zalicza informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenie lub opóźnienie spłaty odsetek lub części kapitału;
- dokonanie przez Bank ustępstw lub udogodnień na rzecz dłużnika (ze względów ekonomicznych i prawnych wynikających z jego trudności finansowych), które w innych okolicznościach nie byłyby brane pod uwagę;
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej dłużnika;
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi;
- obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
 - negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w grupie lub
 - warunki ekonomiczne w kraju lub na rynku lokalnym wpływające na utratę wartości aktywów należących do danej grupy.

W pierwszej kolejności Bank ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości dla istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Podstawą tego procesu jest podział portfela kredytowego Banku na istotne ekspozycje kredytowe (kryterium wysokości zaangażowania) oraz pozostałe homogeniczne grupy kredytów. Jeżeli w wyniku oceny stwierdza się, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości, składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która następnie podlega kolektywnej ocenie pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną, nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

W przypadku, gdy istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub innych aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. W kalkulacji bieżącej wartości szacowanych przyszłych

przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia się przepływy pieniężne wynikające z możliwości przejęcia zabezpieczenia lub innych źródeł zewnętrznych.

Dla celów kolektywnej oceny utraty wartości, ekspozycje kredytowe są grupowane na potrzeby zapewnienia jednorodności ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych kolektywnie pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka. Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie. W celu wyliczenia kwoty rezerwy na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo wykorzystuje się, między innymi, prawdopodobieństwo wystąpienia straty (parametr PD). Modyfikacje parametru PD pozwalają na uwzględnienie specyfiki poszczególnych produktów oraz okresów ujawniania się strat na tych produktach. Podejście to w szczególności pozwala na wykrycie na dzień bilansowy strat kredytowych: 1) poniesionych i udokumentowanych, jak również 2) poniesionych lecz jeszcze nieudokumentowanych (tzw. odpis aktualizujący wartość należności „IBNR”).

Utrata wartości wykazywana jest jako zmniejszenie wartości bilansowej składnika aktywów, zaś kwota straty (utworzonego w okresie odpisu aktualizującego) obciąża Rachunek zysków i strat okresu.

Nieściągalne ekspozycje kredytowe są spisywane w ciężar rezerw na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu przeprowadza się wymagane procedury i ustala kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanych kwot, odpisy z tytułu utraty wartości kredytów w Rachunku zysków i strat ulegają odpowiedniemu zmniejszeniu.

Jeżeli w kolejnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany. Kwota odwrócenia wykazywana jest w Rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, uwzględnia się znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej jego ceny nabycia.

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, jeśli zmniejszenie wartości godziwej tych aktywów ujmowane było bezpośrednio w kapitale własnym i występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości tego składnika, to skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym usuwane są z kapitału własnego i ujmowane w Rachunku zysków i strat, mimo iż składnik aktywów finansowych nie został usunięty z bilansu.

Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w Rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w Rachunku zysków i strat.

Straty z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży nie poddaje się odwróceniu przez Rachunek zysków i strat.

Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w Rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w Rachunku zysków i strat.

7. Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych dokonywane jest jedynie w przypadku gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i pasywów następuje jednocześnie.

8. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży

Transakcje repo i sell-buy back oraz transakcje reverse-repo i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Bank prezentuje w bilansie aktywa finansowe odsprzedane z klauzulą przyrzeczenia odkupu (transakcje typu repo, sell-buy back) jednocześnie ujmując po stronie pasywów zobowiązania wynikające z udzielonego przyrzeczenia odkupu. Warunkiem stosowania takiego rozwiązania jest zachowanie przez Bank ryzyk i korzyści wynikających z danego aktywa pomimo jego transferu. W przypadku transakcji zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem sprzedaży (reverse repo, buy-sell back) posiadane aktywa finansowe prezentowane są jako należność wynikająca z klauzuli odkupu.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie wg zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

9. Rozrachunki z tytułu umów leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych na podstawie, których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwałe przez uzgodniony okres.

W przypadku umów na mocy, których Bank przejmuje zasadniczo całe ryzyko i pożytki wynikające z posiadania aktywów będących przedmiotem umowy (leasing finansowy), przedmiot leasingu (w tym wypadku: inwestycje w obcych środkach trwałych, wyposażenie, meble oraz środki transportu) jest ujmowany w bilansie Banku, a rozliczenie ponoszonych opłat leasingowych w Rachunku zysków i strat Banku odbywa się według stopy efektywnej.

W przypadku zawartych przez Bank umów leasingu operacyjnego, gdy zasadniczo całe ryzyko i pożytki z leasingowanych środków pozostaje po stronie leasingodawcy (w tym wypadku głównie umowy najmu lub dzierżawy), opłaty leasingowe ujmowane są jako koszty w Rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

10. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Do rzeczowych składników aktywów trwałych zalicza się środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zalicza się składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Ewidencja rzeczowych aktywów trwałych prowadzona jest według modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia tzn. po początkowym ujęciu wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Na koszt historyczny składają się cena nabycia/ koszt wytworzenia i koszty bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Środki trwałe w budowie wykazywane są w wartości ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i nie podlegają amortyzacji.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Bank ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo uzyskania przyszłych korzyści ekonomicznych związanych ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w Rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają Rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, który nie posiada postaci fizycznej.

Do wartości niematerialnych klasyfikowane są aktywa, które można wyodrębnić lub wydzielić z jednostki gospodarczej i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego użytkowania osobom trzecim, zarówno indywidualnie, jak też łącznie z powiązanymi z nimi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązań. Wartości niematerialne to także aktywa, które wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to, czy podlegają one przeniesieniu lub wyodrębnieniu z jednostki gospodarczej lub innych praw i obowiązków.

Oprogramowanie komputerowe

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są aktywowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i przygotowania do użytkowania, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Nakłady związane z ulepszaniem lub utrzymywaniem oprogramowania komputerowego są wykazywane jako koszty w momencie ich poniesienia.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Bank, wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w Rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne od wartości podlegającej amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dokonywane są metodą liniową zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Okres ekonomicznej użyteczności, stawki amortyzacji a także wartość końcowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji stanowią podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji rozpoznawanej prospektywnie od daty dostosowania (efekt takiej zmiany jest zgodnie z MSR 8 odnoszony do Rachunku zysków i strat).

Nie amortyzuje się gruntów, nakładów na rzeczowe aktywa trwałe oraz nakładów na wartości niematerialne. Nie dokonuje się także odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania są systematycznie testowane pod kątem trwałej utraty wartości na każdy dzień bilansowy.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych oraz dla nieruchomości inwestycyjnych są następujące:

Wybrane grupy środków trwałych:

budynki bankowe	2,5%
inwestycje w obiektach obcych	na czas trwania umowy najmu
zespoły komputerowe	30,0%
urządzenia sieciowe	30,0%
środki transportowe	20,0%
urządzenia telekomunikacji	10,0%

Wartości niematerialne (oprogramowanie):

główne aplikacje (systemy)	10,0%
dla innego oprogramowania komputerowego przyjmuje się stawkę nie większą niż 50%, w zależności od planowanego okresu użytkowania.	

Wartość amortyzacji obciąża koszty operacyjne Rachunku zysków i strat.

11. Aktywa trwałe do zbycia

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe, w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie

normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Bank zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia w kwocie niższej z:

(a) jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży, i

(b) jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego nie sprzedawaniu.

12. Utrata wartości aktywów trwałych

Bank na każdy dzień bilansowy dokonuje weryfikacji wartości bilansowych aktywów trwałych pod kątem istnienia dowodów wskazujących na utratę wartości. W przypadku, gdy efekt analizy jest pozytywny Bank szacuje wartość odzyskiwalną składnika aktywów i ujmuje w Rachunku zysków i strat odpis aktualizacyjny, gdy wartość odzyskiwalna jest mniejsza od wartości bilansowej.

Odpis aktualizujący ujmowany jest w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością odzyskiwalną składnika aktywów. Wartość odzyskiwalna odpowiada cenie sprzedaży netto składnika aktywów lub jego wartości użytkowej zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość użytkowa ustalana jest dla poszczególnych składników aktywów, w przypadku, gdy dany składnik aktywów generuje przepływy środków pieniężnych znacząco niezależne od tych generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. W przypadku, gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych niezależne od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Bank ustala wartość odzyskiwaną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy.

Jeśli zgodnie z par 21 MSR 36 brak jest przyczyny, by sądzić, że wartość użytkowa danego składnika aktywów istotnie przewyższa jego wartość godziwą pomniejszoną o koszty jego sprzedaży, za wartość odzyskiwaną przyjmuje się wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży. Dotyczy to w szczególności składników aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony poprzez wynik finansowy do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej danego składnika aktywów przy założeniu, iż nie dokonano odpisu aktualizującego, a amortyzacja była kontynuowana.

Koszty rozliczane w czasie oraz przychody przyszłych okresów.

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar Rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Koszty rozliczane w czasie (aktywa) są ujmowane w pozycji „Pozostałe aktywa” aktywów bilansu.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (pasywa) są rezerwy na koszty wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Rezerwy te wykazuje się pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie do Rachunków zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Są one ujmowane w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

13. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy 1) na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i 2) prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje wypływ środków odzwierciedlających korzyści ekonomiczne, oraz 3) można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualne oceny rynkowe co do wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudziła uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność, lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony. Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodwołalny wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania umowy o pracę w całości należne w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy) obejmują wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenia społeczne.

Bank ujmuje przewidywaną nie zdyskontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy świadczyli związaną z nimi pracę w korespondencji z pozostałymi zobowiązaniami bilansu.

Kwota krótkoterminowych świadczeń pracowniczych z tytułu niewykorzystanych dni urlopowych przysługujących pracownikom Banku jest wyliczana jako suma niewykorzystanych urlopów przysługujących poszczególnym pracownikom Banku.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Banku z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach, które nie są w całości należne w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy. Zgodnie z Regulaminem Wynagradzania Pracowników oraz Kodeksem Pracy, pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat i osiągnięciu wymaganego wieku, przysługuje prawo do otrzymania odprawy emerytalnej. Rezerwa na odprawy emerytalne wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Rezerwa na odprawy emerytalne podlega aktualizacji na bazie rocznej.

Rezerwy z tytułu krótkoterminowych i długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” bilansu w korespondencji z kosztami wynagrodzeń w Rachunku zysków i strat.

Bank realizuje program świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia zwany programem określonych składek. Na mocy tego programu Bank jest zobowiązany prawem do odprowadzania

ustalonej kwoty składek do państwowego funduszu emerytalnego. Ze środków funduszu obejmujących również zwrot uzyskany z inwestowania składek wypłacane są pracownikowi świadczenia po okresie zatrudnienia. W rezultacie na Banku nie ciąży prawne ani zwyczajowo oczekiwane zobowiązanie do zapłacenia dodatkowych składek, jeżeli fundusz emerytalny nie będzie posiadał aktywów w wysokości wystarczającej do zapłaty należnych świadczeń.

14. Kapitał własny Banku

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem.

Na kapitały własne składają się: kapitał zakładowy, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej, kapitał z aktualizacji wyceny oraz zyski zatrzymane. Wszystkie kwoty kapitałów i funduszy wykazywane są według wartości nominalnej.

Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego.

Jeżeli Bank nabywa własne instrumenty kapitałowe, to kwotę zapłaconą, łącznie z kosztami bezpośrednio się do tego odnoszącymi, ujmuje się jako zmianę w kapitale własnym. Nabyte akcje własne ujmuje się jako akcje własne i ujawnia się je jako zmniejszenie kapitału własnego do momentu ich anulowania.

Dywidendy za rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na dzień bilansowy, ujawnia się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji pomniejszonej o bezpośrednie, poniesione koszty z nią związane.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz efekt wyceny zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych pomniejszone odpowiednio o odpisy z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tym związane. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa (pozostała część kapitału zapasowego, kapitał rezerwowy, w tym fundusz ogólnego ryzyka bankowego) lub stanowią zyski/straty z lat ubiegłych, lub także wynik finansowy netto bieżącego okresu.

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku tworzony jest zgodnie z przepisami ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 z późniejszymi zmianami, z zysku po opodatkowaniu.

Wynik finansowy netto bieżącego okresu stanowi wynik z Rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

15. Gwarancja finansowa

Gwarancja finansowa jest kontraktem, na mocy którego wystawca zobowiązuje się do wykonania na rzecz beneficjanta określonych płatności w celu zrekompensowania poniesionych przez beneficjanta strat, spowodowanych zaniechaniem przez określonego dłużnika spłat wynikających z oryginalnych bądź zmodyfikowanych warunków umowy instrumentu dłużnego.

Udzielone gwarancje finansowe są wyceniane w kwocie wyższej z:

- (a) kwoty będącej najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku wynikającego z gwarancji finansowej, przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa jej realizacji;
- (b) kwoty rozpoznanej w momencie początkowego ujęcia, skorygowanej o rozliczoną kwotę prowizji otrzymanej za udzielenie gwarancji.

16. Wynik z tytułu odsetek

Bank ujmuje w Rachunku zysków i strat wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Przychody/koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu wykazywane są w pozycji „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat” Rachunku zysków i strat. Przychody odsetkowe od dłużnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii są ujmowane w „Przychodach odsetkowych” Rachunku zysków i strat.

Wynik z tytułu odsetek obejmuje również przychody oraz koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych desygnowanych i będących efektywnym instrumentami zabezpieczającymi w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej papierów wartościowych w walutach obcych w zakresie ryzyka zmiany stóp procentowych oraz w rachunkowości zabezpieczeń zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek i niektórych prowizji (stanowiących integralną część stopy procentowej) do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe przepływy pieniężne (w okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego) do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne różnice z tytułu premii lub dyskonta.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje (otrzymane lub należne) ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej z tytułu: kredytów, lokat międzybankowych oraz papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży, wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat. W przychodach odsetkowych ujmowane są także koszty bezpośrednio związane z zawarciem umowy kredytowej ponoszone przez Bank (głównie prowizje płacone agentom zewnętrznym i własnym za zawarcie umowy kredytu hipotecznego oraz związane z tym typem umów koszty wyceny nieruchomości), które stanowią składową rachunku efektywnej stopy procentowej i podlegają rozliczeniu w czasie.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przychody odsetkowe ujmowane są w Rachunku zysków i strat, lecz wyliczane są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość). W takim przypadku do wyliczenia przychodów odsetkowych stosowana jest stopa procentowa, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

17. Przychody z tytułu prowizji/ Koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody i koszty z tytułu prowizji od obsługi rachunków bankowych, operacji z tytułu obsługi kart płatniczych, z działalności faktoringowej, są zaliczane do wyniku w momencie wykonania usługi, zaś pozostałe prowizje i opłaty są rozliczane w czasie.

Jako podstawowe typy prowizji związanych z działalnością kredytową Bank wyróżnia między innymi opłaty i prowizje przygotowawcze oraz prowizje od niewykorzystanego zaangażowania.

Opłaty i prowizje (zarówno przychody jak i koszty) bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych posiadających określone harmonogramy spłat są ujmowane w Rachunku zysków i strat jako element efektywnej stopy procentowej i stanowią część przychodów odsetkowych. Inne integralnie związane z powstaniem aktywów bez określonych harmonogramów rozliczane są liniowo w

okresie trwania kontraktu. Opłaty za zobowiązanie się do udzielenia pożyczek, które najprawdopodobniej będą zaciągnięte, są odraczane i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo przy uwzględnieniu wyżej wymienionego kryterium. W przypadku kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat i nieustalonych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych prowizje rozliczane są w czasie przez okres ważności karty lub limitu kredytu w rachunku bieżącym metodą liniową, i zaliczane do przychodów prowizyjnych.

W związku z dokonaniem istotnej czynności polegającej na pośrednictwie w sprzedaży polis ubezpieczeniowych Bank w momencie początkowego ujęcia należności kredytowych, ujmuje w rachunku zysków i strat wartość godziwą świadczonej usługi sprzedaży polisy ubezpieczeniowej. Pozostała część opłat z tytułu ubezpieczenia Bank rozlicza w czasie jako integralną część efektywnej stopy procentowej i ujmuje w Rachunku zysków i strat w pozycji przychodów odsetkowych.

Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, takie jak:

- § opłaty za wypłatę środków przed terminem umownym lokaty;
- § usługi zarządzania środkami pieniężnymi;
- § usługi maklerskie;
- § usługi zarządzania aktywami;
- § przychody z tytułu partycypacyjnego systemu wynagradzania Banku za udział w ubezpieczaniu produktów bankowych (Bankowi jest wypłacana część zysków wypracowanych przez ubezpieczyciela przy współpracy z Bankiem) ,

są rozpoznawane w Rachunku zysków i strat na bazie kasowej.

18. Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w Rachunku zysków i strat Banku w dniu ustalenia praw udziałowców /akcjonariuszy do ich otrzymania.

19. Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych

Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnych do sprzedaży oraz pozostałe zyski i straty wynikające z działalności inwestycyjnej.

20. Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat

Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaliczonych do aktywów / zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) oraz efekt ich wyceny do wartości godziwej.

21. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany ustalany jest biorąc pod uwagę dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i nie zrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych, po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany. Wynik z pozycji wymiany obejmuje również wynik zrealizowany oraz wynik z wyceny transakcji FX spot i FX Forward.

22. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z podstawową działalnością Banku. Są to w szczególności wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny.

23. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący oraz odroczony.

Bieżący podatek dochodowy jest obliczany według obowiązującej stawki podatkowej i jest kalkulowany w oparciu o zysk brutto ustalony na podstawie odpowiednich przepisów o rachunkowości, skorygowany o przychody nie podlegające opodatkowaniu i koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu. Ponadto, dla celów podatkowych, wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych, zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu np. z tytułu darowizn.

Podatek dochodowy odroczony w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w Rachunku zysków i strat lub w kapitale.

Bank tworzy rezerwę na odroczony podatek dochodowy lub aktywo z tytułu podatku odroczonego z uwagi na przejściowe różnice z tytułu podatku dochodowego. Różnice te spowodowane są odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione w myśl przepisów rachunkowych i przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

Rezerwę na odroczony podatek dochodowy wykazuje się w pasywach bilansu jako „Rezerwę na odroczony podatek dochodowy”. Aktywo z tytułu podatku odroczonego ujmuje się w aktywach bilansu w pozycji „Aktywa z tytułu podatku odroczonego”. Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy, gdy posiada tytułu prawny do przeprowadzenia takiej kompensaty oraz aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (nałożone przez tę samą władzę podatkową) dotyczą tego samego podatnika.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy jest tworzona metodą bilansową w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych z wyjątkiem sytuacji, gdy powstaje w wyniku amortyzacji wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych, która w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są również ujmowane w odniesieniu do niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmuje się w wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych i aktywowanych strat podatkowych.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego nie są ujmowane, gdy dotyczą ujemnych różnic przejściowych powstających w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega obniżeniu, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Wyliczenie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony bazuje na przewidywanym stopniu realizacji wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym.

24. Zastosowanie szacunków w związku ze stosowanymi zasadami rachunkowości

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Banku, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary dla których Bank dokonuje oszacowań:

- *Utrata wartości kredytów i pożyczek*

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Bank ocenia czy istnieją dane/przesłanki wskazujące na możliwe do wiarygodnego zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnego kredytu w celu oszacowania utraty wartości. Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

- *Wartość godziwa instrumentów finansowych*

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny zgodnie ze stosowaną przez Bank polityką rachunkowości. Dla instrumentów pochodnych o charakterze nieopcynym oraz dłużnych papierów wartościowych stosowane są modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Dla instrumentów pochodnych o charakterze opcynym stosuje się modele wyceny opcji. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają rzeczywisty poziom wartości godziwej wycenianych instrumentów. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku.

W przypadku braku pochodzących z aktywnego rynku parametrów wyceny, wartość godziwa jest określana w oparciu o zastosowanie technik wyceny wykorzystujących szacunkowe parametry wsadowe.

Bank wycenia instrumenty finansowe stosując poniższe metody wyceny w następującej hierarchicznie kolejności:

- Ceny kwotowane na aktywnym rynku identycznych instrumentów dla następujących instrumentów finansowych:
 - dłużne papiery skarbowe stałokuponowe i zerokuponowe;
- Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku dla następujących instrumentów finansowych:
 - Dłużne papiery skarbowe zmiennoprocentowe,*
 - Instrumenty pochodne:*
 - FRA, IRS, CIRS;
 - FX Swap, FX Forward;
 - Instrumenty pochodne wbudowane;
 - Opcje wystawione przez Bank,
- Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku:
 - Dłużne papiery wartościowe pozostałych emitentów (np. gminy),*
 - Instrumenty pochodne:*
 - Opcje nabyte przez Bank.

Najważniejszym parametrem niepochodzącym z aktywnego rynku i wykorzystywanym przez Bank do wyceny instrumentów finansowych jest komponent ryzyka kredytowego z tytułu zawartych przez Bank transakcji w instrumentach pochodnych z klientami niebankowymi, w sytuacji, gdy niepewność, co do zdolności klienta do przyszłego rozliczenia transakcji naraża Bank na potencjalną stratę.

- *Utraty wartości innych aktywów trwałych*

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), innych czynników. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

- *Inne wartości szacunkowe*

Rezerwa na odprawy emerytalne wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Rezerwa na odprawy emerytalne podlega aktualizacji na bazie rocznej. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych.

W odniesieniu do niektórych krótkoterminowych świadczeń pracowniczych (premie dla wyższej kadry kierowniczej) Zarząd Banku dokonuje szacunków wysokości świadczeń na dzień bilansowy. Ostateczna kwota przedmiotowych świadczeń pracowniczych jest ustalana decyzją Rady Nadzorczej Banku.

VII. NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wartości prezentowane w notach do sprawozdania finansowego wyrażone są w tysiącach zł.

(1) Przychody z tytułu odsetek

1. Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Przychody odsetkowe i przychody o podobnym charakterze obejmujące:		
Środki w banku centralnym	39 203	47 927
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	5 826	76 241
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 432 206	1 615 770
Transakcje z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	11 140	17 171
Instrumenty pochodne zabezpieczające	391 742	176 575
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (dłużne papiery wartościowe)	154 560	166 420
Inwestycyjne papiery wartościowe	173 203	164 360
Razem:	2 207 880	2 264 464

W linii „Instrumenty pochodne zabezpieczające” Bank prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej. Szczegółowy opis stosowanych przez Bank relacji zabezpieczających został zamieszczony **w notcie (17)**.

Przychody odsetkowe za rok 2009 zawierają odsetki naliczone od kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kwocie 69.038 tys. zł (odpowiednio dla danych porównywalnych za rok 2008 kwota tych odsetek wynosiła 46.907 tys. zł.).

(2) Koszty z tytułu odsetek

2. Koszty z tytułu odsetek i podobne koszty

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Koszty odsetek i podobne koszty obejmujące:		
Depozyty bankowe	-18 028	-30 865
Kredyty i pożyczki od banków	-88 490	-81 019
Transakcje z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-85 683	-64 218
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0
Zobowiązania wobec klientów	-1 503 163	-1 228 122
Zobowiązania podporządkowane	-39 216	-57 001
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-4 740	-2 139
Inne	-1 474	-1 418
Razem:	-1 740 794	-1 464 782

(3) Przychody i koszty z tytułu prowizji

3a. Przychody z tytułu prowizji

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Prowizje za prowadzenie rachunków	82 818	78 038
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	42 566	44 326
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	38 823	38 607
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	171 415	146 439
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	106 553	93 068
Prowizje z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa i innych produktów oszczędnościowych	56 464	84 250
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	11 761	10 768
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	6 376	6 104
Pozostałe prowizje	8 667	8 875
Razem:	525 443	510 475

3b. Koszty z tytułu prowizji

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Prowizje za prowadzenie rachunków	-1 089	-1 304
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	-13 068	-11 988
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	-2 075	-1 627
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	-51 522	-69 183
Pozostałe prowizje	-2 395	-3 774
Razem:	-70 149	-87 876

(4) Przychody z tytułu dywidend

4. Przychody z tytułu dywidend

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Przychody z tytułu dywidend od podmiotów powiązanych	99 287	155 680
Przychody z tytułu dywidend od pozostałych podmiotów	2 159	26 223
Razem:	101 446	181 903

Przychody z tytułu dywidend od podmiotów zależnych objętych konsolidacją (eliminowane w sprawozdaniu skonsolidowanym) rozpoznane przez Bank w Rachunku zysków i strat w latach finansowych 2009 i 2008 wyniosły odpowiednio 99 287 tys. zł. oraz 155 680 tys. zł.

(5a) Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych

5a. Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Operacje instrumentami dłużnymi	20 411	2 988
Operacje instrumentami kapitałowymi	2 539	0
Razem:	22 950	2 988

(5b) Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat

Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaliczonych do aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz efekt ich wyceny do wartości godziwej. Kategoria ta obejmuje instrumenty kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu, w chwili obecnej Bank nie korzysta z możliwości wyznaczenia innych instrumentów finansowych jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu (tzw. fair value option)

W roku 2008 Bank dokonał przeniesienia obligacji skarbowych o wartości nominalnej 120 mln zł. z portfela „przeznaczone do obrotu” do portfela „dostępne do sprzedaży”. Informacje na temat tego przeniesienia wraz z danymi liczbowymi przedstawione zostały w Rozdziale VI „Polityka Rachunkowości – Przekwalifikowanie papierów dłużnych”

5b. Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Operacje papierami wartościowymi	34 867	20 903
Operacje instrumentami pochodnymi	219 502	140 413
Wynik z rachunkowości zabezpieczeń	-573	-2 757
Pozostałe operacje finansowe	-2 691	-52
Razem:	251 105	158 507

W roku 2008 w związku ze wzrostem ryzyka kredytowego z tytułu zawartych z klientami niebankowymi kontraktów w instrumentach pochodnych, na podstawie wymogów MSR 39 na 31 grudnia 2008 r. Bank uwzględnił w wycenie instrumentów pochodnych element ryzyka kredytowego. Korekta wartości godziwej z tytułu wyceny komponentu ryzyka kredytowego kontraktów pochodnych z klientami została ograniczona przez aktywne zarządzanie ryzykiem walutowym Banku. Wynik wpływu wyceny ryzyka kredytowego oraz rewaluacji opcji walutowych wyniósł netto -152 miliony złotych, z czego -106 milionów złotych zostało ujęte w wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu a pozostałe -46 milionów złotych – w wyniku z pozycji wymiany. Odpowiednio, rozpoznany w wyniku z instrumentów przeznaczonych do obrotu w roku 2009, efekt wyceny komponentu ryzyka kredytowego kontraktów pochodnych wyniósł + 14,5 miliona złotych.

(5c) Wynik z pozycji wymiany

5c. Wynik z pozycji wymiany

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Marża na walutowych transakcjach tabelowych	54 350	169 601
Marża na walutowych transakcjach negocjowanych	49 207	35 371
Pozostałe	-34 908	34 343
Razem:	68 649	239 315

Spadek wyniku z pozycji wymiany (porównując lata 2009 i 2008) był w znacznej mierze efektem wycofania się Banku z udzielania kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych co przełożyło się na spadek marży realizowanej na wypłatach tych kredytów.

Jednocześnie, istotnie zmniejszył się wynik rewaluacji odsetek naliczonych w bilansie rozpoznawany w pozycji pozostałe - odpowiednio z 41 milionów w roku 2008 do około 13 milionów w roku 2009 (sposób prezentacji rewaluacji odsetek naliczonych w bilansie uległ zmianie w roku 2009 co zostało opisane w Rozdziale VI „Polityka rachunkowości”).

W pozycji „pozostałe” ujęto również negatywny wynik z wyceny krótkiej pozycji walutowej domykającej otwartą pozycję w instrumentach finansowych, których zmiana wyceny ujmowana jest jako wynik z operacji instrumentami pochodnymi w „Wyniku z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat”.

(6) Pozostałe przychody operacyjne

6. Pozostałe przychody operacyjne

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Zysk ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	3 837	7 448
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych do zbycia	0	0
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	10 116	8 321
Przychody związane z działalnością windykacyjną	521	436
Przychody z tytułu korekty rozliczeń podatku od towarów i usług	12 689	0
Pozostałe	31 605	9 669
Razem:	58 769	25 874

W IV kwartale roku 2009 Bank, w związku z otrzymanymi indywidualnymi interpretacjami przepisów prawa podatkowego wydanymi przez Ministra Finansów, dokonał korekty rozliczeń podatku od towarów i usług (VAT) za lata ubiegłe. Rozpoznany z tego tytułu przychód wyniósł 12,7 miliona złotych.

(7) Koszty działania

7. Koszty działania

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Koszty pracownicze:	-435 185	-562 726
Wynagrodzenia	-424 220	-541 719
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	-10 965	-21 007
- rezerwy na odprawy emerytalne	-813	-331
- rezerwy na niewykorzystane urlopy	2 991	0
- pozostałe	-13 143	-20 676
Koszty ogólnie - administracyjne	-475 701	-499 998
Koszty reklamy, promocji i reprezentacji	-35 606	-61 825
Koszty związane z konserwacją oprogramowania i usługami informatycznymi	-15 653	-11 706
Koszty wynajmu	-181 678	-148 421
Koszty utrzymania budynków, wyposażenia, materiałów	-32 387	-36 313
Koszty bankomatów i obsługi gotówki	-23 348	-25 105
Koszty łączności i informatyki	-64 299	-81 861
Koszty usług doradczych, audytowych, prawniczych, tłumaczeń	-11 286	-14 805
Podatki i opłaty różne	-14 189	-15 919
Koszty KIR	-2 893	-2 703
Koszty PFRON	-5 512	-5 378
Koszty BFG	-15 147	-4 429
Koszty Nadzoru Finansowego	-6 113	-7 046
Pozostałe	-67 590	-84 488
Razem:	-910 886	-1 062 724

Spadek kosztów osobowych w roku 2009 (w porównaniu do roku 2008) wynikał przede wszystkim z niższych kosztów premii ujętych w roku 2009, co było związane z gorszymi wynikami biznesowymi i finansowymi osiągniętymi w roku 2009.

(8) Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

8. Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-363 268	-107 710
- Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-688 227	-370 439
- Odwrócenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	322 026	250 795
- Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	2 933	9 097
- Wynik ze sprzedaży wierzytelności	0	2 834
Z tytułu odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	0	0
- Utworzenie odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	0	0
- Odwrócenie odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	0	0
Z tytułu odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	7 000	0
- Utworzenie odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	0	0
- Odwrócenie odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	7 000	0
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	-2 180	-3 991
- Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	-14 990	-20 047
- Odwrócenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	12 810	16 056
Razem:	-358 448	-111 701

(9) Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

9. Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Majątku trwałego	0	0
Pozostałe aktywa	-150	-2 290
Razem:	-150	-2 290

(10) Amortyzacja

10. Amortyzacja

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Rzeczowych aktywów trwałych	-44 481	-44 658
Wartości niematerialnych i prawnych	-6 121	-7 423
Razem:	-50 602	-52 081

(11) Pozostałe koszty operacyjne

11. Pozostałe koszty operacyjne

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Strata ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	0	0
Odszkodowania, kary i grzywny - zapłacone	-1 231	-920
Rezerwy utworzone na roszczenia sporne	-2 767	-2 337
Koszty związane ze sprzedażą pozostałych usług	-6 396	-5 953
Przekazane darowizny	-443	-646
Koszty związane z windykacją	-11 929	-2 392
Pozostałe	-1 912	-2 364
Razem:	-24 678	-14 612

(12) Podatek dochodowy

12a. Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat

	1.01.2009- 31.12.2009	1.01.2008- 31.12.2008
Bieżący podatek	-97 859	-89 681
Bieżący rok	-97 859	-89 681
Podatek odroczony	101 439	-851
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	80 817	-851
Wykorzystanie straty podatkowej	0	0
Korekta zeznań CIT-8 za lata ubiegłe	20 622	0
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	3 580	-90 532

12b. Efektywna stawka podatkowa

	1.01.2009- 31.12.2009	1.01.2008- 31.12.2008
Wynik finansowy brutto	80 535	587 461
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy wg obowiązującej stawki podatkowej 19%	-15 301	-111 618
Wpływ różnic trwałych na obciążenia podatkowe:	18 881	21 085
- Przychody niepodlegające opodatkowaniu	23 893	31 671
Przychody z tytułu dywidend	19 275	29 824
Pozostałe	4 618	1 847
- Koszty nie stanowiące kosztów podatkowych	-5 012	-10 586
Strata na zbyciu wierzytelności	-7	-4 005
Składka PFRON	-1 047	-1 022
Pozostałe	-3 958	-5 559
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	3 580	-90 532

12c. Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitale własnym

	31.12.2009	31.12.2008
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	-2 349	-2 440
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-278	-6 999
Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach	-2 627	-9 439

(13) Zysk na jedną akcję

Zgodnie z wymogami MSR 33, Bank wylicza zysk na jedną akcję na podstawie danych skonsolidowanych i prezentuje go odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

(14) Kasa, środki w Banku Centralnym

14a. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31.12.2009	31.12.2008
Gotówka	437 625	633 457
Środki pieniężne na rachunkach w Banku Centralnym	1 753 362	1 168 905
Inne środki pieniężne	40	40
Razem:	2 191 027	1 802 402

Bank utrzymywał w okresie od 31 grudnia 2009 do 31 stycznia 2010 r. w NBP na rachunku bieżącym Banku średnie saldo o wartości 979 501 tys. zł (średnia arytmetyczna stanów środków na rachunku bieżącym w NBP ze wszystkich dni okresu rezerwowego).

Oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej stanowi 0,9 stopy redyskonta i w powyższym okresie wyniosło 3,375%.

14b. Kasa, środki w Banku Centralnym - wg struktury walutowej

	31.12.2009	31.12.2008
a. w walucie polskiej	2 036 820	1 553 491
b. w walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	154 207	248 911
- waluta: USD	23 234	29 573
- waluta: EUR	81 070	171 121
- waluta: GBP	21 380	22 749
pozostałe waluty (w tys. zł)	28 523	25 468
Razem:	2 191 027	1 802 402

(15) Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom

15a. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące	87 639	91 342
Lokaty w innych bankach	265 347	1 170 639
Kredyty i udzielone pożyczki	342 610	316 258
Inne	0	212
Odsetki	93	1 575
Razem należności brutto	695 689	1 580 026
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	0	0
Należności od banków netto	695 689	1 580 026

**15b. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom
wg terminów zapadalności**

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące	87 639	91 342
- do 1 miesiąca	265 347	1 170 851
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	0	4
- powyżej 1 roku do 5 lat	0	0
- powyżej 5 lat	342 610	316 254
- dla których termin zapadalności upłynął	0	0
Odsetki	93	1 575
Razem należności brutto	695 689	1 580 026

**15c. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom
wg struktury walutowej**

	31.12.2009	31.12.2008
W walucie polskiej	487 356	326 135
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	208 333	1 253 891
- waluta: USD	33 141	465 706
- waluta: EUR	106 519	643 088
- waluta: CHF	19 888	61 709
- waluta: GBP	12 518	15 285
pozostałe waluty (w tys. zł)	36 267	68 103
Razem:	695 689	1 580 026

15d. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	0	0
Zmiana w okresie	0	0
Stan na koniec okresu	0	0

(16) Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat

16a. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe	2 320 318	3 471 808
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	2 320 318	3 471 808
a) bony	511 977	933 718
b) obligacje	1 808 341	2 538 090
Instrumenty kapitałowe	0	0
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	708 935	2 820 914
Razem:	3 029 253	6 292 722

16b. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)

	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 029 253	6 292 722
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	0	0
Razem	3 029 253	6 292 722

Informacja na temat aktywów finansowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań została przedstawiona w Rozdziale X.

16c. Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat wg wartości bilansowej

	31.12.2009	31.12.2008
- o stałej stopie procentowej	2 088 217	3 165 591
- o zmiennej stopie procentowej	232 101	306 217
Razem:	2 320 318	3 471 808

16d. Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) według terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
- do 1 miesiąca	1 751	59 261
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 477	44 302
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 475 345	1 418 681
- powyżej 1 roku do 5 lat	831 789	1 712 199
- powyżej 5 lat	9 956	237 365
Razem:	2 320 318	3 471 808

16e. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych i instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Stan na początek okresu	3 471 808	2 327 042
Zwiększenia (zakup i naliczenie odsetek i dyskonta)	74 128 066	117 814 934
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	-75 258 315	-116 595 706
Reklasyfikacja do inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	-119 132
Różnice z wyceny do wartości godziwej	-21 241	44 670
Stan na koniec okresu	2 320 318	3 471 808

Nota 16 f / Nota 27 Wycena pochodnych instrumentów finansowych oraz Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych wg stanu na 31.12.2009

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji			Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesiące	od 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	6 840 086	7 494 362	12 138 945	1 629	346 527	344 898
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	200 000	750 000	0	141	194	53
Swapy na stopę procentową (IRS)	6 640 086	6 744 362	12 027 502	6 356	346 277	339 921
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: volatylity swap, swap z opcją walutową	0	0	111 443	-4 868	56	4 924
2. Walutowe instrumenty pochodne*	8 655 263	10 731 764	4 577 672	122 954	325 781	202 827
Kontrakty walutowe	1 034 242	238 862	358 010	55 659	59 847	4 188
Swapy walutowe	3 231 907	231 576	15 848	80 884	110 356	29 472
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	3 242 924	8 614 279	4 170 583	-17 669	78 261	95 930
Opcje walutowe	1 146 190	1 647 047	33 231	4 080	77 317	73 237
3. Towarowe instrumenty pochodne	107 980	216 312	8 338	288	6 854	6 566
Towarowe kontrakty terminowe	107 980	158 832	8 338	139	6 003	5 864
Opcje towarowe	0	57 480	0	149	851	702
4. Instrumenty wbudowane	x	x	x	-19 478	8 118	27 596
Opcje wbudowane w depozyty	x	x	x	637	8 118	7 481
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	x	x	x	-20 115	0	20 115
5. Wycena do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	0	0	0	6 853	6 853	0
Wycena przyszłych płatności walutowych podlegających zabezpieczeniu	0	0	0	0	0	0
Wycena zabezpieczanego portfela pożyczek konsumpcyjnych	x	x	x	6 853	6 853	0
6. Opcje na indeksy	0	0	472 005	13 512	14 802	1 290
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	15 603 329	18 442 438	17 196 960	125 758	708 935	583 177
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych						100 201
Aktywa i Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) - RAZEM					708 935	683 378

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

Nota 16 g / Nota 27 Wycena pochodnych instrumentów finansowych oraz Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych wg stanu na 31.12.2008

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji			Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	10 356 102	11 276 052	21 456 033	18 482	717 703	699 221
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	2 950 000	850 000	0	-1 830	2 736	4 566
Swapy na stopę procentową (IRS)	7 348 851	10 426 052	21 442 303	16 195	710 346	694 151
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: volatility swap, swap z opcją walutową	57 251	0	13 730	4 117	4 621	504
2. Walutowe instrumenty pochodne*	46 801 357	26 937 287	21 993 358	-1 588 900	1 903 234	3 492 134
Kontrakty walutowe	4 953 608	1 444 842	747 698	170 237	271 179	100 942
Swapy walutowe	34 137 325	5 565 586	42 785	-1 900 054	159 170	2 059 224
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	1 536 548	9 341 581	-79 204	0	79 204
Opcje walutowe	7 710 424	18 390 311	11 861 294	220 121	1 472 885	1 252 764
3. Towarowe instrumenty pochodne	395 021	600 310	216 497	737	164 455	163 718
Towarowe kontrakty terminowe	187 289	393 134	173 803	581	126 216	125 635
Opcje towarowe	207 732	207 176	42 694	156	38 239	38 083
4. Instrumenty wbudowane	x	x	x	-9 548	62	9 610
Opcje wbudowane w depozyty	x	x	x	-4 907	62	4 969
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	x	x	x	-4 641	0	4 641
5. Wycena do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	0	2 435	285 776	21 781	28 215	6 434
Wycena przyszłych płatności walutowych podlegających zabezpieczeniu	0	2 435	285 776	-6 434	0	6 434
Wycena zabezpieczanego portfela pożyczek konsumpcyjnych	x	x	x	28 215	28 215	0
6. Opcje na indeksy	0	0	154 423	3 357	7 245	3 888
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	57 552 480	38 816 084	44 106 087	-1 554 091	2 820 914	4 375 005
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych						27 222
Aktywa i Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) - RAZEM					2 820 914	4 402 227

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

(17) Instrumenty pochodne zabezpieczające

Bank stosuje następujące rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

- ü Zabezpieczenie wartości godziwej portfela długoterminowych pożyczek konsumpcyjnych;
- ü Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych;
- ü Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel zmiennoprocentowych walutowych kredytów hipotecznych;

Począwszy od 1 stycznia 2006 Bank ustanowił formalne powiązanie zabezpieczające przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych. Należy zaznaczyć, iż od momentu wdrożenia MSSF, zgodnie z MSR 39, efekt wyceny wszelkich instrumentów pochodnych nie zaklasyfikowanych i nie będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi, prezentowany jest w wyniku z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat. Stosowanie takiej metodologii skutkowało brakiem spójności w sposobie prezentacji instrumentów finansowych w Rachunku zysków i strat. Wynik odsetkowy na transakcjach instrumentami pochodnymi zawieranymi w celu zabezpieczenia płynności w walutach obcych z ekonomicznego punktu widzenia stanowi składnik marży odsetkowej (pozwala dopasować przychód odsetkowy z tytułu udzielenia kredytów walutowych z kosztem finansowania wynikającym z portfela depozytów złotych). Wdrożenie formalnej rachunkowości zabezpieczeń umożliwiło prezentację części przedmiotowych transakcji w Rachunku zysków i strat zgodnie z ich ekonomicznym sensem.

Bank na koniec każdego miesiąca dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego i instrumentu zabezpieczającego.

W I półroczu roku 2009 Bank podjął decyzję o zaprzestaniu formalnej relacji zabezpieczającej (rachunkowość zabezpieczeń), ustanowionej dla wyrażonych w walutach obcych zobowiązań wynikających z gospodarki własnej Banku. W momencie terminacji rachunkowości zabezpieczeń wycena zabezpieczanej pozycji wynosiła 15,4 miliona złotych i jest przedmiotem rozliczenia w okresach, w których Bank spodziewa się wystąpienia przepływów z zabezpieczanej pozycji. W 2009 Bank rozpoznał w Rachunku zysków i strat 5,3 miliona złotych z tytułu rozliczenia niniejszej wyceny.

Bank od 1 kwietnia 2009 r. desygnował transakcje FX Swap do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych generowanych przez zmiennoprocentowe kredyty hipoteczne w walucie obcej w horyzoncie czasowym ograniczonym do okresu trwania transakcji zabezpieczających.

Dodatkowo w ciągu roku 2008 Bank stosował rachunkowość zabezpieczeń dla transakcji będących zabezpieczeniem wartości godziwej papierów wartościowych w walutach obcych, w zakresie ryzyka zmiany stóp procentowych oraz kursu walutowego (micro fair value hedge papierów wartościowych w walutach obcych). W wyniku wykupu przez emitenta przedmiotowych papierów w dacie zapadalności w grudniu roku 2008, zaprzestano ujmowania w księgach Banku powyższych transakcji. Saldo zmian wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka stóp procentowych instrumentu zabezpieczającego dla przedmiotowej transakcji zabezpieczającej przeksięgowana z kapitałów do Rachunku zysków i strat w trakcie roku 2008 wyniosło – 165 tys. zł.

Poniższa tabela zawiera opis relacji zabezpieczających ustanowionych przez Bank, czynnych wg stanu na 31.12.2009 r.:

	Zabezpieczenie wartości godziwej portfela długoterminowych pożyczek konsumpcyjnych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel zmiennoprocentowych walutowych kredytów hipotecznych
Opis relacji zabezpieczającej	Bank zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej portfela długoterminowych pożyczek konsumpcyjnych denominowanych w PLN, opartych o stałą stopę procentową. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez walutowe kredyty hipoteczne oraz przez depozyty złote stanowiące bazę finansową dla tych kredytów. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.	Bank zabezpiecza ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej przepływów pieniężnych dla części okresu - w horyzoncie czasowym trwania transakcji zabezpieczających - z tytułu zmiennoprocentowych kredytów w walucie obcej poprzez zamianę przepływów odsetkowych w walucie obcej na przepływy złote, wykorzystując w tym celu transakcje FX Swap.
Pozycje zabezpieczane	Portfel długoterminowych pożyczek konsumpcyjnych denominowanych w PLN, opartych o stałą stopę procentową.	Przepływy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych.	Przepływy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje IRS	Transakcje CIRS	Transakcje FX Swap
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w Rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat; odsetki od aktywów zabezpieczanych oraz instrumentów zabezpieczających ujmowane w wyniku odsetkowym	efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym; wycena instrumentów zabezpieczających oraz zabezpieczanych z tytułu różnic kursowych ujmowana jest w wyniku z pozycji wymiany	efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki od instrumentów zabezpieczających (rozliczone punkty swapowe) prezentowane są w marży odsetkowej

17a / 28. Rachunkowość zabezpieczeń	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji			Wartości godziwe			Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych pozycji z tytułu zabezpieczanego ryzyka
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku	Razem	Aktywa	Pasywa	
Wg stanu na 31.12.2009							
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej z tytułu ryzyka stopy procentowej							
Kontrakty IRS	0	0	1 878 735	-7 617	3 862	11 479	6 853
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym							
Kontrakty CIRS	2 914 196	6 109 895	14 764 650	157 787	269 121	111 334	x
Kontrakty FX SWAP	1 515 650	142 765	0	104 351	104 351	0	x
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie	4 429 846	6 252 660	16 643 385	254 521	377 334	122 813	x
Wg stanu na 31.12.2008							
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej z tytułu ryzyka stopy procentowej							
Kontrakty IRS	0	14 422	1 224 007	-30 309	24	30 333	28 215
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej z tytułu ryzyka walutowego							
Kontrakty CIRS	0	2 435	285 776	6 167	9 953	3 786	-6 434
3. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym							
Kontrakty CIRS	787 320	4 005 015	7 436 445	-1 145 530	0	1 145 530	x
4. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie	787 320	4 021 872	8 946 228	-1 169 672	9 977	1 179 649	x

17b. Rachunkowość zabezpieczeń z tytułu przepływów środków pieniężnych

	31.12.2009	31.12.2008
Wartość wyceny brutto ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny	1 463	36 837
Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczana	od 01.01.10 do 04.12.19	od 01.01.09 do 23.01.13

(18) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

18a. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone	30 244 238	29 911 222
- podmiotom gospodarczym	5 412 468	5 601 416
- klientom indywidualnym	24 322 109	24 156 905
- jednostkom budżetowym	509 661	152 901
Należności z tytułu kart płatniczych	867 447	730 843
- od podmiotów gospodarczych	8 896	8 028
- od klientów indywidualnych	858 551	722 815
Skupione wierzytelności	2 228 658	2 477 746
- podmiotów gospodarczych	2 225 290	2 460 415
- klientów indywidualnych	0	0
- jednostek budżetowych	3 368	17 331
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	2 496	123
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	22 826	35 691
Inne	1 649	1 505
Odsetki	107 786	140 260
Razem brutto	33 475 100	33 297 390
Odpisy aktualizujące wartość należności	-992 627	-673 131
Razem netto	32 482 473	32 624 259

18b. Jakość portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	33 475 100	33 297 390
- z rozpoznaną utratą wartości	1 528 206	943 475
- bez utraty wartości	31 946 894	32 353 915
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	992 627	673 131
- na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	705 636	393 935
- na poniesione, ale jeszcze niezareportowane straty (IBNR)	286 991	279 196
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	32 482 473	32 624 259

18c. Podział portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom według metody szacunku utraty wartości

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	33 475 100	33 297 390
- wyceniane indywidualnie	982 648	669 371
- wyceniane portfelowo	32 492 452	32 628 019
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	992 627	673 131
- utworzony na bazie analizy indywidualnej	393 714	218 096
- utworzony na bazie analizy kolektywnej	598 913	455 035
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	32 482 473	32 624 259

18d. Podział portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom według rodzaju klientów

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	33 475 100	33 297 390
- korporacyjnym	8 231 840	8 345 688
- indywidualnym	25 243 260	24 951 702
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	992 627	673 131
- utworzony na należności od klientów korporacyjnych	559 046	349 961
- utworzony na należności od klientów indywidualnych	433 581	323 170
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	32 482 473	32 624 259

18e. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące	1 925 932	2 108 428
- do 1 miesiąca	395 946	310 818
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	759 292	425 410
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 794 810	2 523 699
- powyżej 1 roku do 5 lat	8 129 776	7 906 506
- powyżej 5 lat	19 019 700	19 789 054
- dla których termin zapadalności upłynął	341 858	93 215
Odsetki	107 786	140 260
Razem brutto	33 475 100	33 297 390

18f. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg struktury walutowej

	31.12.2009	31.12.2008
w walucie polskiej	12 879 526	11 460 067
w walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	20 595 574	21 837 323
- waluta: USD	351 191	395 153
- waluta: EUR	1 191 275	1 345 528
- waluta: CHF	18 632 018	19 447 333
- waluta: JPY	421 090	649 308
pozostałe waluty (w tys. zł)	0	1
Razem brutto	33 475 100	33 297 390

18g. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Stan na początek okresu	673 131	552 019
Zmiana w wartości rezerw:	319 496	121 112
Odpisy dokonane w okresie	688 227	370 439
Wartości spisane w ciężar odpisów	-42 054	-28 826
Odwrócenie odpisów w okresie	-322 026	-250 798
Zmniejszenie odpisów w związku ze sprzedażą wierzytelności	-77	-21 856
Zmiana z tytułu różnic kursowych	-4 574	52 153
Inne	0	0
Stan na koniec okresu	992 627	673 131

(19) Inwestycyjne aktywa finansowe

19a. Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe	4 150 278	2 901 702
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	2 462 342	2 627 891
a) bony	539 287	675 447
b) obligacje	1 923 055	1 952 444
Papiery wartościowe banku centralnego	1 499 417	167 247
a) bony	1 499 417	0
b) obligacje	0	167 247
Pozostałe papiery wartościowe:	188 519	106 564
a) notowane	55 459	15 760
b) nienotowane	133 060	90 804
Udziały i akcje w innych jednostkach	12 798	11 677
Inne instrumenty finansowe	0	0
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	4 163 076	2 913 379
Instrumenty dostępne do sprzedaży notowane na giełdzie	2 517 801	2 643 651
Instrumenty dostępne do sprzedaży nienotowane na giełdzie	1 645 275	269 728

19b. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2009	31.12.2008
- o stałej stopie procentowej	3 595 623	1 320 149
- o zmiennej stopie procentowej	554 655	1 581 553
Razem:	4 150 278	2 901 702

19c. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży według terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
- do 1 miesiąca	1 607 836	610 403
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	94 327	159 527
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	556 680	593 449
- powyżej 1 roku do 5 lat	1 888 729	1 536 918
- powyżej 5 lat	2 706	1 405
Razem	4 150 278	2 901 702

19d. Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Stan na początek okresu	2 913 379	1 893 949
Zwiększenia (zakup i naliczenie odsetek i dyskonta)	26 011 722	6 325 988
Reklasyfikacja do inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	119 132
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	-24 761 455	-5 440 948
Różnice z wyceny do wartości godziwej	-478	15 248
Odpisy z tytułu utraty wartości	197	0
Inne	-289	10
Stan na koniec okresu	4 163 076	2 913 379

19e. Inwestycje w jednostki podporządkowane

	31.12.2009	31.12.2008
Inwestycje w jednostki podporządkowane	262 288	232 357

19f. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2009

Nazwa	Rodzaj działalności	Wartość brutto udziałów / akcji	Wartość odpisów aktualizujących	Dopłaty do kapitału	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk / (Strata)	Powiązanie
MILLENNIUM LEASING	usługi leasingowe	25 363	0	0	3 039 214	2 672 935	43 400	151 665	9 041	zależna
MILLENNIUM LEASE	usługi leasingowe	38 579	0	20 025	431 317	331 110	86 318	7 935	455	zależna
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI	usługi maklerskie	16 500	0	0	257 556	140 963	16 500	42 201	20 488	zależna
BBG FINANCE BV	finansowanie spółek grupy	5 004	0	0	336 141	328 656	74	0	328	zależna
MB FINANCE AB	finansowanie spółek grupy	200	0	0	660 203	659 164	200	0	52	zależna
MILLENNIUM SERVICE	budownictwo ogólne, inżynieria lądowa	1 000	0	143 000	150 722	0	1 000	90 885	435	zależna
TBM	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	225	0	0	871	0	500	421	99	stowarzyszona
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI	wytwarzanie mebli	6 700	-1 700	0	20 315	5 626	13 400	38 963	2 836	zależna
PHCRS	prowadzenie rynku hurtowego	8 200	-1 200	0	83 162	66 407	21 357	8 512	1 405	stowarzyszona
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	98	0	294	362	0	100	129	-59	zależna
BG LEASING	usługi leasingowe	900	-900	0	spółka w upadłości					zależna
Udziały w jednostkach podporządkowanych, razem		102 769	-3 800	163 319						

Millennium Dom Maklerski, spółka zależna od Banku jest właścicielem 100% pakietu akcji Millennium TFI.

Powyższa tabela nie obejmuje Orchis Sp. z o.o – jednostki specjalnego przeznaczenia (SPV) nad którą, mimo braku zaangażowania kapitałowego, w wyniku transakcji sekurytyzacji, kontrolę sprawuje Millennium Leasing.

W roku 2009 Bank dokonał spisania w ciężar utworzonych odpisów udziałów w spółkach stowarzyszonych: SPC S.A. i Weiman i S-ka Sp. z o.o. o łącznej wartości 33 tys. zł. Obie jednostki nie prowadziły działalności operacyjnej. Dodatkowo zmieniona została nazwa jednostki zależnej z Ress Trading Sp. z o.o. na Millennium Telecommunication Services Sp. z o.o. .

19g. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2008

Nazwa	Rodzaj działalności	Wartość brutto udziałów / akcji	Wartość odpisów aktualizujących	Dopłaty do kapitału	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk / (Strata)	Powiązanie
MILLENNIUM LEASING	usługi leasingowe	25 363	0	0	3 587 386	3 133 390	43 400	136 157	34 154	zależna
MILLENNIUM LEASE	usługi leasingowe	38 578	0	20 025	315 913	244 346	86 318	4 346	2 182	zależna
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI	usługi maklerskie	16 500	0	0	308 147	135 830	16 500	82 813	57 208	zależna
BBG FINANCE BV	finansowanie spółek grupy	5 082	0	0	341 283	333 792	75	0	383	zależna
MB FINANCE AB	finansowanie spółek grupy	191	0	0	542 094	540 801	191	0	-35	zależna
MILLENNIUM SERVICE	budownictwo ogólne, inżynieria lądowa	1 000	0	120 000	159 670	0	1 000	68 140	3 345	zależna
TBM	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	225	0	0	6 107	0	500	632	325	stowarzyszona
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI	wytwarzanie mebli	6 700	-1 700	0	17 660	4 773	13 400	38 308	-2 031	zależna
PHCRS	prowadzenie rynku hurtowego	8 200	-8 200	0	75 907	55 144	21 357	13 348	2 482	stowarzyszona
RESS TRADING	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	98	0	294	407	0	100	0	-11	zależna
BG LEASING	usługi leasingowe	900	-900	0	spółka w upadłości					zależna
T.H. WEIMAN i S-KA	produkcja ceramiki sanitarnej i handel	0	0	0	spółka nie prowadzi działalności operacyjnej, nie sporządza sprawozdań finansowych					stowarzyszona
SPC	działalność inwestycyjna	33	-33	0	spółka nie prowadzi działalności operacyjnej, nie sporządza sprawozdań finansowych					stowarzyszona
Udziały w jednostkach podporządkowanych, razem		102 871	-10 833	140 319						

19h. Zmiana stanu inwestycji w jednostki podporządkowane

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Stan na początek okresu	232 357	191 343
Zwiększenie z tytułu podwyższenia kapitału/objęcia udziałów	0	0
Zwiększenie z tytułu dopłaty do kapitału	23 000	40 294
Objęcie udziałów wyniku podziału spółki zależnej	0	0
Sprzedaż udziałów	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości w okresie	7 000	0
Różnice z wyceny udziałów wyrażonych w walutach obcych	-69	720
Stan na koniec okresu	262 288	232 357

(20) Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu

20. Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu

	31.12.2009	31.12.2008
a) od klientów	208 746	61 272
b) odsetki	35	10
Razem	208 781	61 282

(21) Rzeczowe aktywa trwałe

21a. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2009	31.12.2008
Środki trwałe:		
- grunty	1 356	1 335
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	146 705	130 881
- urządzenia techniczne i maszyny	73 497	37 944
- środki transportu	20 137	25 828
- inne środki trwałe	32 816	17 097
Środki trwałe w budowie	10 979	12 518
Razem	285 490	225 603

21b. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2009 - 31.12.2009

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie i zaliczki	RAZEM
a) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 838	323 640	224 710	36 591	78 759	12 518	678 056
b) zwiększenia (z tytułu)	20	70 183	50 154	1 296	22 386	10 110	154 149
- zakup						4 533	4 533
- przejęcie ze środków trwałych w budowie	20	1 399	7 871		1 450		10 740
- przyjęcie w ramach leasingu finansowego		68 784	42 283	1 296	20 936		133 299
- utworzenie rezerw						5 232	5 232
- inne						345	345
c) zmniejszenia (z tytułu)	2	46 528	16 019	7 680	8 750	11 649	90 628
- sprzedaż	2	45 403	4 924	5 369	6 462		62 160
- likwidacja		8	10 751		1 342		12 101
- rozliczenie umów leasingu finansowego				2 308			2 308
- rozliczenie środków trwałych w budowie						11 565	11 565
- inne		1 117	344	3	946	84	2 494
d) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 856	347 295	258 845	30 207	92 395	10 979	741 577
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	167 454	186 766	10 763	60 287	0	425 270
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	9 251	-1 418	-693	-2 083	0	5 057
- odpis bieżący (RZiS)		20 337	13 387	4 709	6 048		44 481
- zmniejszenia z tytułu sprzedaży		-10 973	-4 333	-4 566	-6 309		-26 181
- zmniejszenia z tytułu likwidacji		-5	-10 473		-1 294		-11 772
- inne	0	-108	1	-836	-528		-1 471
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	176 705	185 348	10 070	58 204	0	430 327
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	503	25 305	0	0	1 375	0	27 183
- zwiększenie							0
- zmniejszenie	3	1 420					1 423
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	500	23 885	0	0	1 375	0	25 760
j) wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 356	146 705	73 497	20 137	32 816	10 979	285 490

21c. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2008 - 31.12.2008

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie i zaliczki	RAZEM
a) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 915	354 298	244 279	30 235	96 602	21 574	748 903
b) zwiększenia (z tytułu)	25	3 779	18 108	12 535	6 428	19 475	60 350
- zakup						14 632	14 632
- przejęcie ze środków trwałych w budowie	25	3 702	18 050	50	6 428		28 255
- przyjęcie w ramach leasingu finansowego				12 485			12 485
- utworzenie rezerw						4 843	4 843
- inne		77	58				135
c) zmniejszenia (z tytułu)	102	34 437	37 677	6 179	24 271	28 531	131 197
- sprzedaż	99	19 311	7 347	5 569	20 387		52 713
- likwidacja	3	1 805	16 861	43	2 775		21 487
- rozliczenie środków trwałych w budowie						28 265	28 265
- przeniesienie umorzenia**		2 454	11 414		1 033		14 901
- inne		10 867*	2 055	567	76	266	13 831
d) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 838	323 640	224 710	36 591	78 759	12 518	678 056
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	170 887	210 646	10 876	77 193	0	469 602
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	-3 433	-23 880	-113	-16 906	0	-44 332
- odpis bieżący (RZiS)		17 669	13 419	5 346	8 224		44 658
- zmniejszenia z tytułu sprzedaży		-13 343	-7 037	-5 374	-19 918		-45 672
- zmniejszenia z tytułu likwidacji		-1 460	-16 795	-6	-2 612		-20 873
- przeniesienie umorzenia**		-2 454	-11 414		-1 033		-14 901
- inne		-3 845	-2 053	-79	-1 567		-7 544
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	167 454	186 766	10 763	60 287	0	425 270
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	503	30 041	0	0	1 375	0	31 919
- zwiększenie							0
- zmniejszenie		4 736					4 736
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	503	25 305	0	0	1 375	0	27 183
j) wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 335	130 881	37 944	25 828	17 097	12 518	225 603

* Na pozycję inne zmniejszenia składa się w głównej mierze spisanie rozpoznanych w roku 2007 nakładów na koszty demontażu i usunięcia składników aktywów wynikających ze zrealizowanej w 2008 r. zmiany siedziby Centrali Banku.

** W ramach dostosowywania ewidencji do wymogów MSSF Bank skorygował wartość stanu początkowego części nabytych środków trwałych do wartości netto.

(22) Wartości niematerialne

22a. Wartości niematerialne

	31.12.2009	31.12.2008
- koncesje, patenty, licencje, know how i podobne wartości, w tym:	18 458	18 002
- oprogramowanie komputerowe	18 458	18 002
Wartości niematerialne, razem	18 458	18 002

22b. Zmiana stanu wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2009 - 31.12.2009

	koncesje, patenty, licencje, know how i podobne wartości, w tym: oprogramowanie komputerowe		RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	375 347	165 203	375 347
b) zwiększenia (z tytułu)	6 852	6 852	6 852
- przejęcie z inwestycji	825	825	825
- nakłady na wartości niematerialne	2 688	2 688	2 688
- przyjęcie w ramach leasingu finansowego	140	140	140
- inne (rezerwa)	3 199	3 199	3 199
c) zmniejszenia (z tytułu)	275	275	275
- likwidacja	0	0	0
- inne	275	275	275
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	381 924	171 780	381 924
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	357 345	147 201	357 345
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	6 121	6 121	6 121
- odpis bieżący (RZiS)	6 121	6 121	6 121
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	363 466	153 322	363 466
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu			0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu			0
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	18 458	18 458	18 458

22c. Zmiana stanu wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2008 - 31.12.2008

	koncesje, patenty, licencje, know how i podobne wartości, w tym: oprogramowanie komputerowe		RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	380 176	170 032	380 176
b) zwiększenia (z tytułu)	8 779	8 779	8 779
- przejęcie z inwestycji	10	10	10
- nakłady na wartości niematerialne	3 370	3 370	3 370
- inne (rezerwa)	5 399	5 399	5 399
c) zmniejszenia (z tytułu)	13 608	13 608	13 608
- likwidacja	13 599	13 599	13 599
- inne	9	9	9
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	375 347	165 203	375 347
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	363 530	153 386	363 530
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-6 185	-6 185	-6 185
- odpis bieżący (RZiS)	7 423	7 423	7 423
- likwidacja	-13 599	-13 599	-13 599
- inne	-9	-9	-9
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	357 345	147 201	357 345
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	18 002	18 002	18 002

(23) Aktywa trwałe do zbycia

Według stanu na dzień 31.12.2009 oraz 31.12.2008 Bank nie klasyfikował żadnych składników majątku do kategorii Aktywa trwałe do zbycia.

(24) Aktywa z tytułu podatku odroczonego

24a. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.12.2009			31.12.2008		
	Aktywo z tytułu odroczonego o podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	7 983	0	7 983	8 351	0	8 351
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	124 466	-127 478	-3 012	488 168	-514 074	-25 906
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	100 119	-112 765	-12 646	211 605	-204 374	7 231
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	75 862	-83 658	-7 796	70 145	-106 145	-36 000
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	-20 000	-20 000	1 647	-26 990	-25 343
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	2 219	-9 038	-6 819	0	-18 283	-18 283
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	138 535		138 535	92 100	0	92 100
Świadczenia pracownicze	7 721		7 721	17 214	0	17 214
Rezerwy na koszty	3 652		3 652	5 344	0	5 344
Wycena aktywów inwestycyjnych oraz zabezpieczenia środków pieniężnych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	0	-2 627	-2 627	0	-9 439	-9 439
Pozostałe	1 796	-4 127	-2 331	1 814	-2 052	-238
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	462 353	-359 693	102 660	896 388	-881 357	15 031

24b. Zmiany z tytułu różnic przejściowych

	Zmiany			31.12.2009
	31.12.2008	Korekty bilansu otwarcia	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	8 351		-368	7 983
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	-25 906		22 895	-3 012
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	7 231		-19 877	-12 646
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	-36 000		28 204	-7 796
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	-25 343		5 343	-20 000
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy proc.	-18 283		11 464	-6 819
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	92 100		46 435	138 535
Świadczenia pracownicze	17 214		-9 493	7 721
Rezerwy na przyszłe koszty	5 344		-1 692	3 652
Wycena aktywów inwestycyjnych oraz zabezpieczenia środków pieniężnych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	-9 439		6 812	-2 627
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	0		0	0
Pozostałe	-238	-20 622*	18 529	-2 331
Razem	15 031	-20 622	101 439	102 660

* W oparciu o otrzymaną indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego Ministra Finansów, Bank dokonał zmiany zasad opodatkowania transakcji IRS, w efekcie czego powstała konieczność korekt zeznań podatkowych CIT-8 za lata ubiegłe.

24c. Zmiany z tytułu różnic przejściowych

	31.12.2007	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitały	31.12.2008
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	10 533	-2 182		8 351
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	-11 081	-14 825		-25 906
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	20 127	-12 896		7 231
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	-59 625	23 625		-36 000
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	-12 647	-12 696		-25 343
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	-12 770	-5 513		-18 283
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	67 828	24 272		92 100
Świadczenia pracownicze	17 309	-95		17 214
Rezerwy na przyszłe koszty	5 152	192		5 344
Wycena aktywów inwestycyjnych oraz zabezpieczenia środków pieniężnych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	643		-10 082	-9 439
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	0	0		0
Pozostałe	373	-611		-238
Razem	25 843	-852	-10 082	15 031

24d. Zmiany podatku odroczonego

	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	-368	-2 182
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	22 895	-14 825
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	-19 877	-12 896
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	28 204	23 625
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	5 343	-12 696
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	11 464	-5 513
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	46 435	24 272
Świadczenia pracownicze	-9 493	-95
Rezerwy na przyszłe koszty	-1 692	192
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	0	0
Pozostałe	18 529	-611
Zmiany z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik	101 439	-852
Wycena aktywów inwestycyjnych oraz zabezpieczenia środków pieniężnych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	6 812	-10 082

24e. Kwota ujemnych różnic przejściowych, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rok wygaśnięcia różnic przejściowych	31.12.2009	31.12.2008
Bezterminowo	9 612	9 612
Razem	9 612	9 612

Bazując na zapisach MSR 12 Bank dokonał kompensaty aktywa z tytułu podatku odroczonego z rezerwami z tytułu podatku odroczonego.

	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	102 660	15 031
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
Razem	102 660	15 031

(25) Pozostałe aktywa

25. Pozostałe aktywa

	31.12.2009	31.12.2008
Koszty do rozliczenia w czasie	29 421	38 405
Dochody do otrzymania	9 563	81 201
Konta z tytułu rozliczeń międzybankowych	24	525
Konta rozliczeniowe z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	12 099	10 482
Należności od dłużników różnych	56 095	41 402
Rozrachunki publiczno-prawne, w tym:	19 493	9 606
- z tytułu należności od Urzędu Skarbowego z tyt. Art. 38 a CIT	0	9 022
- z tytułu korekty rozliczeń podatku od towarów i usług	12 689	0
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	0	5 155
Razem pozostałe aktywa, brutto	126 695	186 776
Rezerwy	-10 622	-10 619
Razem pozostałe aktywa, netto	116 073	176 157

Saldo dochodów do otrzymania na 31 grudnia 2008 obejmuje należność z tytułu dywidendy zadeklarowanej do wypłaty przez podmiot zależny o wartości 75 milionów złotych. Wypłata niniejszej dywidendy została zrealizowana w styczniu 2009 r.

(26) Zobowiązania wobec banków

26a. Zobowiązania wobec banków

	31.12.2009	31.12.2008
W rachunku bieżącym	45 670	70 571
Depozyty terminowe	2 151 247	35 407
Otrzymane kredyty i pożyczki	2 625 839	2 937 280
Inne	70 507	75
Odsetki	16 093	17 217
Razem	4 909 356	3 060 550

Wzrost stanu zobowiązań wobec banków, wyrażonych w euro w roku 2009, był w głównej mierze efektem zawarcia przez Bank następujących umów:

- Ø W dniu 16 marca 2009 roku zawarta została umowa pomiędzy Bankiem Millennium S.A. oraz Banco Comercial Portugues S.A., w sprawie zaciągnięcia przez Bank średnioterminowej pożyczki, opiewającej na kwotę 200 mln EUR, z przeznaczeniem na ogólne finansowanie działalności. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na zmiennej stawce EURIBOR, powiększonej o uzgodnioną w umowie marżę. Spłata pożyczki ma nastąpić w kwietniu 2011 roku.
- Ø W dniu 30 listopada 2009 r. zawarta została umowa pomiędzy Bankiem oraz Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR), w sprawie zaciągnięcia przez Bank od EBOiR średnioterminowej pożyczki opiewającej na kwotę 100 mln EUR, stanowiącą w dniu zawarcia umowy równowartość ponad 400 mln PLN. Środki pozyskane w ramach pożyczki przeznaczone zostaną na zwiększenie możliwości finansowania przez Bank klientów sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na zmiennej stawce EURIBOR, powiększonej o uzgodnioną w umowie marżę. Ostateczna spłata pożyczki nastąpi w okresie 5 lat od daty zawarcia umowy.

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2009 r. czynnych było kilka transakcji „money market” zawartych przez Departament Skarbu Banku a Banco Comercial Portugues S.A., obejmujących krótkoterminowe depozyty, przyjęte od Banco Comercial Portugues S.A. w oparciu o standardy i procedury międzybankowego rynku pieniężnego. Łączna nominalna kwota w/w transakcji depozytowych wynosiła w przedmiotowej dacie 500 mln EUR.

Spadek stanu zobowiązań wobec banków, wyrażonych we frankach szwajcarskich w roku 2009, wynikał głównie ze spłaty zawartej przez Bank pożyczki konsorcjalnej zaciągniętej w roku 2006 opiewającej na kwotę 555 mln CHF. Zgodnie z warunkami przedmiotowej umowy spłata pożyczki została dokonana w listopadzie 2009 roku.

26b. Zobowiązania wobec banków wg terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące	45 670	70 570
- do 1 miesiąca	988 890	26 816
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 232 826	8 490
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 050 906	1 554 952
- powyżej 1 roku do 5 lat	1 232 460	1 066 338
- powyżej 5 lat	342 511	316 167
Odsetki	16 093	17 217
Razem	4 909 356	3 060 550

Saldo zobowiązań wobec Banków o terminie zapadalności powyżej 5 lat wynika z zawartej przez Bank w latach ubiegłych strukturyzowanej długoterminowej umowy z jednym kontrahentem. Umowa ta skutkowałą jednoczesnym zaciągnięciem kredytu przez Bank oraz nabyciem zerokuponowych papierów wartościowych kontrahenta i dokonaniem przez Bank przedpłaty (zdyskontowanych) odsetek od kredytu za 10 ostatnich lat z góry.

26c. Zobowiązania wobec banków wg struktury walutowej

	31.12.2009	31.12.2008
w walucie polskiej	505 883	393 964
w walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	4 403 473	2 666 586
- waluta: USD	7	0
- waluta: EUR	4 070 889	770 400
- waluta: CHF	332 577	1 896 186
Razem	4 909 356	3 060 550

(27) Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat

27. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat

	31.12.2009	31.12.2008
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych	583 177	4 375 005
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	100 201	27 222
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	683 378	4 402 227

Podział ujemnej wyceny instrumentów pochodnych na poszczególne typy instrumentów został zaprezentowany w nocie **(16)**

(28) Instrumenty pochodne zabezpieczające

Informacje zamieszczono w nocie **(17) INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE**

(29) Zobowiązania wobec klientów

29a. Zobowiązania wobec klientów wg struktury rodzajowej

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	19 443 195	19 102 394
Rachunki bieżące	5 301 711	2 782 392
Depozyty terminowe	13 673 853	15 931 154
Inne	125 565	155 430
Naliczone odsetki	342 066	233 418
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	10 076 668	11 044 367
Rachunki bieżące	2 571 336	2 686 358
Depozyty terminowe	7 243 771	7 866 324
Inne	225 358	377 920
Naliczone odsetki	36 203	113 765
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	2 133 724	1 731 109
Rachunki bieżące	954 502	1 054 587
Depozyty terminowe	1 161 374	662 581
Inne	14 923	10 948
Naliczone odsetki	2 925	2 993
Razem	31 653 587	31 877 870

29b. Zobowiązania wobec klientów wg terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące	8 827 549	6 523 337
- do 1 miesiąca	10 647 973	10 360 008
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	6 314 903	6 128 781
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	5 435 696	8 117 876
- powyżej 1 roku do 5 lat	46 114	397 687
- powyżej 5 lat	158	5
Odsetki	381 194	350 176
Razem	31 653 587	31 877 870

29c. Zobowiązania wobec klientów wg struktury walutowej

	31.12.2009	31.12.2008
w walucie polskiej	29 927 853	29 606 526
w walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	1 725 734	2 271 344
- waluta: USD	601 888	928 167
- waluta: EUR	1 035 361	1 246 237
- waluta: GBP	68 934	78 132
- waluta: CHF	16 267	15 386
pozostałe waluty (w tys. zł)	3 284	3 422
Razem	31 653 587	31 877 870

(30) Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

30. Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

	31.12.2009	31.12.2008
a) od Banku Centralnego	481 372	1 149 723
b) od pozostałych banków	1 106 704	9 991
c) od klientów	753 696	340 640
d) odsetki	4 418	5 999
Razem	2 346 190	1 506 353

(31) Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

31a. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2009	31.12.2008
Wyemitowane obligacje i bony dłużne	262 466	113 207
Weksle własne	0	0
Odsetki	0	0
Razem	262 466	113 207

31b. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2009	31.12.2008
- do 1 miesiąca	0	0
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	28 520	10 644
- powyżej 1 roku do 5 lat	233 946	102 563
- powyżej 5 lat	0	0
Odsetki	0	0
Razem	262 466	113 207

31c. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Stan na początek okresu	113 207	0
Zwiększenia, z tytułu:	183 864	136 509
- emisja obligacji	183 864	136 509
Zmniejszenia, z tytułu:	-34 605	-23 302
- wykup obligacji	-34 605	-23 302
Stan na koniec okresu	262 466	113 207

31d. Dłużne papiery wartościowe wg rodzaju

Wg stanu na 31.12.2009	Wartość bilansowa	Warunki oprocentowania*	Termin wykupu	Rynek notowań
BM_2010/06	3 933		2010-06-02	
BM_2010/07	8 281	-	2010-07-07	-
BM_2010/07A	6 590	-	2010-07-19	-
BM_2010/09,A	3 328	-	2010-09-06,07	-
BM_2010/12	5 492	-	2010-12-03	-
BM_2010/12A	896	-	2010-12-06	-
BM_2011/02	2 627	-	2011-02-25	-
BM_2011/03,04A	9 615	-	2011-03-31,04-01	-
BM_2011/03_1,2	7 495	-	2011-03-14,15	-
BM_2011/04	7 144	-	2011-04-15	-
BM_2011/05	8 738	-	2011-05-12	-
BM_2011/05A	6 695	-	2011-05-31	-
BM_2011/10	7 871	-	2011-10-04	-
BM_2011/10A	7 114	-	2011-10-04	-
BM_2011/10B	4 610	-	2011-10-05	-
BM_2011/11,A	11 122	-	2011-11-07,08	-
BM_2012/01	5 904	-	2012-01-03	-
BM_2012/01A	6 683	-	2012-01-04	-
BM_2012/01B,C	10 545	-	2012-01-10,12	-
BM_2012/02	7 456	-	2012-02-02	-
BM_2012/04	8 258	-	2012-04-10	-
BM_2012/05	2 741	-	2012-05-09	-
BM_2012/06	4 600	-	2012-06-11	-
BM_2012/07,A	17 983	-	2012-07-06,09	-
BM_2012/08	5 543	-	2012-08-08	-
BM_2012/08A	9 121	-	2012-08-08	-
BM_2012/09,A,B	12 051	-	2012-09-06,07,10	-
BM_2012/09C,D,E	11 395	-	2012-09-10,11,12	-
BM_2012/11,A	13 591	-	2012-11-06,07	-
BM_2012/11B,C	4 262	-	2012-11-02,05	-
BM_2012/12,A,B	20 323	-	2012-12-10,11,12	-
BM_2013/10,A	9 131	-	2013-10-07,08	-
BM_2014/01,A	11 328	-	2014-01-06,07	-
RAZEM	262 466			

* W przypadku obligacji własnych wyemitowanych przez Bank formuła naliczania odsetek zakłada ich kalkulację w oparciu o stany indeksów bazowych w dacie zapadalności.

31e. Dłużne papiery wartościowe wg rodzaju

Wg stanu na 31.12.2008	Wartość bilansowa	Warunki oprocentowania*	Termin wykupu	Rynek notowań
BM_2009/10,A	10 644	-	08-13.10.2009	-
BM_2010/07	9 721	-	07.07.2010	-
BM_2010/07A	6 737	-	19.07.2010	-
BM_2010/09,A	4 108	-	06-07.09.2010	-
BM_2010/12	7 311	-	03.12.2010	-
BM_2010/12A	911	-	06.12.2010	-
BM_2011/02	3 145	-	25.02.2011	-
BM_2011/03_1,2	8 905	-	14-15.03.2011	-
BM_2011/04	7 992	-	15.04.2011	-
BM_2011/05	8 642	-	12.05.2011	-
BM_2011/05A	6 764	-	31.05.2011	-
BM_2011/11,A	12 869	-	07-08.11.2011	-
BM_2012/01	5 671	-	03.01.2012	-
BM_2012/01A	6 564	-	04.01.2012	-
BM_2012/04	8 135	-	10.04.2012	-
BM_2012/06	5 088	-	11.06.2012	-
RAZEM	113 207			

* W przypadku obligacji własnych wyemitowanych przez Bank formuła naliczania odsetek zakłada ich kalkulację w oparciu o stany indeksów bazowych w dacie zapadalności.

(32) Rezerwy

32a. Rezerwy

	31.12.2009	31.12.2008
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	18 384	16 433
Rezerwa na roszczenia sporne	4 812	16 119
Razem	23 196	32 552

32b. Zmiana stanu rezerw

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
<i>Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe</i>		
Stan na początek okresu	16 433	12 351
Utworzenie rezerw	14 990	20 047
Rozwiązanie rezerw	-12 810	-16 056
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu - sprzedaż portfela	0	-120
Różnice kursowe	-229	211
Stan na koniec okresu	18 384	16 433
<i>Rezerwy na roszczenia sporne</i>		
Stan na początek okresu	16 119	20 881
Utworzenie rezerw	2 767	2 337
Rozwiązanie rezerw	-13 741	-1 447
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	-333	-5 752
Inne		100
Stan na koniec okresu	4 812	16 119

(33) Rezerwa na odroczony podatek dochodowy

	31.12.2009	31.12.2008
33. Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	0	0

(34) Pozostałe zobowiązania

34a. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2009	31.12.2008
Krótkoterminowe	479 839	386 461
Koszty do zapłacenia - premie, wynagrodzenia	28 986	75 415
Koszty do zapłacenia - pozostałe	48 286	75 371
Konta z tytułu rozliczeń międzybankowych	75 299	100 453
Konta rozliczeniowe z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	0	0
Wierzyciele różni	98 048	64 277
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	152 767	24 978
Zobowiązania wobec budżetu	28 177	11 893
Przychody przyszłych okresów	40 411	24 419
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	5 809	9 655
Pozostałe	2 056	0
Długoterminowe	24 905	14 012
Rezerwy na odprawy emerytalne	5 844	5 532
Przychody przyszłych okresów	10 439	0
Pozostałe	8 622	8 480
Razem	504 744	400 473

Bank jest leasingobiorcą w umowach leasingu finansowego dotyczącego floty samochodów oraz powierzchni biurowej i wyposażenia, zawartych z podmiotami zależnymi Banku – Millennium Leasing Sp. z o.o. oraz Millennium Service Sp. z o.o. Bank rozpoznaje środki z tytułu leasingu finansowego jako aktywa trwałe.

34b. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu finansowego	192 808	28 633
Niezrealizowane koszty finansowe	-40 041	-3 655
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	152 767	24 978
Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności		
do 1 roku	27 752	5 478
powyżej 1 roku do 5 lat	102 823	23 155
powyżej 5 lat	62 233	0
Razem	192 808	28 633
Zobowiązania (netto) z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności		
do 1 roku	20 147	3 906
powyżej 1 roku do 5 lat	76 449	21 072
powyżej 5 lat	56 171	0
Razem	152 767	24 978

34c. Zmiana stanu rezerw na niewykorzystane urlopy

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Stan na początek okresu	9 655	13 254
Utworzenie/Odwrócenie rezerw	-2 991	-1 466
Wykorzystanie/Reklasyfikacja rezerw	-855	-2 133
Stan na koniec okresu	5 809	9 655

34d. Zmiana stanu rezerw na odprawy emerytalne

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Stan na początek okresu	5 532	5 436
Utworzenie/Odwrócenie rezerw	813	331
Wykorzystanie rezerw	-501	-235
Stan na koniec okresu	5 844	5 532

(35) Zobowiązania podporządkowane

35a. Zobowiązania podporządkowane

	31.12.2009	31.12.2008
Nazwa jednostki	BBG FINANCE B.V.	BBG FINANCE B.V.
Waluta pożyczki	EUR	EUR
Wartość pożyczki w walucie	80 000	80 000
Wartość pożyczki w PLN	328 656	333 792
Warunki oprocentowania	2,997%	4,966%
Termin wymagalności	12.12.2011 r.	12.12.2011 r.
Odsetki	431	944
Stan bilansowy zobowiązań podporządkowanych	329 087	334 736

35a. Zobowiązania podporządkowane

	31.12.2009	31.12.2008
Nazwa jednostki	MB FINANCE A.B.	MB FINANCE A.B.
Waluta pożyczki	EUR	EUR
Wartość pożyczki w walucie	150 000	150 000
Wartość pożyczki w PLN	616 230	625 860
Warunki oprocentowania	2,537%	4,702%
Termin wymagalności	20.12.2017 r.	20.12.2017 r.
Odsetki	478	824
Stan bilansowy zobowiązań podporządkowanych	616 708	626 684

35b. Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Stan na początek okresu	961 420	826 035
Zwiększenia, z tytułu:	39 216	192 663
- różnice kursowe	0	135 662
- naliczenie odsetek	39 216	57 001
Zmniejszenia, z tytułu:	-54 841	-57 278
- spłata odsetek	-40 168	-57 278
- różnice kursowe	-14 673	0
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	945 795	961 420

W trakcie 2009 i 2008 roku Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatności rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

(36) Kapitał własny

36a. KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Kapitał podstawowy Banku Millennium S.A. wynosi 849 181 744 zł i dzieli się na 849 181 744 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, co prezentuje poniższa tabela.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY				Wartość nominalna jednej akcji = 1 zł.			
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość serii / emisji	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy
A	imienne założycielskie	x2 co do głosu	106 850	106 850	gotówka	30.06.1989	30.06.1989
B1	imienne zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.06.1990	01.01.1990
B2	imienne zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.12.1990	01.01.1990
C	na okaziciela zwykłe		4 693 150	4 693 150	gotówka	17.05.1991	01.01.1991
D1	na okaziciela zwykłe		1 700 002	1 700 002	gotówka	31.12.1991	01.01.1992
D2	na okaziciela zwykłe		2 611 366	2 611 366	gotówka	31.01.1992	01.01.1992
D3	na okaziciela zwykłe		1 001 500	1 001 500	gotówka	10.03.1992	01.01.1992
E	na okaziciela zwykłe		6 000 000	6 000 000	gotówka	28.05.1993	01.01.1992
F	na okaziciela zwykłe		9 372 721	9 372 721	gotówka	10.12.1993	01.01.1993
G	na okaziciela zwykłe		8 000 000	8 000 000	gotówka	30.05.1994	01.10.1993
H	na okaziciela zwykłe		7 082 129	7 082 129	gotówka	24.10.1994	01.10.1994
Podwyższenie wart. nominalnej akcji z 1 do 4 PLN				122 603 154	kapitał zapasowy	24.11.1994	
Split akcji w stosunku 1:4			122 603 154			5.12.1994	
I	na okaziciela zwykłe		65 000 000	65 000 000	gotówka	12.08.1997	01.10.1996
J	na okaziciela zwykłe		196 120 000	196 120 000	kapitały Banku Gdańskiego S.A.	12.09.1997	01.10.1996
K	na okaziciela zwykłe		424 590 872	424 590 872	gotówka	31.12.2001	01.01.2001
Liczba akcji razem			849 181 744				
Kapitał akcyjny razem				849 181 744			

W okresie sprawozdawczym nie były dokonywane konwersje akcji z imiennych na okaziciela. Liczba akcji imiennych wg stanu na dzień 31.12.2009 r. wynosiła 109 356, z czego 62 200 akcji to akcje założycielskie, uprzywilejowane w ten sposób, że jedna akcja daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu.

W dniu 3 grudnia 2009 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Banku Millennium S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku o kwotę nie niższą niż 1 zł do kwoty nie wyższej niż 1.274.181.744 zł poprzez emisję nie mniej niż 1, ale nie więcej niż 425.000.000 akcji zwykłych na okaziciela serii L o wartości nominalnej 1 zł każda. Emisja akcji serii L nastąpi w formie subskrypcji zamkniętej w rozumieniu art. 431 § 2 pkt 2 KSH przeprowadzanej w drodze oferty publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

W dniu 13 stycznia 2010 roku, działając zgodnie z § 2 uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku oraz zmiany Statutu Banku, Zarząd Banku ustalił cenę emisyjną jednej akcji serii L na 2,90 złotych oraz ostateczną liczbę oferowanych akcji serii L na 363 935 033.

Informacja o objęciu przez inwestorów 100% akcji serii L została zamieszczona w Rozdziale XXI. „Istotne wydarzenia pomiędzy datą, na którą sporządzono raport finansowy a datą jego publikacji” niniejszego sprawozdania.

Z uwagi na fakt, że Bank jest spółka publiczną, której akcje znajdują się w obrocie na rynku podstawowym GPW, Bank nie posiada szczegółowych informacji na temat struktury akcjonariatu aktualnej na 31 grudnia 2009 roku. Informacje na temat struktury akcjonariatu Banku zostały podane w oparciu o informacje przekazane przez znacznych akcjonariuszy Banku w trybie art. 69 Ustawy o Ofercie Publicznej lub podane do publicznej wiadomości w inny sposób przewidziany przepisami prawa.

Najwięksi akcjonariusze Banku (powyżej 5% udział w głosach WZA) przedstawiali się następująco:

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2009 r.

<i>Akcjonariusz</i>	<i>Ilość akcji</i>	<i>% udział w kapitale zakładowym</i>	<i>Ilość głosów</i>	<i>% udział w głosach na WZA</i>
Banco Comercial Portugues S.A.	556 325 794	65,51	556 325 794	65,51
AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	69 568 623	8,19	69 568 623	8,19

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2008 r.

<i>Akcjonariusz</i>	<i>Ilość akcji</i>	<i>% udział w kapitale zakładowym</i>	<i>Ilość głosów</i>	<i>% udział w głosach na WZA</i>
Banco Comercial Portugues S.A.	556 325 794	65,51	556 325 794	65,51
AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	62 200 437	7,32	62 200 437	7,32

Zgodnie z wymogami MSSF 1 (Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy) Bank ma obowiązek zastosować do sporządzania sprawozdań finansowych MSR 29 (Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji) retrospektywnie.

Na podstawie paragrafu 24 MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji” składniki kapitału własnego (za wyjątkiem zysków zatrzymanych oraz wszelkich nadwyżek z aktualizacji wyceny aktywów) powinny zostać przekształcone przy zastosowaniu ogólnego indeksu cen, poczynwszy od daty, w której kapitały te zostały wniesione lub powstały w inny sposób za okres, w którym gospodarka, w której dany podmiot prowadzi działalność, była gospodarką w myśl MSR 29 hiperinflacyjną.

Efekt przeliczenia odpowiednich składników kapitału własnego wskaźnikami inflacji powinien zostać ujęty drugostronnie w niepodzielonym wyniku finansowym lat ubiegłych. Zastosowanie przepisów paragrafu 24 MSR 29 spowodowałoby wzrost kapitału zakładowego i kapitału zapasowego – nadwyżki ceny emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną o kwotę 222 907 tys. zł. (zgodnie z poniższą tabelą) i jednocześnie obciążenie w takiej samej wysokości niepodzielonego wyniku finansowego lat ubiegłych.

Kapitał:	Zmiana w tys. zł
- zakładowy	110 487
- zapasowy	112 420
Razem	222 907

Pełne wprowadzenie wymogów MSR 29 rodziłoby skutki prawne w związku z koniecznością zmiany kapitału akcyjnego na podstawie Kodeksu Spółek Handlowych i Prawa Bankowego. Jednocześnie z uwagi na fakt, że efekty przeszacowania, o których mowa powyżej, nie mają wpływu na zmianę wartości aktywów netto Banku, Zarząd Banku uważa, że ujęcie takiej korekty nie miałoby istotnego wpływu na prawidłowość i rzetelność przedstawienia sytuacji finansowej prezentowanej w niniejszym sprawozdaniu.

36b. KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY

Kapitał z aktualizacji wyceny Banku powstaje w rezultacie rozpoznania:

- efektu wyceny (według wartości godziwej) aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. Wyksięgowanie niniejszych wartości z kapitału z aktualizacji wyceny następuje w momencie wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części wycenianych aktywów lub w momencie rozpoznania utraty wartości (efekt wyceny jest wtedy odnoszony do rachunku zysków i strat),
- efektu wyceny (według wartości godziwej) instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. W kapitale z aktualizacji wyceny, ujmowana jest część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym przepływy pieniężne, która stanowi efektywne zabezpieczenie natomiast nieefektywna część zysków lub strat związanych z tym instrumentem zabezpieczającym ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Kapitał z aktualizacji wyceny

	31.12.2009	31.12.2008
Efekt wyceny (brutto)	13 826	49 680
Podatek odroczonego	-2 627	-9 439
Efekt wyceny netto	11 199	40 241

Źródła zmian kapitału z aktualizacji wyceny przedstawiają się następująco (dane w tys. zł):

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży 1.01.2009 - 31.12.2009

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	12 841	-2 440	10 402
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w efekcie sprzedaży	-22 007	4 181	-17 826
Zmiana kapitałów w związku z zapadalnością papierów wartościowych	-2 207	419	-1 788
Zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	23 736	-4 510	19 226
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	12 363	-2 349	10 014

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży 1.01.2008 - 31.12.2008

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	-2 407	457	-1 949
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w efekcie sprzedaży	-2 989	568	-2 421
Zmiana kapitałów w związku z zapadalnością papierów wartościowych	-1 104	210	-894
Zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	19 341	-3 674	15 667
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	12 841	-2 440	10 402

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne 1.01.2009 - 31.12.2009

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	36 837	-6 999	29 839
Zyski/straty z wyceny instrumentu zabezpieczającego odniesione do kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego - dla instrumentów desygnowanych jako zabezpieczenie w okresie sprawozdawczym	-15 491	2 943	-12 548
Zyski/straty z wyceny instrumentu zabezpieczającego odniesione do kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego - dla instrumentów desygnowanych jako zabezpieczenie przed okresem sprawozdawczym	-19 883	3 778	-16 105
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	1 463	-278	1 185

**Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne
1.01.2008 - 31.12.2008**

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	-978	185	-793
Zyski/straty z wyceny instrumentu zabezpieczającego odniesione do kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego - dla instrumentów desygnowanych jako zabezpieczenie w okresie sprawozdawczym	-26 306	4 998	-21 308
Zyski/straty z wyceny instrumentu zabezpieczającego odniesione do kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego - dla instrumentów desygnowanych jako zabezpieczenie przed okresem sprawozdawczym	64 121	-12 182	51 939
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	36 837	-6 999	29 839

Nieefektywna część zmian wyceny instrumentów zabezpieczających ujęta w Rachunku zysków i strat w 2009 roku wyniosła 3,7 miliona zł.

36c. Zyski zatrzymane

	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	fundusz ogólnego ryzyka bankowego	niepodzielony wynik	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu 01.01.2009	374 957	0	228 902	496 927	1 100 786
- podział zysku, w tym:	0	496 927	0	-496 927	0
- <i>przeniesienie na kapitał rezerwowy</i>	0	496 927	0	-496 927	0
- wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	84 115	84 115
Zyski zatrzymane na koniec bieżącego okresu 31.12.2009	374 957	496 927	228 902	84 115	1 184 901

36d. Zyski zatrzymane

	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	fundusz ogólnego ryzyka bankowego	niepodzielony wynik	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu 01.01.2008	124 376	0	228 902	411 925	765 203
- podział zysku, w tym:	250 581	0	0	-411 925	-161 345
- <i>przeniesienie na kapitał zapasowy</i>	250 581	0	0	-250 581	0
- <i>wypłata dywidendy</i>	0	0	0	-161 345	-161 345
- wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	496 928	496 928
Zyski zatrzymane na koniec bieżącego okresu 31.12.2008	374 957	0	228 902	496 927	1 100 786

VIII. DYWIDENDY ZA ROK 2008 I 2009

Mając na względzie konieczność utrzymania silnej bazy kapitałowej w warunkach pogarszającego się otoczenia rynkowego, a także znaczną deprecjację złotego w odniesieniu do podstawowych walut obcych, co w praktyce oznacza zwiększenie wymogów kapitałowych, Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku w dniu 27 marca 2009 r. zdecydowało o przeznaczeniu całości osiągniętego przez Bank w roku 2008 zysku netto, w wysokości 496 927 275,92 zł, na zwiększenie kapitału rezerwowego Banku.

Bank nie przewiduje wypłaty dywidendy w 2010 r., tzn. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

Po 2010 r. realizowana przez Bank polityka w zakresie wypłaty dywidendy będzie zależała od wielu czynników dotyczących Banku, w tym perspektyw dalszej działalności, przyszłych zysków, poziomu współczynnika wypłacalności i wymogów regulacyjnych, sytuacji finansowej, poziomu wskaźników płynności, planów ekspansji oraz wymogów prawa w zakresie powyższych elementów, a także polityki wypłaty dywidendy przyjętej w Grupie Millennium bcp.

IX. WARTOŚĆ GODZIWA

Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest ich wartość rynkowa. W przypadku wielu produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych.

Przepływy finansowe dla różnych instrumentów są wyznaczone zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Wszystkie modelowe oszacowania zawierają pewną dawkę arbitralności i dlatego odzwierciedlają wyłącznie wartość instrumentów, dla których zostały stworzone. W tych warunkach prezentowane wartości różnic między wartościami godziwymi i bilansowymi nie mogą być rozumiane jako korekty wartości ekonomicznej Banku.

Główne założenia i metody zastosowane do oszacowania wartości godziwej aktywów i pasywów Banku są następujące:

Należności i zobowiązania wobec banków (umowa strukturyzowana)

Jest to transakcja, na którą składa się jednocześnie nabycie długoterminowej zero kuponowej obligacji oraz zaciągnięcie długoterminowej pożyczki stało procentowej od emitenta obligacji.

Wartość godziwa obu stron transakcji została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nią przepływów finansowych w terminie zapadalności/wymagalności przy zastosowaniu bieżącej stopy zero kuponowej oraz marży przeskalowanej w celu dostosowania do bieżącego poziomu stóp rynkowych.

Pozostałe należności i zobowiązania wobec banków

Wartość godziwa tych instrumentów finansowych została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych przy założeniu ich wystąpienia w terminach kontraktowych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa instrumentów tego rodzaju bez terminu zapadalności oraz o krótkich terminach zapadalności, ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz stabilną w czasie politykę Banku w odniesieniu do tego portfela, jest zbliżona do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o określonym długim terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu bieżących stóp zero kuponowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

W przypadku kredytów mieszkaniowych, ze względu na ich długoterminowy charakter, do oszacowania przyszłych przepływów finansowych dodatkowo został uwzględniony efekt wcześniejszej spłaty.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów bez terminu wymagalności lub o terminie wymagalności poniżej 3 miesięcy została uznana przez Bank za zbliżoną do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o terminie wymagalności równym 3 lub więcej miesięcy została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych w terminach kontraktowych.

Zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie modelu stosowanego do wyznaczania wartości rynkowej obligacji o zmiennym oprocentowaniu przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i historycznej marży na ryzyko kredytowe.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz na dzień 31 grudnia 2009 roku (tys. zł):

AKTYWA	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	15	695 689	725 385
Kredyty i pożyczki udzielone klientom *	18	32 482 473	30 602 811

ZOBOWIĄZANIA	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	26	4 909 356	4 944 571
Zobowiązania wobec klientów	29	31 653 587	31 654 923
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31	262 466	270 543
Zobowiązania podporządkowane	35	945 795	943 172

* Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. W roku 2008 i 2009 Banki podniosły marże dla nowo udzielonych kredytów, aby odpowiednio zrekompensować wzrost ryzyka wynikający z pogarszającej się zdolności kredytowej klientów.

Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nie notowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy Bank podnosi marże, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

Poniższa tabela przedstawia dane wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku (tys. zł):

AKTYWA	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	15	1 580 026	1 656 556
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18	32 624 259	32 361 390

ZOBOWIĄZANIA	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	26	3 060 550	3 164 947
Zobowiązania wobec klientów	29	31 877 870	31 889 857
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31	113 207	118 890
Zobowiązania podporządkowane	35	961 420	964 101

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł., stan na 31.12.2009				
AKTYWA	nota	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	16			
- instrumenty pochodne			631 618	77 317
- papiery dłużne		2 089 136	231 182	
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17		377 334	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	19			
- papiery dłużne		2 121 581	1 895 637	133 060
- akcje i udziały		11 725		1 073
PASYWA				
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	27			
- instrumenty pochodne			683 378	
Instrumenty pochodne zabezpieczające	28		122 813	

Dane w tys. zł., stan na 31.12.2008				
AKTYWA	nota	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	16			
- instrumenty pochodne			1 348 029	1 472 885
- papiery dłużne		3 070 448	401 360	
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17		9 977	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	19			
- papiery dłużne		1 396 701	1 414 197	90 804
- akcje i udziały		10 438		1 239
PASYWA				
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	27			
- instrumenty pochodne			4 402 227	
Instrumenty pochodne zabezpieczające	28		1 179 649	

Kategoria instrumentów pochodnych, dla których wyceny do wartości godziwej dokonano w oparciu o tzw. dane wejściowe nieobserwowalne (techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku) obejmuje opcje walutowe. Bank zawierał przedmiotowe kontrakty z klientami na zasadach symetrycznego zabezpieczania ryzyka to znaczy jednocześnie zawierając transakcję przeciwną na rynku międzybankowym. Element wyceny ryzyka kredytowego (komponent wyceny nie pochodzący z rynku) ujmowany jest jedynie w przypadku opcji, których wartość godziwa jest prezentowana w bilansie jako aktywne co powoduje iż opcje prezentowane jako zobowiązania Banku są zaliczane do kategorii „wyceniane do wartości godziwej w oparciu o parametry pochodzące z rynku (opis sposobu wyceny opcji walutowych jest przedstawiony w Rozdziale VI „Polityka rachunkowości”). W roku 2009 Bank zaprzestał zawierania opcji walutowych z klientami transakcji w efekcie czego wartość tych transakcji na w ciągu roku 2009 znacząco spadła.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku w roku 2009 przedstawia poniższa tabela:

Dane w tys. zł.

	Opcje walutowe	Papiery dłużne (obligacje komunalne)	Akcje i udziały
Stan na 1 stycznia 2009	1 472 885	90 804	1 239
Rozliczenie/wykup/sprzedaż/konwersja na kredyty	-1 362 185	-65 659	-144
Zmiana wyceny ujęta w Rachunku zysków i strat (w przypadku opcji walutowych dla kontraktów czynnych na 31.12.2009)	-33 383	193	-22
Zmiana wyceny ujęta w kapitale z aktualizacji	0	-87	0
Zakup	0	107 809	0
Stan na 31 grudnia 2009	77 317	133 060	1 073

X. DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ

Na dzień 31.12.2009 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe	dostępne do sprzedaży	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	65 000	66 250
2.	Obligacje skarbowe	dostępne do sprzedaży	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	75 000	69 795
3.	Obligacje skarbowe	dostępne do sprzedaży	wstępny depozyt zabezpieczający transakcje na kontraktach terminowych na obligacje	500	510
4.	Obligacje skarbowe	przeznaczone do obrotu	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	67 279	68 759
5.	Obligacje skarbowe	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	30 000	30 577
6.	Obligacje skarbowe	przeznaczone do obrotu	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	70 000	68 506
7.	Środki pieniężne		wpłata na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Terminowych	70	70
8.	Depozyty złożone	Lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	41 055	41 055
RAZEM				348 904	345 521

Na dzień 31.12.2008 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe DZ0109	przeznaczone do obrotu	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	75 000	79 778
2.	Obligacje skarbowe DZ0110	dostępne do sprzedaży	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	120 000	128 836
3.	Obligacje skarbowe DZ0811	dostępne do sprzedaży	wstępny depozyt zabezpieczający transakcje na kontraktach terminowych na obligacje	500	516
4.	Obligacje skarbowe DZ0110	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach BFG	45 000	48 313
5.	Obligacje skarbowe DZ0110	przeznaczone do obrotu	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach BFG	15 000	16 104
6.	Obligacje skarbowe DZ0109	przeznaczone do obrotu	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach BFG	60 400	64 248
7.	Środki pieniężne		wpłata na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Terminowych	70	70
8.	Depozyty złożone	Lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	968 085	968 085
RAZEM				1 284 055	1 305 951

XI. PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCJI Z PRYZRZECZENIEM ODKUPU

Na dzień 31.12.2009 r. następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Banku) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB):

Rodzaj papieru wartościowego	Portfel	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Bony skarbowe	dostępne do sprzedaży	500 000	490 458
Obligacje skarbowe	dostępne do sprzedaży	575 000	519 944
Bony skarbowe	przeznaczone do obrotu	201 490	198 260
Obligacje skarbowe	przeznaczone do obrotu	1 209 002	1 161 592
RAZEM		2 485 492	2 370 254

Na dzień 31.12.2008 r. następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Banku) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB):

Rodzaj papieru wartościowego	Portfel	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Bony skarbowe	dostępne do sprzedaży	202 000	200 966
Obligacje skarbowe	dostępne do sprzedaży	531 703	546 289
Bony skarbowe	przeznaczone do obrotu	14 920	14 637
Obligacje skarbowe	przeznaczone do obrotu	866 550	854 419
RAZEM		1 615 173	1 616 311

XIII. DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty Bank sklasyfikował następujące aktywa finansowe:

Dane w tys. zł

	31.12.2009	31.12.2008
Gotówka w kasie i środki na rachunkach w Banku Centralnym	2 191 027	1 802 402
Należności z tytułu lokat międzybankowych (*)	334 770	329 588
Dłużne papiery wyemitowane przez Skarb Państwa (*)	1 602 611	807 503
w tym: dostępne do sprzedaży	1 599 383	703 939
w tym: przeznaczone do obrotu	3 228	103 564
Razem	4 128 408	2 939 493

(*) aktywa finansowe z terminem zapadalności poniżej 3 miesięcy

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

1. działalność operacyjna – obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową,
2. działalność inwestycyjna obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych nie sklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych.
3. działalność finansowa obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

W ramach „pozostałych pozycji” przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej za rok 2009 ujęto korektę w wysokości 40 mln zł. (odpowiednio 57 mln zł. za rok 2008) z tytułu naliczenia odsetek od pożyczek podporządkowanych, wpływ tych środków został zaprezentowany odpowiednio w części dotyczącej przepływów środków pieniężnych z działalności finansowej.

XIV. INFORMACJE O PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI POWIERNICZEJ

Na dzień 31.12.2009 r. Departament Powierniczy prowadził 8 130 rachunków papierów wartościowych i rejestrów zagranicznych instrumentów finansowych, na których były przechowywane aktywa Klientów o łącznej wartości 40,18 mld PLN, wobec 36 mld PLN na koniec roku 2008. Przychody netto na działalności powierniczej na dzień 31.12.2009 wyniosły 6,38 mln PLN. Departament Powierniczy pełni funkcję banku depozytariusza dla 6 funduszy inwestycyjnych z grupy Millennium TFI S.A. oraz 26 innych funduszy inwestycyjnych. W 2009 roku DPO pozyskał 1 nowe TFI oraz 8 nowych klientów korporacyjnych.

XV. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

(1) OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami Grupy w roku 2009 wynikały z bieżącej działalności. Poniżej przedstawione zostały, wyeliminowane w procesie konsolidacji danych, najistotniejsze kwoty transakcji wewnątrzgrupowych zawartych z następującymi podmiotami:

- MILLENNIUM LEASING,
- MILLENNIUM LEASE,
- MILLENNIUM DOM MAKLERSKI,
- MILLENNIUM TFI
- BBG FINANCE BV,
- MB FINANCE AB,
- ORCHIS
- MILLENNIUM SERVICE,
- MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES,
- TBM

oraz kwoty transakcji z podmiotem dominującym w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues. Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązаныmi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż warunki rynkowe.

AKTYWA I PASywa Z TYTUŁU TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI (TYS. ZŁ) WG STANU NA 31.12.2009

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym
AKTYWA		
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom – rachunki i depozyty		70 542
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 193 055	
Inwestycje w jednostki podporządkowane	252 772	
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	4 093	53 043
Instrumenty pochodne zabezpieczające		74 839
Pozostałe aktywa	12 264	
PASYWA		
Zobowiązania wobec banków		2 892 670
Zobowiązania wobec klientów	235 627	
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	3 506	
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	1 175	757
Pozostałe zobowiązania	151 155	
- w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	149 057	

**AKTYWA I PASYWA Z TYTUŁU TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI (TYS. ZŁ)
WG STANU NA 31.12.2008**

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym
AKTYWA		
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom – rachunki i depozyty	0	100 333
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 520 025	
Inwestycje w jednostki podporządkowane	229 380	
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	15 628	2 774
Pozostałe aktywa	88 436	
PASYWA		
Zobowiązania wobec banków	0	3 375
Zobowiązania wobec klientów	311 317	
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	4 291	
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	3 617	932
Pozostałe zobowiązania	21 622	
- w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20 474	

**PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI (TYS. ZŁ)
ZA OKRES 1.01-31.12.2009**

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym
Przychody z tytułu:		
Odsetek	70 962	41 521
Prowizji	42 507	
Instrumentów pochodnych netto	0	11 314
Dywidend	99 287	
Pozostałe operacyjne netto	3 331	
Koszty z tytułu:		
Odsetek	6 916	49 991
Prowizji	804	
Instrumentów pochodnych netto	7 257	
Działania	86 731	9

**PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI (TYS. ZŁ)
ZA OKRES 1.01-31.12.2008**

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym
Przychody z tytułu:		
Odsetek	84 872	2 951
Prowizji	74 678	
Instrumentów pochodnych netto	8 352	634
Dywidend	155 680	
Pozostałe operacyjne netto	3 693	
Koszty z tytułu:		
Odsetek	18 562	320
Prowizji	47	
Działania	64 915	-3 808

**TRANSAKCJE POZABILANSOWE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI (TYS. ZŁ)
WG STANU NA 31.12.2009**

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym
Zobowiązania warunkowe	274 008	160 481
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	439 504	4 316 181

**TRANSAKCJE POZABILANSOWE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI (TYS. ZŁ)
WG STANU NA 31.12.2008**

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym
Zobowiązania warunkowe	240 454	314 276
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	1 051 757	587 450

(2) INFORMACJE O WARTOŚCI UDZIELONYCH ZALICZEK, KREDYTÓW, POŻYCZEK I GWARANCJI

Dane o zaangażowaniu wykazywanym w stosunku do Osób Zarządzających i Nadzorujących Bank, wg stanu na dzień 31.12.2009 r.:

	Osoby Zarządzające	Osoby Nadzorujące
Limity zadłużenia ogółem (w tys. PLN),	1 055,0	160,0
- w tym limit niewykorzystany (w tys. PLN),	253,4	125,3
Kredyty i pożyczki hipoteczne	3 070,0	-
Czynne gwarancje	-	-

Bank świadczy na rzecz osób bliskich członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej standardowe usługi finansowe obejmujące m.in.: prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów czy sprzedaż instrumentów finansowych. Zdaniem Banku, transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Dane o zaangażowaniu w podmioty powiązane personalnie, wg stanu na 31.12.2009 r.:

Podmiot	Kwota (w tys. PLN)	Powiązanie
Klient nr 1	6 838	Personalne z Osobą Nadzorującą
Klient nr 2	315	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 1	80 634	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 2	10 519	Personalne z Osobą Nadzorującą

Saldo niespłaconych pożyczek udzielonych pracownikom Banku z ZFŚS wyniosło 4 666,7 tys. zł.
Bank nie prowadzi ewidencji pożyczek i kredytów udzielonych pracownikom w ramach bieżącej działalności, tj. na warunkach określonych dla Klientów Banku.

Dane o zaangażowaniu wykazywanym w stosunku do Osób Zarządzających i Nadzorujących Bank, wg stanu na dzień 31.12.2008 r.:

	Osoby Zarządzające	Osoby Nadzorujące
Limity zadłużenia ogółem (w tys. PLN),	875,0	90,0
- w tym limit niewykorzystany (w tys. PLN),	795,9	68,9
Czynne gwarancje	-	-

Dane o łącznym zaangażowaniu w podmioty powiązane personalnie, wg stanu na 31.12.2008 r.:

Podmiot	Kwota (w tys. PLN)	Powiązanie
Klient nr 1	7 858	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 1	117 675	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 2	11 717	Personalne z Osobą Nadzorującą

Saldo niespłaconych pożyczek udzielonych pracownikom Banku z ZFŚS wyniosło 5 434,9 tys. zł.

(3) INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSOB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku (dane w tys. zł):

Rok	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	RAZEM
2009	20 194,5	1 185,0	21 379,5
2008	20 774,7	1 004,6	21 779,3

Łączna wartość wynagrodzenia Członków Zarządu za 2009 r. wyniosła 21 379,5 tys. PLN. Kwota ta zawiera wynagrodzenia Członków Zarządu wraz ze świadczeniami dodatkowymi, zaległe premie za 2006 i 2007 rok oraz odprawy i odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji wypłacone ustępującym Członkom Zarządu. W 2009 r. Członkowie Zarządu nie otrzymali wynagrodzenia ani żadnych świadczeń dodatkowych od Spółek Zależnych.

Wynagrodzenie Członków Rady Banku (dane w tys. zł):

Okres	Krótkoterminowe wynagrodzenia i korzyści
2009	1 827,9
2008	2 074,4

W 2009 r. członkowie Rady Nadzorczej nie otrzymali wynagrodzenia ani żadnych świadczeń dodatkowych od Spółek Zależnych.

(4) STAN AKCJI BANKU POSIADANYCH PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE BANK (PEŁNIĄCE SVOJE FUNKCJE W DNIU 31 GRUDNIA 2009)

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na 31.12.2009	Ilość akcji na 31.12.2008
Bogusław Kott	Prezes Zarządu	3 126 174	3 126 174
Rui Manuel Teixeira	Wiceprezes Zarządu	0	0
Fernando Bicho	Członek Zarządu	0	0
Juliana Boniuk-Gorzelańczyk	Członek Zarządu	490 000	490 000
Wojciech Haase	Członek Zarządu	5 246	5 246
Joao Bras Jorge	Członek Zarządu	0	0
Artur Klimczak	Członek Zarządu	0	0
Jerzy Andrzejewicz	Prokurent	6 260	6 260
Maciej Bednarkiewicz	Przewodniczący Rady Nadzorczej	94	94
Carlos Jorge Ramalho dos Santos Ferreira	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	0	0
Ryszard Pospieszynski	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	60 470	60 470
Marek Furtek	Sekretarz Rady Nadzorczej	1	0
Luis Pereira Coutinho	Członek Rady	0	0
Vitor Manuel Lopes Fernandes	Członek Rady	0	0
Andrzej Koźmiński	Członek Rady	0	0
Paulo Jose de Ribeiro Moita de Macedo	Członek Rady	0	0
Nelson Ricardo Bessa Machado	Członek Rady	0	0
Marek Rocki	Członek Rady	0	0
Dariusz Rosati	Członek Rady	0	0

XVI. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Efektywne zarządzanie ryzykiem ma kluczowe znaczenie dla utrzymania strategii trwałego i bezpiecznego wzrostu biznesu, wspieranego przez odpowiednią ocenę profilu „zwrot/ryzyko” poszczególnych linii biznesowych. Jest ono także kluczowym elementem zapewnienia zgodności z postanowieniami przepisów w zakresie ryzyka, zwłaszcza w odniesieniu do utrzymania odpowiednich poziomów funduszy własnych i innych norm ostrożnościowych, niezbędnych dla utrzymania stabilnego wzrostu Banku.

Zarządzanie ryzykiem jest oparte na zasadzie zapewnienia ścisłego podziału obowiązków między obszary powstawania ryzyka, zarządzania ryzykiem i jego kontroli. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zapewnienie, aby wszystkie rodzaje ryzyka w Banku były monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do rentowności działalności i wysokości kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa prowadzonej działalności z punktu widzenia wymogów dotyczących adekwatności kapitałowej. Wyniki pomiaru ryzyka są regularnie raportowane w ramach systemu informacji zarządczej.

Zarządzanie ryzykiem obejmuje identyfikację, pomiar, ograniczanie, monitoring oraz raportowanie w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka i wymaga użycia szerokiego zakresu metod – zarówno jakościowych jak i ilościowych, w tym zaawansowanych narzędzi matematyczno-statystycznych, wspomaganych przez odpowiednie systemy informatyczne.

Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku przedstawia się następująco:

- Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za nadzorowanie zgodności polityki podejmowania ryzyka przez Bank ze strategią Banku oraz jego planem finansowym;
- Zarząd odpowiada za efektywność systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz systemu kontroli wewnętrznej;
- Komitet Kredytowy, Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów oraz Komitet Należności Zagrożonych są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie różnymi rodzajami ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Kontroli Ryzyka oraz Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego są odpowiedzialne za monitorowanie i kontrolowanie różnych rodzajów ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Departament Ryzyka odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za identyfikację, pomiar, analizę, monitorowanie i raportowanie ryzyka w Grupie. Departament Ryzyka tworzy również zasady zarządzania ryzykiem i odpowiednie procedury, a także przedstawia informacje i proponuje kierunki działania niezbędne do podejmowania decyzji przez Komitet Kontroli Ryzyka i Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem;

- Departament Decyzji Kredytowych Przedsiębiorstw i Departament Decyzji Kredytowych Detalicznych są odpowiedzialne, odpowiednio w ramach Segmentu Klientów Korporacyjnych i Segmentu Klientów Detalicznych, za proces podejmowania decyzji kredytowych, w tym analizowanie sytuacji finansowej klientów, sporządzanie projektów decyzji kredytowych dla poszczególnych szczebli decyzyjnych i podejmowanie decyzji kredytowych w ramach określonych limitów;
- Departament Dochodzenia Należności Detalicznych jest odpowiedzialny za proces dochodzenia należności przeterminowanych od osób fizycznych oraz monitorowanie ich spłat;
- Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych opracowuje określone strategie dla każdego klienta ze swojego portfela, w celu jak najszybszej maksymalizacji odzysku i ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Bank. Podejście w poszczególnych sprawach jest stale aktualizowane przy wykorzystaniu bieżących informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie odzyskiwania należności;
- Biuro Kontroli i Analiz Skarbu jest odpowiedzialne za monitorowanie i wykorzystywanie niektórych limitów Banku, takich jak limity kontrahenta i limity typu stop-loss, monitorowanie pozycji walutowej Banku i wyników aktywnych transakcji oraz kontrolę operacji Departamentu Skarbu.

(1) Zarządzanie kapitałem

Fundusze własne regulacyjne

Zarządzanie kapitałem Banku oprócz uwzględniania potrzeb własnych jest podporządkowane bezwzględnemu przestrzeganiu regulacji ustawowych w tym zakresie (fundusze własne, normy ostrożnościowe, wymogi kapitałowe), stanowionych przez ustawę Prawo Bankowe i uchwały Komisji Nadzoru Finansowego.

Bank spełnia minimalny wymagany poziom adekwatności kapitałowej na dzień raportowania.

Pozycja kapitałowa mierzona poziomem współczynnika wypłacalności w 2009 r. poprawiła się (wzrost o 117 p.b.). Adekwatność kapitałowa Banku jest regularnie i szczegółowo monitorowana. Analizowany jest bieżący poziom wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ekspozycji, trendy zmian wysokości wymogów oraz pokrycie wymogów przez fundusze własne regulacyjne. W tym kontekście starannie monitorowane są czynniki ryzyka, które mogą doprowadzić do pogorszenia pozycji kapitałowej Banku, w tym zmiany kursu wymiany walut, ceny nieruchomości, wzrost ekspozycji zagrożonych. Wykonywane są testy warunków skrajnych, odzwierciedlające wzrost wyżej wymienionych czynników ryzyka i potencjalny wpływ tego na adekwatność kapitałową.

Kapitał wewnętrzny

Bank przeprowadza proces wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej bazując na modelu kapitału ekonomicznego.

Obliczenie kapitału wewnętrznego obejmuje wszystkie istotne rodzaje ryzyka, na które Bank jest narażony oraz bazuje na zestawie parametrów zbudowanych w oparciu o specyfikę i realia rynku polskiego.

W procesie obliczania kapitału wewnętrznego, poszczególne rodzaje ryzyka oraz efekt dywersyfikacji poddawane są testom warunków skrajnych. Łączny zdywersyfikowany kapitał wewnętrzny porównywany jest ze zdolnością do przyjęcia ryzyka, tzn. z funduszami własnymi/dostępными zasobami finansowymi. W wyniku tego porównania oceniana jest wewnętrzna ekonomiczna adekwatność kapitałowa. W 2009 r. zagregowane ryzyko Banku (kapitał wewnętrzny) było całkowicie pokryte funduszami mogącymi być użyte do jego zabezpieczenia. Kapitał wewnętrzny dzielony jest na poszczególne obszary biznesowe.

(2) Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest jednym z najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażona jest działalność Banku, w związku, z czym, w Banku przykładą się szczególną wagę do zarządzania ekspozycjami na to ryzyko. Ryzyko kredytowe wiąże się z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi (tzn. udzielonymi kredytami i pożyczkami) oraz z instrumentami pozabilansowymi, takimi jak udzielone i niewykorzystane linie kredytowe, gwarancje i akredytywy.

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Bank korzysta z kilku systemów scoringowych / ratingowych w zależności od rodzaju ekspozycji i segmentu danego klienta. System scoringowy / ratingowy to zestaw metod (modeli), procesów, kontroli, procedur zbierania danych oraz systemów informatycznych identyfikujących i mierzących ryzyko kredytowe, klasyfikujących ekspozycje do określonych klas lub pul (rating) oraz szacujących prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania i oczekiwaną wielkość straty z tego tytułu.

(2A) POMIAR RYZYKA KREDYTOWEGO

Kredyty i pożyczki

Pomiar ryzyka kredytowego, na poziomie poszczególnych klientów i transakcji, z tytułu udzielanych kredytów i pożyczek odbywa się przy uwzględnieniu trzech parametrów:

- (i) prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta (ang. probability of default – PD);
- (ii) kwoty ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (ang. exposure at default - EAD) oraz
- (iii) współczynnika strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (ang. loss given default - LGD).

- (i) Bank ocenia prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania indywidualnych kontrahentów stosując wewnętrzne modele ratingowe dostosowane do różnych kategorii klientów i transakcji. Zostały one opracowane lokalnie lub we współpracy z renomowanymi dostawcami zewnętrznymi i łączą analizę statystyczną z oceną specjalisty kredytowego. Dodatkowo Klienci Banku są klasyfikowani w ramach 15 klas ratingowych, które dla potrzeb tego raportu zostały przedstawione w sześciu głównych grupach. Jednolita skala ratingowa Banku (Master Scale), przedstawiona poniżej, zawiera także zakres prawdopodobieństw niewykonania zobowiązań określonych dla każdej klasy/grupy ratingowej. Modele ratingowe podlegają okresowym przeglądom i – w razie stwierdzenia takiej potrzeby - stosownym modyfikacjom. Banku regularnie analizuje oraz ocenia wyniki ratingów i ich siłę predykcyjną w odniesieniu do przypadków niewykonania zobowiązań. Proces nadawania ocen ryzyka klientów i transakcji wspierają systemy informatyczne, pozyskujące i analizujące informacje z wewnętrznych i zewnętrznych baz danych.

Skala wewnętrznych ratingów Banku

WEWNĘTRZNY RATING GRUPY	Opis oceny
1-3	Najwyższa jakość
4-6	Dobra jakość
7-9	Średnia jakość
10-12	Niska jakość
13-14	Pod obserwacją
15	Default

- (ii) EAD - kwota ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (exposure at default) – dotyczy kwot, które według przewidywań Banku będą należnościami Banku w momencie niewykonania zobowiązań. Jako zobowiązanie, Bank rozumie każdą wypłaconą już kwotę plus dalsze kwoty, jakie mogą zostać wypłacone do momentu niewykonania zobowiązań, o ile do niego dojdzie.
- (iii) LGD – współczynnik strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (loss given default) stanowi przewidywania Banku, co do strat wynikających z faktycznych przypadków niewykonania zobowiązań, z uwzględnieniem wewnętrznych i zewnętrznych kosztów windykacji oraz efektu dyskonta.

Papiery dłużne

Portfel papierów dłużnych, innych niż emitowane przez Skarb Państwa lub Bank Centralny, jest relatywnie mały.

(2B) POLITYKA KONTROLI LIMITÓW I ZMNIEJSZENIA RYZYKA

Bank mierzy, monitoruje i kontroluje duże zaangażowania kredytowe oraz nadmierną koncentrację ryzyka kredytowego, wszędzie tam gdzie zostanie ona zidentyfikowana. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji dotyczy zarówno zaangażowań indywidualnych – występujących wobec pojedynczego kredytobiorcy lub grupy kredytobiorców powiązanych (kapitałowo, organizacyjnie lub poprzez istnienie istotnych zależności ekonomicznych), jak i tzw. zaangażowań sektorowych - wobec branż/sektorów gospodarki, regionów geograficznych, krajów, portfela finansującego nieruchomości (w tym kredytów walutowych) i innych. Powyższe rodzaje zaangażowań sektorowych są objęte wewnętrznym systemem limitów. Informacje o wykorzystaniu limitów prezentowane są na Komitecie Kontroli Ryzyka, który może podjąć decyzje o zmniejszeniu zaangażowania w określone podmioty bądź segmenty portfela lub innego rodzaju działania (dodatkowe zabezpieczenia, transfer ryzyka, itp.).

Limity w stosunku do pojedynczego kredytobiorcy lub grupy kredytobiorców wynikające z art. 71 Prawa Bankowego są monitorowane co miesiąc, a limity wewnętrzne (wymienione wyżej) monitorowane kwartalnie. Wysokość tych limitów poddawana jest rocznemu lub częstszemu przeglądowi, gdy zostanie to uznane za stosowne. Limity zatwierdza Komitet Kredytowy.

Zarządzanie ekspozycjami na ryzyko kredytowe odbywa się także poprzez regularne monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i/lub historii współpracy z Bankiem z punktu widzenia terminowego regulowania ich zobowiązań z tytułu odsetek i kapitału.

Zabezpieczenia

Ograniczanie ryzyka kredytowego w ramach Banku odbywa się zgodnie z zasadami polityki oraz wypracowaną w procesie kredytowym praktyką. Dla poszczególnych segmentów klientów Bank wdraża wytyczne dotyczące różnych rodzajów zabezpieczeń zarówno rzeczywistych jak i nierzeczywistych. Podstawowe rodzaje zabezpieczeń kredytów i pożyczek to:

- Hipoteki na nieruchomościach mieszkaniowych;
- Hipoteki na nieruchomościach komercyjnych oraz innych;
- Zabezpieczenia na instrumentach finansowych takich jak gotówka, papiery dłużne, jednostki funduszy inwestycyjnych i akcje;
- Zabezpieczenia na środkach trwałych (ruchomościach takich jak samochody osobowe, ciężarowe, inne pojazdy i maszyny);
- Cesje wierzytelności z kontraktów

Typ i wartość wymaganych zabezpieczeń są uzależnione od kwoty i rodzaju ekspozycji kredytowej, zapadalności kredytu i ratingu klienta. Bank dąży do tego, aby poprzez zabezpieczenia zapewnić sobie odpowiednią ochronę przed ponoszonym ryzykiem, przy uwzględnieniu specyfiki danej transakcji. Możliwość zaspokojenia się z zabezpieczenia jest traktowane jako alternatywne źródło spłaty wymagalnych należności na wypadek, gdyby klient nie dokonał spłaty w kwotach i terminach określonych w umowie.

Realna wartość i możliwość zaspokojenia się z zabezpieczenia może decydować o poziomie rozliczenia końcowego transakcji, dlatego Bank przywiązuje bardzo dużą wagę do określenia tej wartości w momencie jej udzielania oraz walidacji w trakcie trwania transakcji i jest to istotny element monitorowania ryzyka pojedynczej transakcji jak i całego portfela kredytowego.

W przypadku kredytów hipotecznych, ostateczne zabezpieczenie jest zawsze ustalane w formie prawomocnego wpisu w księdze wieczystej nieruchomości (hipoteka może być ustanowiona na nieruchomości innej niż nabywana). Wśród innych standardowych rodzajów zabezpieczenia kredytów hipotecznych Bank przyjmuje cesję praw z tytułu ubezpieczenia nieruchomości i cesję praw z tytułu ubezpieczenia na życie klienta.

Do chwili skutecznego ustanowienia hipoteki Bank wymaga ustanowienia innego przejściowego zabezpieczenia. Standardowe zabezpieczenie przejściowe to zabezpieczenie pomostowe, tzn. ubezpieczenie kredytu do chwili wpisania hipoteki na rzecz Banku w księdze wieczystej nieruchomości.

Zgodnie z przyjętą polityką kredytową w Banku dopuszcza się także udzielenie transakcji bez zabezpieczenia, co odbywa się według ściśle określonych zasad zróżnicowanych w zależności od segmentu klienta. Jednak na wypadek pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w podpisanych z klientem dokumentach Bank zapewnia sobie możliwość dobezpieczenia transakcji.

Instrumenty pochodne

Bank utrzymuje ścisłą kontrolę nad limitami otwartych pozycji netto na instrumentach pochodnych, zarówno ze względu na kwoty jak i terminy zapadalności transakcji. Ekspozycje na ryzyko kredytowe, wynikające z instrumentów pochodnych zawieranych z klientami są zarządzane jako część całkowitych limitów kredytowych wyznaczanych w oparciu o badanie naturalnej ekspozycji na ryzyko rynkowe oraz o analizę sytuacji finansowej klienta. Bank dokonał aktualizacji procedur oraz dokumentacji związanej z zawieraniem transakcji na instrumentach pochodnych zgodnie z zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego.

Bank oferuje produkty skarbowe do zabezpieczania ryzyka kursu walutowego w ramach przyznanych klientom limitów skarbowych. Portfel produktów obejmuje, m.in.

- Transakcje FX Spot,
- Terminowe Transakcje Wymiany Walutowej (Forward)
- Transakcje Swapa Walutowego (FX Swap)

Zdecydowana większość umów Banku zawierają możliwość wezwania klienta do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego lub złożenie innego zabezpieczenia uzgodnionego z Bankiem (jeżeli wycena otwartych pozycji klienta przekroczy poziom kwoty progowej ; tzw. *margin call lub kwotę przyznanego limitu*) i jeżeli klient nie uzupełni wymaganego zabezpieczenia Bank ma prawo do zamknięcia pozycji i wypowiedzenia umowy.

Zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym

Do zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem kredytowym zaliczamy gwarancje, akredytywy oraz przyznane linie kredytowe. Podstawowym celem tych instrumentów jest umożliwienie klientowi dysponowania w określony sposób przyznanymi przez Bank środkami finansowymi.

Gwarancje i akredytywy typu *standby* (zobowiązania typu gwarancyjnego) niosą przynajmniej takie samo ryzyko kredytowe jak kredyty (w przypadku gwarancji i akredytywy typu *stand-by* po wpływie ważnego roszczenia Bank musi dokonać wypłaty).

Akredytywy dokumentowe i handlowe - które są pisemnym, nieodwołalnym i ostatecznym zobowiązaniem Banku otwierającego do honorowania płatności w oparciu o zgodne dokumenty w terminach określonych w akredytywie i wiążą się z ryzykiem podobnym do gwarancji.

Dostępne saldo linii kredytowej jest to niewykorzystana część uprzednio zaakceptowanych kwot odnoszących się do zobowiązań o charakterze kredytowym, możliwych do wykorzystania w formie kredytów, gwarancji lub akredytyw. Biorąc pod uwagę ryzyko kredytowe zobowiązań do udzielenia kredytu, Bank jest potencjalnie narażona na stratę w wysokości równej sumie niewykorzystanych zobowiązań.

Jednak, prawdopodobna kwota straty jest mniejsza niż łączna wartość niewykorzystanych zobowiązań, ponieważ większość zobowiązań do uruchomienia kredytu zależy od spełnienia przez klientów poszczególnych standardów kredytowych.

Bank monitoruje okres pozostały do terminu zapadalności pozabilansowych zobowiązań kredytowych, ponieważ długoterminowe zobowiązania wiążą się zazwyczaj z większym stopniem ryzyka kredytowego niż zobowiązania krótkoterminowe.

(2c) POLITYKA W ODNIESIENIU DO UTRATY WARTOŚCI (IMPAIRMENTU) I TWORZENIA ODPISÓW AKTUALIZACYJNYCH

W procesie szacowania utraty wartości (*impairmentu*) w pierwszej kolejności identyfikowane są przesłanki utraty wartości w przypadku aktywów finansowych indywidualnie istotnych (analiza indywidualna), a następnie pozostała część portfela jest poddawana analizie kolektywnej.

W analizie indywidualnej rating wewnętrzny pomaga w identyfikacji obiektywnych i subiektywnych przesłanek *impairmentu*. Równocześnie, w przypadku analizy kolektywnej, na jego podstawie tworzona jest segmentacja na portfele homogeniczne i przy wykorzystaniu parametrów PD i LGD szacowany jest poziom odpisów aktualizujących.

Analiza indywidualna utraty wartości dla należności kredytowych

Jeżeli w trakcie analizy zostaną zidentyfikowane przesłanki, wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości należności kredytowej, Bank określa wielkość tej utraty. Kwota utraty wartości (impairmentu kredytowego) stanowi różnicę pomiędzy bieżącą ekspozycją kredytową, a obecną wartością oczekiwanych przyszłych strumieni pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową. Kalkulacja uwzględnia prawdopodobieństwo spłaty kredytu w dacie zapadalności i prawdopodobieństwo ewentualnego odzysku z zabezpieczenia, np. w związku z jego sprzedażą.

Cały proces składa się z następujących etapów:

- Ø Identyfikacja przesłanek wskazujących na ryzyko utraty wartości;
- Ø Oszacowanie prawdopodobieństwa odzyskania kapitału i odsetek;
- Ø Wskazanie, czy kredyt ma być spłacony z własnych środków kredytobiorcy, czy też konieczne jest wykorzystanie zabezpieczenia, np. poprzez jego sprzedaż;
- Ø Oszacowanie wartości godziwej zabezpieczenia, określenie oczekiwanej daty sprzedaży, oraz oszacowanie oczekiwanych wpływów ze sprzedaży.

Analiza kolektywna portfela kredytowego

Analizie kolektywnej podlegają następujące kredyty:

- Ø Należności nieistotne indywidualnie;
- Ø Należności istotne indywidualnie, bez przesłanek utraty wartości (impairmentu);
- Ø Należności istotne indywidualnie w przypadku których nie została rozpoznana utrata wartości.

Portfel kredytów homogenicznych (jednorodnych) składa się z ekspozycji o podobnym profilu ryzyka kredytowego i tak np. homogeniczny portfel kredytów może zostać utworzony na podstawie sposobu oceny ryzyka kredytowego, ratingów, typów produktów kredytowych, typu zabezpieczenia itp.

Wszystkie kredyty, które podlegają analizie kolektywnej, podzielone są na dwie główne kategorie portfela:

- Ø Kredyty, gdzie wystąpiły straty, ale nie zostały jeszcze one zidentyfikowane na poziomie pojedynczej ekspozycji i odpisy tworzone są na ryzyko poniesione, ale jeszcze nie udokumentowane (*portfel IBNR*),
- Ø Kredyty, gdzie została zaraportowana strata impairmentowa, ale które nie zostały poddane analizie indywidualnej.

Bank w I półroczu 2009 zmodyfikował parametry (PD i LGD) używane do kalkulacji utraty wartości należności w analizie kolektywnej. Zmiana poprzedzona została przeprowadzeniem symulacji z punktu widzenia potencjalnej szkodowości poszczególnych portfeli homogenicznych, opartych na danych historycznych.

Tabela poniżej pokazuje udział pozycji bilansowych Banku dotyczących kredytów i pożyczek oraz związanych z nimi odpisów na utratę wartości dla każdej z wewnętrznych klas ratingowych (opisanych w punkcie „Pomiar ryzyka kredytowego”).

Wewnętrzny rating Banku	31.12.2009		31.12.2008	
	Kredyty i pożyczki (%)	Odpisy na utratę wartości (impairment) (%)	Kredyty i pożyczki (%)	Odpisy na utratę wartości (impairment) (%)
1. Najwyższa jakość	Nieznaczące	Nieznaczące	Nieznaczące	Nieznaczące
2. Dobra jakość	38,0%	1,6%	35,0%	5,2%
3. Średnia jakość	32,9%	9,3%	39,6%	13,7%
4. Niska jakość	14,9%	13,1%	11,8%	15,3%
5. Pod obserwacją	2,7%	6,9%	2,0%	8,1%
6. Default	5,0%	65,8%	2,9%	51,6%
7. Klienci bez ratingu*	6,4%	3,3%	8,6%	6,2%
Suma	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

* Grupa klientów bez ratingu wewnętrznego zawiera między innymi ekspozycje związane z kredytami dla jednostek samorządu terytorialnego i projektami inwestycyjnymi.

(2D) MAKSYMALNA EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE, TJ. BEZ UWZGLĘDNIENIA INSTRUMENTÓW OGRANICZAJĄCYCH RYZYKO

	tys. PLN	
	Maksymalna ekspozycja	
	31.12.2009	31.12.2008
Ekspozycje narażone na ryzyko kredytowe związane z aktywami bilansowymi przedstawiają się następująco:	40 841 560	43 704 025
Kredyty i pożyczki dla banków	695 689	1 580 026
Kredyty i pożyczki dla klientów:	32 482 473	32 624 259
Kredyty dla klientów indywidualnych:	24 809 679	24 628 532
– Karty kredytowe	772 796	678 267
– Kredyty gotówkowe i inne kredyty dla klientów indywidualnych	2 123 829	1 788 360
– Kredyty hipoteczne	21 913 054	22 161 905
Kredyty udzielone podmiotom korporacyjnym	7 169 970	7 827 185
Kredyty udzielone podmiotom publicznym	502 824	168 542
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu:	2 320 318	3 471 808
– Papiery dłużne	2 320 318	3 471 808
– Akcje i jednostki udziałowe	0	0
Finansowe instrumenty pochodne	708 935	2 820 914
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	0	0
Inwestycyjne aktywa finansowe	4 425 364	3 145 736
– Papiery dłużne	4 150 278	2 901 702
– Akcje i jednostki udziałowe	275 086	244 034
Należności z tytułu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	208 781	61 282
Ryzyko kredytowe związane z pozycjami pozabilansowymi przedstawiają się następująco:	7 407 330	8 486 330
Gwarancje finansowe	1 539 925	1 721 306
Zobowiązania kredytowe i pozostałe zobowiązania związane z kredytami	5 867 405	6 765 024

Powyższa tabela przedstawia strukturę ekspozycji na ryzyko kredytowe Banku na dzień 31 grudnia 2009 i 31 grudnia 2008, bez uwzględnienia instrumentów ograniczających ryzyko. Dla aktywów bilansowych ekspozycje prezentowane powyżej oparte są na kwotach netto przedstawionych w bilansie.

(2E) KREDYTY I POŻYCZKI

Struktura kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom oraz podstawowe wskaźniki portfela kredytowego przedstawiają się następująco:

Zaangażowanie brutto w tys. PLN				
	31.12.2009		31.12.2008	
	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków
Nie przeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości	30 652 639	695 697	30 737 985	1 580 026
Przeterminowane, ale bez rozpoznanej utraty wartości	1 294 254	0	1 615 858	0
Z rozpoznaną utratą wartości	1 528 206	0	943 475	0
Brutto	33 475 099	695 697	33 297 318	1 580 026
Odpisy z tytułu utraty wartości łącznie z IBNR	-992 627	0	-673 112	0
Netto	32 482 472	695 697	32 624 206	1 580 026
Kredyty z rozpoznaną utratą wartości / kredyty ogółem	4,57%		2,83%	

Kredyty i pożyczki nie przeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości

Jakość portfela kredytów i pożyczek, które nie były ani przeterminowane, ani nie wykazywały utraty wartości, może zostać oceniona poprzez odniesienie do systemu ratingów wewnętrznych przyjętego przez Bank.

Kredyty i pożyczki nie przeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości

Zaangażowanie brutto w tys. PLN				
	Klienci 31.12.2009	Banki 31.12.2009	Klienci 31.12.2008	Banki 31.12.2008
Oceny:				
1. Najwyższa jakość	265	695 697	295	1 580 026
2. Dobra jakość	12 689 231		11 539 556	
3. Średnia jakość	10 699 519		12 692 058	
4. Niska jakość	4 348 025		3 220 726	
5. Pod obserwacją	475 241		265 813	
6. Default	318 061		250 228	
7. Klienci bez ratingu	2 122 298		2 769 309	
Razem	30 652 639	695 697	30 737 985	1 580 026

Kredyty i pożyczki przeterminowane, ale bez rozpoznanej utraty wartości

Kredyty i pożyczki przeterminowane poniżej 90 dni nie są uważane za ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości, chyba że zostaną zidentyfikowane inne przesłanki impairmentu. Kwota brutto kredytów i pożyczek z podziałem na segmenty klientów, przeterminowanych, ale bez rozpoznanej utraty wartości, przedstawia się następująco:

Zaangażowanie brutto w tys. PLN

31.12.2009					
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	Suma
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Opóźnienia do 30 dni	139 638	713 546	220 794	0	1 073 978
Opóźnienia 30 – 60 dni	38 139	53 774	46 232	0	138 145
Opóźnienia 60-90 dni	21 581	185	16 266	0	38 032
Opóźnienia pow. 90 dni*	43 590	0	509	0	44 099
Suma	242 948	767 505	283 801	0	1 294 254

Zaangażowanie brutto w tys. PLN

31.12.2008					
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	Suma
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Opóźnienia do 30 dni	65 590	1 258 856	160 969	0	1 485 415
Opóźnienia 30 – 60 dni	13 887	78 855	26 936	0	119 678
Opóźnienia 60-90 dni	2 260	1 563	4 707	0	8 530
Opóźnienia pow. 90 dni*	1 252	0	983	0	2 235
Suma	82 989	1 339 274	193 595	0	1 615 858

* - należności opóźnione powyżej 90 dni i jednocześnie nie będące w portfelu z utratą wartości, posiadające przesłanki utraty wartości, ale nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne

Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości

Kwota brutto kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości w podziale na segmenty klientów przedstawia się następująco:

Zaangażowanie brutto w tys. PLN					
31.12.2009					
Wg rodzaju analizy	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i	Suma
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne	pożyczki dla banków	
Analiza indywidualna	976 022	6 419	207	0	982 648
Analiza kolektywna	73 720	144 197	327 641	0	545 558
Suma	1 049 742	150 616	327 848	0	1 528 206

Zaangażowanie brutto w tys. PLN					
31.12.2008					
Wg rodzaju analizy	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i	Suma
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne	pożyczki dla banków	
Analiza indywidualna	661 254	7 938	178	0	669 370
Analiza kolektywna	45 900	64 414	163 791	0	274 105
Suma	707 154	72 352	163 969	0	943 475

Kredyty i pożyczki objęte analizą indywidualną

Kwantyfikacja wartości portfela objętego analizą indywidualną oraz wartości utworzonych odpisów w podziale na należności (i odpowiednio odpisy) z rozpoznaną utratą wartości i portfel IBNR została przedstawiona w notach finansowych.

Tabele poniżej prezentują strukturę portfela objętego analizą indywidualną z rozpoznaną utratą wartości.

- Wg produktów

Zaangażowanie brutto

Kredyty i pożyczki udzielone klientom						
	31.12.2009			31.12.2008		
	Kwota w tys. PLN	udział %	Pokrycie odpisami aktualizacyjny mi	kwota w tys. PLN	udział %	Pokrycie odpisami aktualizacyjny mi
Kredyty inwestycyjne	332 554	33,8%	34,6%	316 091	47,2%	44,8%
Kredyty obrotowe	133 358	13,6%	19,4%	31 211	4,6%	49,7%
Kredyty w rachunku bieżącym	156 917	16,0%	36,4%	94 672	14,1%	28,0%
Kredyty rewolwingowe	1 587	0,2%	62,9%	5 246	0,8%	43,3%
Kredyty hipoteczne	6 419	0,7%	21,3%	7 938	1,2%	45,7%
Faktoring	21 560	2,2%	37,0%	20 554	3,1%	25,5%
Leasing (wykup wierzytelności)	0	0,0%	Nie dotyczy	115 549	17,3%	13,2%
Pozostałe*	330 253	33,6%	56,2%	78 109	11,7%	10,3%
	982 648	100,0%	40,1%	669 370	100,0%	32,6%

- w pozycji tej uwzględnione zostały także wierzytelności związane z rozliczeniem terminowych operacji finansowych oraz kredyty na refinansowanie;

- Wg walut

Zaangażowanie brutto

Kredyty i pożyczki udzielone klientom						
	31.12.2009			31.12.2008		
	Kwota w tys. PLN	udział %	Pokrycie odpisami aktualizacyjny mi	kwota w tys. PLN	udział %	Pokrycie odpisami aktualizacyjny mi
PLN	689 479	70,2%	42,1%	267 664	40,0%	23,9%
CHF	2 365	0,2%	39,7%	61 710	9,2%	15,6%
EUR	23 446	2,4%	20,2%	42 867	6,4%	11,4%
USD	267 358	27,2%	36,6%	289 484	43,3%	47,6%
JPY	0	0,0%	Nie dotyczy	7 645	1,1%	24,7%
	982 648	100,0%	40,1%	669 370	100,0%	32,6%

- Wg stopnia pokrycia odpisami aktualizacyjnymi

Zaangażowanie brutto

Kredyty i pożyczki udzielone klientom				
	31.12.2009		31.12.2008	
	kwota w tys. PLN	udział %	kwota w tys. PLN	udział %
do 20%	289 371	29,4%	255 135	38,1%
Powyżej 20% do 40%	283 529	28,9%	60 547	9,0%
Powyżej 40% do 60%	182 150	18,5%	307 178	45,9%
Powyżej 60% do 80%	79 042	8,0%	15 132	2,3%
Powyżej 80%	148 556	15,1%	31 378	4,7%
	982 648	100,0%	669 370	100,0%

Kredyty i pożyczki restrukturyzowane

Restrukturyzacja należności jest prowadzona przez specjalnie do tego celu powołane jednostki (oddzielnie dla należności korporacyjnych i detalicznych).

Restrukturyzacja ma na celu wykonanie efektywnych działań wobec klientów mających doprowadzić do minimalizacji strat i możliwie szybkiego ograniczenia ryzyk ponoszonych przez Bank.

Restrukturyzacja obejmuje ustalenie nowych, akceptowalnych przez Bank warunków obsługi należności (w tym zasad ich spłaty i zabezpieczenia, i ew. uzyskania dodatkowych zabezpieczeń).

Dochodzenie należności detalicznych jest procesem w pełni scentralizowanym, zarządzanym przez jedną jednostkę organizacyjną, która obejmuje swoim zakresem wszystkie obszary dochodzenia, tj monitorowanie portfela, wczesną fazę restrukturyzacji jak i ostatnią fazę restrukturyzacji i windykacji. Dochodzenie należności jest wspierane przez wyspecjalizowany system informatyczny działający na pełnym portfelu Klienta, w pełni zautomatyzowany w fazie monitorowania portfela jak i wspomagający czynności w późniejszej fazie restrukturyzacji jak i windykacji. Integralną częścią systemu jest behawioralny model scoringowy, który jest wykorzystywany w zarządzaniu procesem dochodzenia należności detalicznych w stosunku do wszystkich segmentów klienta. Model ten bazuje w swoich obliczeniach między innymi na całkowitym zaangażowaniu Banku w odniesieniu do danego klienta, segmencie biznesowym klienta, rodzaju produktu obciążonego ryzykiem kredytowym (szczególnie dotyczy to produktów hipotecznych) oraz historii współpracy z klientem w ramach poprzednich działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych. Należności od klientów trafiają do tego systemu automatycznie nie później niż 4 dnia od daty powstania należności wymagalnej.

Należności korporacyjne ujęte w portfelu restrukturyzacyjno-windykacyjnym są dochodzone przez Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych, a restrukturyzacja i windykacja należności korporacyjnych ma na celu podejmowanie skutecznych kroków w odniesieniu do klientów, ich należności i zabezpieczeń, w celu jak najszybszej maksymalizacji odzysku i ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Bank.

Dla zarządzania procesem restrukturyzacji i windykacji należności pochodzących z portfela korporacyjnego, Bank stosuje aplikacje wspierające proces decyzyjny, które szybko dostarczają podstawowych informacji na temat należności, zabezpieczenia, zastosowanego podejścia oraz podstawowych działań i terminów.

Według stanu na 31.12.2009 kwota kredytów i pożyczek korporacyjnych bez rozpoznanej utraty wartości (zaangażowanie bilansowe), które w przeszłości podlegały restrukturyzacji wynosiła w Banku 148,3 mln zł i wzrosła o 218 % w porównaniu do stanu na 31.12.2008 (46,7 mln zł). Na koniec 2009 kwota należności detalicznych klientów, z którymi podpisano ugody, a które były klasyfikowane jako kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości wynosiła 21,8 mln zł.

Znacząca część odpisów aktualizujących utworzonych we wrześniu 2009 r. wynikała z decyzji Banku o utworzeniu dodatkowych odpisów w związku z dogłębnym przeglądem portfela obciążonego ryzykiem kredytowym, w tym w szczególności należności związanych z walutowymi instrumentami pochodnymi. W wyniku przeglądu Bank ustalił, że konieczne jest utworzenie dodatkowych odpisów aktualizujących w wysokości 108,4 mln zł w stosunku do niektórych klientów w celu odzwierciedlenia ryzyka dalszego pogorszenia ich sytuacji finansowej.

Poniższa tabela pokazuje portfel kredytów z rozpoznaną utratą wartości zarządzany przez jednostki organizacyjne Banku zajmujące się restrukturyzacją należności.

Zaangażowanie brutto w tys. PLN		
	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	219 641	142 750
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	610 169	507 294
Razem	829 810	650 044

Bankowe tytuły egzekucyjne

W 2009 r. odnośnie należności gospodarczych Bank wystawił 143 bankowe tytuły egzekucyjne (bte) na łączną kwotę 367,3 mln PLN (w przeliczeniu wg średniego kursu NBP z dnia 31.12.2009 r.), w tym:

- 141 bte w PLN na łączną kwotę 362,2 mln PLN,
- 1 bte w EUR na kwotę 0,3 mln EUR (1,1 mln PLN),
- 1 bte dotyczący wydania rzeczy ruchomych (zapasów przewłaszczonych na rzecz Banku na podstawie umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie należności Banku z tytułu kredytu udzielonego na podstawie umowy o kredyt rewalwingowy w wysokości 2 mln PLN) Łączna wartość przedmiotów przewłaszczenia: 4,0 mln PLN.

Ponadto w 2009 roku Bank wystawił 8 503 bankowych tytułów egzekucyjnych dotyczących należności detalicznych oraz małych firm, na łączną kwotę 119,4 mln PLN (w przeliczeniu według kursu z dnia 31.12.2009 roku).

(2F) DŁUŻNE I KAPITAŁOWE PAPIERY WARTOŚCIOWE

Poniższa tabela przedstawia strukturę papierów wartościowych znajdujących się w portfelu Banku na koniec grudnia 2009 r. (zaangażowanie brutto w tys. PLN):

Emitowane przez	Papiery dłużne przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe	Akcje	Razem
Skarb państwa	2 320 318	2 462 342	24	4 782 684
Bank Centralny	0	1 499 417	0	1 499 417
Pozostałe	0	188 519	278 961	467 480
- notowane	0	55 459	11 725	67 184
- nie notowane	0	133 060	267 236	400 296
Razem	2 320 318	4 150 278	278 985	6 749 581

Poniższa tabela przedstawia strukturę papierów wartościowych znajdujących się w portfelu Banku na koniec grudnia 2008 r. (zaangażowanie brutto w tys. PLN):

Emitowane przez	Papiery dłużne przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe	Akcje	Razem
Skarb państwa	3 471 807	2 627 891	64	6 099 762
Bank Centralny	0	167 247	0	167 247
Pozostałe	0	106 564	255 067	361 631
- notowane	0	15 760	10 438	26 198
- nie notowane	0	90 804	244 629	335 433
Razem	3 471 807	2 901 702	255 131	6 628 640

(2G) PRZEWŁASZCZONE ZABEZPIECZENIA

W 2009 r. nie dokonywano istotnych bezpośrednich przejęć przez Bank i sprzedaży środków trwałych stanowiących zabezpieczenie kredytu. Powyższa sytuacja powodowana jest realizacją innych bardziej efektywnych ścieżek zaspokajania z przywłaszczeń (czasowo i kwotowo przy ograniczeniu kosztów), tj. doprowadzania do sprzedaży przedmiotu przewłaszczenia bezpośrednio przez dawkę zabezpieczenia pod nadzorem Banku i z przeznaczeniem całości tak uzyskanych środków na spłatę. Odmianą takiego działania jest zawieranie porozumień z syndykami w upadłości na podstawie, których syndyk za uzgodnioną opłatą zabezpiecza i przechowuje przedmioty przewłaszczenia oraz w porozumieniu z Bankiem dokonuje ich oferowania i sprzedaży (w tym w ramach sprzedaży zorganizowanych części lub całego przedsiębiorstwa dłużnika).

Powyższe powoduje, że realizowany tryb zaspokajania nie jest ewidencjonowany na tzw. Aktywach trwałych do zbycia.

(2H) POLITYKA W ZAKRESIE SPISYWANIA NALEŻNOŚCI

Ekspozycje kredytowe, dla których Bank nie oczekuje wystąpienia żadnych przepływów pieniężnych do odzyskania i dla których utworzony został odpis z tytułu utraty wartości lub korekta wartości dla wierzytelności pochodzących z terminowych operacji finansowych, które łącznie pokrywa w całości należność pozostała do spłaty, są spisywane z bilansu w ciężar odpisu aktualizującego i korekty i przenoszone do ewidencji pozabilansowej. Przedmiotowa operacja nie powoduje umorzenia należności, tj. nie powoduje zwolnienia dłużnika z długu ani zaprzestania wymaganych prawem i uzasadnionych działań prawnych i windykacyjnych.

Najczęściej Bank spisuje należności w ciężar rezerw na utratę wartości w przypadku stwierdzenia nieściągalności należności, tj. między innymi.:

- umorzenia postępowania egzekucyjnego;
- śmierci dłużnika;
- ukończenia postępowania upadłościowego;
- bezwarunkowego umorzenia części kredytu;
- długiego okresu bezskutecznej egzekucji.

(2I) KONCENTRACJA RYZYK AKTYWÓW FINANSOWYCH Z EKSPOZYCJĄ NA RYZYKO KREDYTOWE

Sektory przemysłu

Poniższa tabela przedstawia podział głównej ekspozycji kredytowej Banku z rozbiciem na czynniki składowe, według kategorii klientów.

31.12.2009	Pośrednictwo finansowe	Przemysł i Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i komunikacja	Sektor publiczny	Kredyty hipoteczne	Kredyty konsumpcyjne *	Pozostałe branże	Razem
Kredyty i pożyczki dla banków	695 689	0	0	0	0	0	0	0	695 689
Kredyty i pożyczki dla klientów	38 675	3 247 952	1 690 647	1 041 619	507 320	22 046 324	3 196 937	1 705 626	33 475 100
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	2 320 318	0	0	0	2 320 318
Finansowe instrumenty pochodne	727 544	47 053	14 883	0	0	0	0	296 789	1 086 269
Inwestycyjne papiery wartościowe	174 103	144 000	8 200	27	3 982 031	0	0	120 902	4 429 263
Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Należności z tyt. papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	208 781	0	0	0	0	0	0	0	208 781
Na dzień 31 grudnia 2009	1 844 792	3 439 005	1 713 730	1 041 646	6 809 669	22 046 324	3 196 937	2 123 317	42 215 420

31.12.2008	Pośrednictwo finansowe	Przemysł i Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i komunikacja	Sektor publiczny	Kredyty hipoteczne	Kredyty konsumpcyjne *	Pozostałe branże	Razem
Kredyty i pożyczki dla banków	1 580 026	0	0	0	0	0	0	0	1 580 026
Kredyty i pożyczki dla klientów	176 882	2 282 608	1 626 220	1 180 157	170 388	22 289 147	2 662 483	2 909 433	33 297 318
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	3 471 808	0	0	0	3 471 808
Finansowe instrumenty pochodne	1 296 326	587 456	139 892	32 434	0	0	0	764 806	2 820 914
Inwestycyjne papiery wartościowe	300 336	121 004	8 347	41	2 650 941	0	0	76 163	3 156 832
Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Należności z tyt. papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	61 282	0	0	0	0	0	0	0	61 282
Na dzień 31 grudnia 2008	3 414 852	2 991 068	1 774 459	1 212 632	6 293 137	22 289 147	2 662 483	3 750 403	44 388 180

* w tym: karty kredytowe, kredyty gotówkowe, kredyty samochodowe, kredyty w rachunku bieżącym, kredyty na zakup akcji

(3) Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe obejmuje obecne i przyszłe oddziaływania na zyski lub kapitał ze strony zmiany wartości portfela Banku wywołanej niekorzystnymi ruchami stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen obligacji, akcji lub towarów.

Miary oceny ryzyka rynkowego

Główną miarą, stosowaną przez Bank w celu oceny ryzyk rynkowych jest parametryczny model VaR (wartość narażona na ryzyko) – spodziewana strata, która może powstać na portfelu w określonym czasie (okres utrzymania) oraz z określonym prawdopodobieństwem (poziom ufności) z tytułu niekorzystnego ruchu na rynku.

Obliczenie VaR w Księdze Handlowej jest dokonywane na podstawie analitycznej aproksymacji, określonej w metodologii opracowanej przez firmę RiskMetrics. Wartość zagrożona jest obliczana z założeniem 10-dniowego okresu utrzymania oraz 99% poziomu ufności (przedział jednostronny). Obliczając zmienność związaną z każdym czynnikiem ryzyka, model przypisuje większą wagę historycznym warunkom rynkowym obserwowanym w niedawnym okresie, tym samym zapewniając bardziej poprawne oddanie bieżących warunków rynkowych.

Wartości kapitału obciążonego ryzykiem są ustalane codziennie, zarówno indywidualnie dla każdego z obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie ryzyka i zarządzanie nim, jak i na bazie skonsolidowanej, z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji istniejącej pomiędzy poszczególnymi portfelami.

W celu zapewnienia adekwatności modelu VaR dla oceny ryzyk występujących na otwartych pozycjach, ustanowiono i przeprowadza się codziennie proces testowania wstecznego.

Testowanie wsteczne jest standardową techniką stosowaną do oceny jakości modelu pomiaru ryzyka, realizowaną według następujących zasad:

- W istniejącym systemie dokonuje się porównania ex-post miary ryzyka wygenerowanej przez model, ze zweryfikowanymi dziennymi zmianami wartości portfela, przy założeniu statycznych pozycji,
- Jakość modelu jest weryfikowana przy zastosowaniu trójstrefowego podejścia statystycznego, bazującego na liczbie przekroczeń (uznaje się, że przekroczenie miało miejsce, gdy różnica pomiędzy bezwzględną wartością zmiany dziennej a wielkością VaR jest dodatnia):
 - ü strefa zielona (równe bądź mniejsze niż 8 przekroczeń) odpowiada wynikowi, który nie wskazuje na jakiegokolwiek problemy w modelu,
 - ü strefa żółta (9 do 14 przekroczeń), powoduje powstanie pewnych zastrzeżeń do modelu, ale konkluzja nie jest ostateczna; w tym przypadku stosowany jest mnożnik, aby poziom ufności miary ryzyka wrócił do 99%,
 - ü strefa czerwona (równe bądź większe niż 15 przekroczeń), wskazuje na problem w modelu ryzyka.

Wszystkie zgłoszone przekroczenia są udokumentowane, łącznie z wyjaśnieniem przyczyn ich powstania oraz zaliczeniem do jednej z trzech klas wyjaśnienia przekroczeń: podstawowa integralność modelu, niewystarczająca dokładność modelu lub nieprzewidziane ruchy rynkowe.

W celu monitorowania i limitowania pozycji w instrumentach, dla których nie jest możliwa należyta ocena ryzyk rynkowych z zastosowaniem modelu VaR (instrumenty nieliniowe), zdefiniowano inne wskaźniki ryzyka takie jak Gamma, Vega i Theta.

Równolegle do metody VaR portfele handlowe są poddawane szeregowi scenariuszy warunków skrajnych w celu:

- Oszacowania potencjalnej straty ekonomicznej, wynikającej ze skrajnych wahań czynników ryzyka rynkowego,
- Identyfikacji ruchów ryzyka rynkowego, ewentualnie nie ujętych w VaR, na które portfele są bardziej wrażliwe,
- Identyfikacji czynności, które mogą zostać podjęte w celu redukcji wpływu skrajnych zmian czynników ryzyka.

Stosuje się następujące rodzaje scenariuszy rynkowych: i) Równoległe przesunięcia krzywych dochodowości, ii) Bardziej stromy lub spłaszczony przebieg krzywych dochodowości, iii) Wahania zmienności stóp procentowych, iv) Wahania kursów wymiany, v) Wahania marż na swapach, vi) Niekorzystne scenariusze historyczne.

Proces kalkulacji VaR jest prowadzony z zastosowaniem oprogramowania opracowanego na bazie technologii sieci internetowej. Zapewnia to obszarom handlowym dostęp w trybie bieżącym do wartości zagrożonej ryzykiem w ich właściwych portfelach.

VaR stosuje się jako miarę w ocenie ryzyk poniesionych na pozycjach handlowych włącznie z pozycjami ustanowionymi przez Zespół Strategii Ryzyka Rynkowego (Positioning Portfolios).

Wskaźniki VaR ukazane w poniższej tabeli odzwierciedlają łączną ekspozycję na ryzyko rynkowe w Księdze Handlowej i obszarze Finansowania (Aktywność na Rynkach Finansowych) o wartości ok. 12,4 mln zł średnio na koniec 2009 roku, wobec obowiązującego limitu na poziomie 45,2 mln zł. Dla ryzyka walutowego wyniki dla lat 2009 oraz 2008 są bezpośrednio porównywalne. Począwszy od połowy 2009 roku ekspozycja zawiera rezydualne ryzyko stopy procentowej (tzn. około 5 mln zł ekspozycji poniżej jednego roku niezabezpieczonej w ramach ogólnej strategii zabezpieczania pozycji) przeniesione z Portfela Bankowego, który składa się z obszarów Komercyjnego, ALM, Finansowania, Strukturalnego oraz Portfela Inwestycyjnego.

Miary VaR dla ryzyka rynkowego (tys. zł):

	Koniec grudnia 2009		VaR (od 31 grudnia 2008 roku do 31 grudnia 2009 roku)			Koniec grudnia 2008	
	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu	Średnio	Maksimum	Minimum	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu
Globalnie	12 382	27%	12 861	41 606	5 626	40 963	129%
Ryzyko stopy procentowej	12 237	n.a.	10 977	24 428	5 367	23 627	n.a.
Ryzyko kursowe	721	7%	5 192	32 669	330	30 188	385%
Efekt dywersyfikacji	5%					31%	

Ekspozycje w 2008 roku wynosiły odpowiednio:

Miary VaR dla ryzyka rynkowego (tys. zł):

	Koniec grudnia 2008		VaR (od 31 grudnia 2007 roku do 31 grudnia 2008 roku)			Koniec grudnia 2007	
	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu	Średnio	Maksimum	Minimum	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu
Globalnie	40 963	129%	31 319	182 378	5 311	5 488	19%
Ryzyko stopy procentowej	23 627	n.a.	12 679	30 075	4 858	5 460	n.a.
Ryzyko kursowe	30 188	385%	20 643	173 524	45	61	1%
Efekt dywersyfikacji	31%					1%	

Otwarte pozycje obejmowały głównie instrumenty stopy procentowej, a w pierwszym kwartale 2009 roku, także instrumenty na kurs walutowy. Ryzyko walutowe uwzględnia zarówno wszystkie pozycje wymiany walutowej Banku, jak i otwarte pozycje dozwolone jedynie w Portfelu Handlowym.

Ekspozycja na ryzyko kursowe powstała w wyniku aktywnego zarządzania ryzykiem kursowym poprzez otwarcie pozycji walutowej, w celu ograniczenia ryzyka kredytowego związanego z transakcjami zawartymi z klientami. W efekcie Bank przyjął na siebie ryzyko nieliniowe tych instrumentów, które spowodowało przekroczenie limitów na wartość zagrożoną dla Działalności na Rynkach Finansowych. Przekroczenia zostały ratyfikowane zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi na odpowiednich poziomach kompetencji i nie spowodowały żadnych strat ekonomicznych.

Kształtowanie się pozycji walutowej przedstawia poniższa tabela (w tys. PLN):

Pozycja całkowita	Średnia w okresie	Minimum w okresie	Maksimum w okresie	Koniec okresu
2009	53 429	8 765	398 071	12 027
2008	175 881	5 776	1 207 226	398 649

W pierwszej dekadzie stycznia 2009 roku ekspozycja na ryzyko kursowe spadła poniżej limitu.

W podmiotach zależnych ekspozycje na ryzyko rynkowe nie występowały, ponieważ Bank przejmuje ryzyko od podmiotów zależnych i zarządza nim na poziomie centralnym.

Ocenę VaR uzupełnia monitorowanie wrażliwości portfeli obarczonych ryzykiem rynkowym na ww. scenariusze (ujawnia się jedynie maksymalne, negatywne oddziaływanie).

Zgodnie z zasadami przyjętymi przez Bank indykatywne limity dla wyników testów warunków skrajnych są dwa razy wyższe od limitów dla dziennego zarządzania ryzykiem rynkowym.

W przypadku Księgi Bankowej, w celu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, przeprowadzana jest analiza wrażliwości, natomiast w celu jego łagodzenia stosuje się strategię zabezpieczającą.

Bank przeprowadza comiesięczny transfer ryzyka z Księgi Bankowej - obszaru Komercyjnego i Strukturalnego - do obszarów, w których ryzykiem zarządza się na poziomie operacyjnym (tzn. ALM oraz Finansowania).

W 2009 roku, w wyniku przeprowadzonych analiz, zawarto dodatkowe transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej, które związane są z portfelami kredytów na stałą stopę, a szczególnie z portfelem kredytów konsumpcyjnych i portfelem leasingowym. Na koniec grudnia 2009 roku wartość BPV dla Księgi Bankowej wynosiła ok. 31 mln zł.

Wrażliwość Księgi Bankowej na zmiany stóp procentowych kształtowała się następująco (w tys. PLN):

BPV Księgi Bankowej	Średnia w okresie	Minimum w okresie	Maksimum w okresie	Koniec okresu
2009	38 820	10 548	70 135	31 340
2008	38 967	-16 225	57 525	47 562

(4) Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Ryzyko płynności odzwierciedla możliwość poniesienia znacznych strat w wyniku pogorszenia warunków finansowania (ryzyko finansowania) i/lub sprzedaży aktywów poniżej ich wartości rynkowej (ryzyko płynności rynku) w celu zaspokojenia zapotrzebowania na środki, wynikającego z zobowiązań Banku.

W podmiotach zależnych ekspozycje na ryzyko płynności nie występowały, ponieważ Bank przejmuje ryzyko od podmiotów zależnych i zarządza nim na poziomie centralnym.

W 2009 r. Bank zawarł nowe transakcje kredytowe na kwotę 300 mln EUR oraz transakcję 200 mln euro kredytu stand-by ze spółką-matką oraz dokonał spłaty średnioterminowej pożyczki w kwocie 555 mln CHF.

Dodatkowo w 2009 roku Bank wyemitował obligacje strukturyzowane (ok. 140 mln PLN) wpływające pozytywnie na poziom długoterminowych stabilnych źródeł finansowania.

Głównym źródłem finansowania pozostaje duża, zdywersyfikowana i stabilna baza depozytowa. W 2009 roku była ona utrzymywana na poziomie ok. 30 mld zł, dzięki atrakcyjnej ofercie i skutecznej kampanii marketingowej, pomimo trwającej na rynku wojny o depozyty, jednak udział depozytów detalicznych spadł z 70.9% na koniec 2008 roku do 66.2% na koniec 2009 roku.

Koncentracja bazy depozytowej, mierzona udziałem 5 i 20 największych deponentów, na koniec 2009 roku wzrosła do odpowiednio 4,7% oraz 10,4% (w grudniu 2008 roku odpowiednio 3,2% oraz 6,8%).

Bank zapewnia płynność w walutach obcych dzięki denominowanym w walucie pożyczkom konsorcjalnym, jak również długowi podporządkowanemu oraz transakcjom swapów walutowych jak i procentowo-walutowych.

Miary oceny ryzyka płynności

Ocena ryzyka płynności Banku jest realizowana z zastosowaniem zarówno wskaźników określonych przez Organy Nadzoru, jak i inne wewnętrzne miary, dla których także zdefiniowano limity ekspozycji. Kształtowanie się sytuacji płynnościowej Banku w krótkich horyzontach czasowych (do 3 miesięcy) jest sprawdzane codziennie na podstawie dwóch wskaźników zdefiniowanych wewnętrznie: płynność natychmiastowa oraz płynność kwartalna. Mierzą one maksymalne zapotrzebowanie na środki, które mogłoby powstać jednego dnia, z uwzględnieniem projekcji przepływów środków pieniężnych na datę spot lub okres 3-miesięczny.

Wyliczenie tych wskaźników polega na dodawaniu do pozycji płynnościowej analizowanego dnia szacowanych przyszłych przepływów środków pieniężnych dla każdego dnia z ustalonego horyzontu czasowego (data spot lub 3 miesiące) w zakresie transakcji, w których zawarciu pośredniczą obszary rynkowe. Dodawana jest także kwota aktywów z uznanego za wysoce płynny portfela papierów wartościowych Banku, co prowadzi do ustalenia luki płynności zakumulowanej na każdy dzień badanego okresu.

Dane te są raportowane codziennie do obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie pozycją płynnościową i są porównywane z obowiązującymi limitami ekspozycji, które w połowie roku zostały dostosowane do nowego poziomu funduszy własnych Banku oraz kursu walutowego EUR/PLN.

Bieżące wskaźniki płynności

mIn PLN				
31.12.2009				
	Wysokopłynne aktywa	Wskaźnik płynności natychmiastowej	Wskaźnik płynności kwartalnej	Aktywa płynne na pokrycie zmienności źródeł finansowania
Ekspozycja	3 958	3 628	1 368	6 146
Limit minimalny		-723	-2 891	2 000
31.12.2008				
	Wysokopłynne aktywa	Wskaźnik płynności natychmiastowej	Wskaźnik płynności kwartalnej	Aktywa płynne na pokrycie zmienności źródeł finansowania
Ekspozycja	3 993	3 673	2 367	5 321
Limit minimalny		-434	-1 734	2 000

W 2009 r. wskaźnik płynności natychmiastowej był dodatni, podczas gdy wskaźnik płynności kwartalnej dwukrotnie spadł poniżej zera z powodu deprecjacji złotego w pierwszym kwartale roku oraz w czwartym kwartale z powodu spłaty pożyczki konsorcjalnej w kwocie 555 mln CHF.

Ponadto Bank stosuje analizę wewnętrzną płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. z założeniem prawdopodobieństwa powstania przepływu środków pieniężnych). Bezpieczny poziom, przyjęty w Banku w zakresie relacji niedoboru płynności dla każdego przedziału czasowego poniżej 5-ciu lat, odpowiada 25% sumy bilansowej. W 2009 roku metodologia pomiaru luki strukturalnej została uzupełniona o przepływy oczekiwane w związku z rolowaniem bazy depozytowej koniecznej do finansowania portfela aktywów do ich zapadalności, zatem luki płynności strukturalnej w 2008 roku i 2009 roku nie są bezpośrednio porównywalne.

W 2009 r. wszystkie zdefiniowane wskaźniki były utrzymywane na poziomach wyraźnie przewyższających limity.

Bank opracował narzędzie do zarządzania ryzykiem płynności, określające scenariusze warunków skrajnych, w których luki płynności są urealniane przy założeniu konserwatywnego podejścia do oceny prawdopodobieństwa wystąpienia przepływów środków pieniężnych (m.in. biorące pod uwagę wycofanie lokat oraz opóźnienia w spłatach kredytów, wraz z gorszą płynnością rynku wtórnego papierów wartościowych i z deprecjacją złotego).

31.12.2009						
Urealniona luka płynności (mln PLN)	do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 3 lata	3 - 5 lata	Powyżej 5-ciu lat
Urealnione aktywa bilansowe	13 530	2 563	3 612	3 713	5 101	27 329
Urealnione pasywa bilansowe	10 955	1 865	748	1 758	1 611	39 476
Luka bilansowa	2 575	698	2 864	1 955	3 490	-12 147
Skumulowana luka bilansowa	2 575	3 272	6 136	8 091	11 581	-565
Urealnione aktywa pozabilansowe	565	186	364	256	185	79
Urealnione pasywa pozabilansowe	-676	-188	-202	-256	-523	-241
Luka pozabilansowa	-111	-2	162	0	-338	-162
Luka ogółem	2 463	696	3 026	1 955	3 152	-12 308
Skumulowana luka ogółem	2 463	3 160	6 185	8 141	11 293	-1 015
Wskaźnik aktywów płynnych						
Aktywa płynne (mln PLN)	8 618					
Udział aktywów płynnych w bilansowych	19,4%					

31.12.2008						
Urealniona luka płynności (mln PLN)	do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 3 lata	3 - 5 lata	Powyżej 5-ciu lat
Urealnione aktywa bilansowe	15 858	2 013	3 136	2 854	4 752	27 980
Urealnione pasywa bilansowe	11 183	3 370	99	1 534	60	27 334
Luka bilansowa	4 675	-1 357	3 037	1 320	4 692	646
Skumulowana luka bilansowa	4 675	3 318	6 355	7 675	12 367	13 013
Urealnione aktywa pozabilansowe	289	193	320	197	192	63
Urealnione pasywa pozabilansowe	-2 732	-429	-751	-315	-660	-104
Luka pozabilansowa	-2 443	-236	-431	-119	-468	-40
Luka ogółem	2 233	-1 593	2 606	1 201	4 224	606
Skumulowana luka ogółem	2 233	639	3 246	4 447	8 671	9 276
Wskaźnik aktywów płynnych	mln PLN					
Aktywa płynne (mln PLN)	9 036					
Udział aktywów płynnych w bilansowych	19,2%					

Testy warunków skrajnych płynności są przeprowadzane kwartalnie, aby ustalić profil ryzyka płynności Banku oraz zapewnić zdolność Banku do wywiązania się ze zobowiązań w przypadku kryzysu płynności i aby przyczynić się do opracowania awaryjnego planu płynności oraz decyzji zarządczych. Wyniki testów warunków skrajnych pokazują, że nawet w sytuacji zrealizowania niekorzystnych scenariuszy wskaźniki płynności pozostaną powyżej ustalonych limitów.

W lutym oraz marcu 2009 roku limity na nadzorcze miary płynności, zarówno krótkoterminowej, jak i długoterminowej, zostały przekroczone. Było to związane z silną deprecjacją złotego, dużą zmiennością kursu walutowego oraz metodologicznymi konsekwencjami założeń zawartych w Uchwale KNF Nr 386/2008, które spowodowały przeszacowanie wartości niestabilnych źródeł finansowania i nie było spowodowane pogorszeniem się pozycji płynnościowej Banku.

Bank dysponuje procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności – Plan Awaryjny Płynności (plan awaryjny w przypadku pogorszenia się płynności finansowej Banku), aktualizowany kwartalnie. Plan Awaryjny Płynności ustala koncepcje, priorytety, obowiązki i konkretne środki do podjęcia na wypadek kryzysu płynności.

Dla potrzeb zarządzania nadzorczymi ilościowymi miarami płynności Bank zaimplementował dedykowany model, który opiera się na koncepcji minimalnych buforów i umożliwia przeprowadzanie analiz symulacyjnych.

(5) Ryzyko operacyjne

Bank przyjął definicję ryzyka operacyjnego zgodną z wytycznymi Bazylei II, zgodnie z którymi ryzyko operacyjne jest definiowane jako ryzyko straty wynikające z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, działań ludzi lub systemów bądź też ze zdarzeń zewnętrznych. Definicja ta obejmuje ryzyko prawne, ale ryzyko strategiczne czy ryzyko utraty reputacji są traktowane jako odrębne kategorie ryzyka.

W celu ograniczania ryzyka operacyjnego, Bank wdrożył system zarządzania oparty na najlepszych praktykach rynkowych. Model tego systemu został skodyfikowany w ogólnej strategii Millennium bcp i dostosowany na szczeblu operacyjnym do specyfiki rynku polskiego i profilu działalności Banku.

W ramach przyjętej strategii Bank określił swoją skłonność do ryzyka w formie matrycy tolerancji ryzyka. W celu obliczenia wymogów kapitałowych dla potrzeb ryzyka operacyjnego Banku przyjęto metodę standardową. Odrębne elementy zarządzania ryzykiem operacyjnym to regularne kontrole prowadzone przez Departament Audytu Wewnętrznego oraz przepisy dotyczące stałych kontroli procesów.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku polega na jego identyfikacji, ocenie, monitorowaniu, ograniczaniu i odnośnej sprawozdawczości. Każdą decyzję dotyczącą kroków mających na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego poprzedza analiza związanych z tym kosztów i korzyści. Na podstawie przyjętej klasyfikacji ryzyka Bank prowadzi samoocenę ryzyka dla swoich najważniejszych procesów.

Przyjęta struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym określa poszczególne szczeble zarządzania i zakresy ich odpowiedzialności i obowiązków. Kluczową rolę w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym codziennej działalności odgrywa właściciel procesu. Na podstawie dogłębnej wiedzy o procesie właściciel procesu może najszybciej identyfikować i eliminować występujące zagrożenia. Wyższym od właścicieli procesów szczeblem zarządzania jest Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego, którego zakres dotyczy zagrożeń wynikających z więcej niż jednego procesu. Wszelkie działania dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Kontroli Ryzyka, Zarząd i Radę Nadzorczą.

XVII. LUKA PŁYNNOŚCI WEDŁUG TERMINÓW ZAPADALNOŚCI I WYMAGALNOŚCI

31 grudnia 2009

PLN '000

AKTYWA	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Pozostałe aktywa	RAZEM
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 191 027	0	0	0	0		2 191 027
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	353 079	0	0	0	342 610		695 689
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 751	1 477	1 475 345	831 789	9 956		2 320 318
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	22 363	183 040	180 993	292 087	30 452		708 935
Instrumenty pochodne zabezpieczające		175 054	71 094	124 689	6 497		377 334
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 731 298	740 603	2 691 443	7 665 965	18 653 164		32 482 473
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	1 607 836	94 327	556 680	1 888 729	2 706		4 150 278
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	208 781	0	0	0	0		208 781
Akcje i udziały						275 086	275 086
Pozostałe aktywa niefinansowe						559 229	559 229
RAZEM	7 116 135	1 194 501	4 975 555	10 803 259	19 045 385	834 315	43 969 150
PASYWA	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Pozostałe pasywa	RAZEM
Zobowiązania wobec banków	1 050 653	1 232 826	1 050 906	1 232 460	342 511		4 909 356
Zobowiązania wobec klientów	19 856 716	6 314 903	5 435 696	46 114	158		31 653 587
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	122 043	110 298	199 031	233 154	18 852		683 378
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	4 465	8 234	92 754	17 360		122 813
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	1 562 120	780 564	3 506	0	0		2 346 190
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	28 520	233 946	0		262 466
Zobowiązania podporządkowane	0	0	909	328 656	616 230		945 795
Pozostałe pasywa niefinansowe						527 940	527 940
Kapitał własny						2 517 625	2 517 625
RAZEM	22 591 532	8 443 056	6 726 802	2 167 084	995 111	3 045 565	43 969 150

31 grudnia 2009

PLN '000

ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Pozostałe pasywa	RAZEM
Zobowiązania z tytułu otwartych linii kredytowych	4 663 399						4 663 399
Zobowiązania z tytułu poręczeń i gwarancji	1 054 042						1 054 042
Luka bilansowa	-15 475 397	-7 248 555	-1 751 247	8 636 175	18 050 274	-2 211 250	0
Luka ogółem	-21 192 838	-7 248 555	-1 751 247	8 636 175	18 050 274	-2 211 250	-5 717 441

Zgodnie z przeprowadzoną analizą statystyczną otwartych linii kredytowych oraz zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji wykazanych w powyższej tabeli, rzeczywiste poziomy ich wykorzystania wynoszą odpowiednio 10% i 5% prezentowanego nominalu.

31 grudnia 2008

PLN '000

AKTYWA	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Pozostałe aktywa	RAZEM
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 802 402	0	0	0	0		1 802 402
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	1 263 768	0	4	0	316 254		1 580 026
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	59 261	44 302	1 418 681	1 712 199	237 365		3 471 808
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	293 518	415 864	957 129	1 017 053	137 349		2 820 914
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	25	9 952	0		9 977
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 599 094	416 810	2 472 681	7 746 670	19 389 004		32 624 259
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	610 403	159 527	593 449	1 536 918	1 405		2 901 702
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	61 282	0	0	0	0		61 282
Akcje i udziały						244 034	244 034
Pozostałe aktywa niefinansowe						490 728	490 728
RAZEM	6 689 728	1 036 503	5 441 969	12 022 793	20 081 377	734 762	46 007 132

PASYWA	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Pozostałe pasywa	RAZEM
Zobowiązania wobec banków	114 603	8 490	1 554 952	1 066 338	316 167		3 060 550
Zobowiązania wobec klientów	17 233 521	6 128 781	8 117 876	397 687	5		31 877 870
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	750 379	1 494 436	1 169 601	853 872	133 939		4 402 227
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	50 637	193 140	904 435	31 437		1 179 649
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	1 033 591	468 471	4 291	0	0		1 506 353
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	11 068	112 418	0		123 486
Zobowiązania podporządkowane	0	0	1 768	333 792	625 860		961 420
Pozostałe pasywa niefinansowe						433 025	433 025
Kapitał własny						2 462 553	2 462 553
RAZEM	19 132 094	8 150 815	11 052 696	3 668 542	1 107 408	2 895 577	46 007 132

Roczne sprawozdanie finansowe Banku Millennium S.A. za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2009 r.

31 grudnia 2008

PLN '000

ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Pozostałe pasywa	RAZEM
Zobowiązania z tytułu otwartych linii kredytowych	5 048 724						5 048 724
Zobowiązania z tytułu poręczeń i gwarancji	1 209 845						1 209 845
Luka bilansowa	-12 442 366	-7 114 312	-5 610 727	8 354 251	18 973 969	-2 160 815	0
Luka ogółem	-18 700 935	-7 114 312	-5 610 727	8 354 251	18 973 969	-2 160 815	-6 258 569

XVIII. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

Łączna wartość przedmiotu sporu wszystkich spraw sądowych, w których Bank występował w roli pozwanego lub powoda przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych wynosiła 245,5 mln zł (według stanu na dzień 31.12.2009 r.). Łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których Bank występował w roli pozwanego wynosiła 119,3 mln zł. a łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których Bank występował w roli powoda wynosiła 126,2 mln zł. Najistotniejsze, z uwagi na kryterium wartości przedmiotu sporu, postępowania, w których Bank jest pozwanym według stanu na 31 grudnia 2009 to:

1. **Powód:** osoba prawna

Wartość przedmiotu sporu: 31 049 160 zł.

Przedmiot: Powód w roszczeniu podnosi, że transakcja będąca przedmiotem sporu nie została skutecznie zawarta z uwagi na niezgodnienie istotnych elementów. Dodatkowo powód twierdzi, iż uchylił się od skutków prawnych swoich oświadczeń woli, które były złożone pod wpływem błędu.

Stan sprawy: Złożono odpowiedź na pozew.

W ocenie Banku powyższa argumentacja jest bezzasadna, a podniesione argumenty nie znajdują oparcia w zebranym materiale dowodowym tej sprawy.

2. **Powód:** osoba fizyczna

Wartość przedmiotu sporu: 5 108 036 zł

Przedmiot: Roszczenie pozwu oparte jest na twierdzeniu, iż Bank zmusił powoda do złożenia zlecenia sprzedaży 33 300 sztuk akcji grożąc spółce powoda, iż przejmie wszystkie środki pieniężne, które będą pochodziły ze sprzedaży 30 000 akcji stanowiących własność tej spółki.

Opis sprawy: W sprawie odbyło się kilka rozpraw i w efekcie w dniu 21.02.2008 r. wskutek niewykonania zarządzenia Sądu dotyczącego sprecyzowania przez Powoda podstawy faktycznej i prawnej powództwa - Sąd zawiesił postępowanie bez terminu.

Rokowania: prawdopodobieństwo wygrania sprawy szacowane jest jako wysokie.

Postępowania związane z terminowymi operacjami finansowymi

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. Bank był stroną 31 postępowań sądowych związanych z terminowymi operacjami finansowymi, przy czym w 24 sprawach Bank występował jako pozwany, zaś w 7 jako powód. Zgodnie z najlepszą wiedzą Banku, łączna wartość przedmiotu sporu w tych sprawach wynosiła 210,1 mln zł. Najwyższa jednostkowa wartość przedmiotu sporu wynosiła 36,2 mln zł.

Wyżej wymienione sprawy związane z terminowymi operacjami finansowymi mają charakter gospodarczy, tj. związany z prowadzoną działalnością gospodarczą klienta Banku będącego powodem lub pozwanym. Roszczenia wywodzone są z zawartych z Bankiem umów terminowych operacji finansowych. Na skutek deprecjacji i wysokiej zmienności kursu PLN wobec walut obcych począwszy od czwartego kwartału 2008 r. część klientów Banku zaczęła mieć problemy z wykonywaniem zobowiązań wynikających z zawartych terminowych operacji finansowych. Niektórzy z tych klientów, chcąc uwolnić się częściowo lub całkowicie od ciążących zobowiązań, wynikających z zawartych umów terminowych operacji finansowych, wystąpili na drogę postępowania sądowego. Żądania i zarzuty w poszczególnych sprawach przeciwko Bankowi oparte są na różnych podstawach prawnych, jednakże ich celem jest bądź uniemożliwienie Bankowi dochodzenia należności wynikających z terminowych operacji finansowych i całkowite lub częściowe uwolnienie się od odpowiedzialności za zobowiązania wobec Banku bądź podważenie ważności zawartych umów i żądanie zapłaty od Banku. Na chwilę obecną większość powyższych spraw znajduje się na wstępnym etapie rozpoznania przez sądy. Bank nie ma wyodrębnionej rezerwy na wszczynane przez klientów przeciwko Bankowi spory sądowe związane z terminowymi operacjami finansowymi.

Bank posiadając wymagalne należności od klientów z tytułu terminowych operacji finansowych, podejmuje działania celem egzekucji tych należności, w tym w oparciu o bankowe tytuły egzekucyjne. Klienci Banku w niektórych przypadkach dążą do uniemożliwienia realizacji przez Bank bankowych tytułów egzekucyjnych i prowadzenia powyższych egzekucji. Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r., Bank prowadził postępowania egzekucyjne w 17 sprawach o należności z tytułu terminowych operacji finansowych, gdzie posiadał tytuły wykonawcze oparte na bankowym tytule egzekucyjnym na łączną dochodzoną kwotę w wysokości 54,8 mln zł. W 6 sprawach Bank wystąpił o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym, w których łączna dochodzona kwota wynosiła 12,3 mln zł.

W stosunku do 12 klientów Banku, wobec których Bank posiada wymagalne należności z tytułu terminowych operacji finansowych na łączną kwotę zobowiązania głównego w wysokości 117,2 mln zł ogłoszono upadłość (w tym w 6 przypadkach upadłość z możliwością zawarcia układu i w 6 upadłość likwidacyjną). We wszystkich przypadkach Bank zgłosił wierzytelności do masy upadłości.

W niektórych sprawach Bank prowadzi z klientami rozmowy w celu ugodowego ustalenia warunków spłaty należności Banku z tytułu terminowych operacji finansowych.

Niezależnie, od października 2008 r. Bank zawarł ze swoimi klientami szereg ugód restrukturyzujących wierzytelności Banku z tytułu umów o przeprowadzanie terminowych operacji finansowych. Ugody te przewidują m.in. zmianę sposobu i terminu płatności wierzytelności oraz sposobu ich zabezpieczenia. Na dzień 31 grudnia 2009 r. były wykonywane 35 tego typu ugody, obejmujące kwotę około 157,9 mln zł istniejących wierzytelności

Postępowania przed Prezesem UOKiK dotyczące postanowień umów kredytów hipotecznych

Na dzień 31 grudnia 2009 r. Bank jest stroną jednego postępowania przed Prezesem UOKiK dotyczącego postanowień umów kredytów hipotecznych w zakresie sposobu obliczenia składki na ubezpieczenie stosowanych przez Bank.

Postępowanie dotyczące ustalania opłaty „interchange” w związku z transakcjami dokonywanymi kartami Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard

Bank jest stroną postępowania wszczętego przez Prezesa UOKiK przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard. Postępowanie to dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu do rynku przedsiębiorcom nienależącym do związków emitentów kart płatniczych, przeciw którym wszczęte zostało przedmiotowe postępowanie. W dniu 29 grudnia 2006 r. Prezes UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za ograniczające konkurencję oraz nakazał zaniechanie ich stosowania, jednocześnie nakładając m. in. na Bank karę pieniężną w wysokości 12.148.370 zł. W dniu 19 stycznia 2007 r. Bank wniósł odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK do SOKiK. W dniu 25 sierpnia 2008 r. SOKiK wydał postanowienie, na mocy którego postanowił wstrzymać wykonanie zaskarżonej decyzji w punkcie dotyczącym nakazu zaniechania wspólnego ustalania wysokości stawek opłaty „interchange”. Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 r. SOKiK zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że nie stwierdził stosowania praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na uczestniczeniu przez banki uczestników postępowania (w tym Banku) w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług outsourcingowych związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów z tytułu płatności za nabywane przez konsumentów towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski, poprzez wspólne ustalanie wysokości stawek opłaty „interchange” pobieranej od transakcji dokonywanych kartami systemu Visa i MasterCard w Polsce. W dniu 12 stycznia 2009 r. Prezes UOKiK złożył apelację od tego wyroku. Odpowiedź na apelację została złożona przez Bank w dniu 13 lutego 2009 r.

Postępowania dotyczące uznania poszczególnych postanowień umów i regulaminów stosowanych przez Bank w obrocie konsumenckim za niedozwolone

Bank jest stroną 6 postępowań przed SOKiK dotyczących uznania poszczególnych postanowień umów i regulaminów stosowanych przez Bank w obrocie konsumenckim za niedozwolone. Zakwestionowane postanowienia dotyczą, w szczególności, stosowania przy przeliczeniu kwoty kredytu indeksowanego do waluty obcej i przy obliczeniu raty kredytowej kursu kupna lub sprzedaży Banku zgodnie z Tabelą Kursów Walut Obcych obowiązującą w Banku, odpowiednio, w dniu wypłaty kredytu i w dniu spłaty raty kredytowej, ograniczenia odpowiedzialności Banku za straty spowodowane okolicznościami niezależnymi od Banku oraz ograniczenia odpowiedzialności Banku w przypadku nieterminowej realizacji dyspozycji oraz postanowienia uniemożliwiającego dokonanie wcześniejszej spłaty kwoty kredytu w przypadku niewypłacenia wszystkich transz przyznanego kredytu hipotecznego. Jedno postępowanie zostało wszczęte z powództwa Prezesa UOKiK, jedno w następstwie wniesienia pozwu przez osobę fizyczną, natomiast pozostałe na skutek wniesienia powództwa przez Stowarzyszenie LEXUS.

Wszystkie postępowania toczą się obecnie w pierwszej instancji. Skutkiem wydania niekorzystnego dla Banku prawomocnego wyroku sądowego w przedmiotowych sprawach będzie nieważność zakwestionowanych postanowień i konieczność ich zmiany przez Bank. Na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu postanowienia umów lub regulaminów uznane przez sąd za niedozwolone w obrocie konsumenckim zostają wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych prowadzonego przez Prezesa UOKiK. Wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia do powyższego rejestru i od tej chwili postanowienie uznane za niedozwolone nie może być stosowane przez Bank oraz przez inne banki prowadzące działalność w Polsce.

POZYCJE POZABILANSOWE

	31.12.2009	31.12.2008
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	8 392 421	9 203 270
1. Zobowiązania udzielone:	7 407 330	8 486 330
a) finansowe	5 867 405	6 765 024
b) gwarancyjne	1 539 925	1 721 306
2. Zobowiązania otrzymane:	985 091	716 940
a) finansowe	480 398	23 532
b) gwarancyjne	504 693	693 408

Na udzielone zobowiązania warunkowe ujęte w powyższej tabeli składają się zobowiązania do udzielenia kredytów (takie jak: niewykorzystane limity na kartach kredytowych, niewykorzystane limity zadłużenia w rachunku bieżącym, niewykorzystane transze kredytów inwestycyjnych) oraz wystawione gwarancje i akredytywy (stanowiące zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku z zobowiązań wobec podmiotów trzecich). Wartość zobowiązań gwarancyjnych prezentowanych powyżej przedstawia maksymalną wartość możliwej do poniesienia przez Bank straty w przypadku gdyby klienci nie wywiązali się ze swoich zobowiązań. Bank tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe ujmowane w pozycji „rezerwy” w pasywach bilansu. Wartość rezerwy wyznacza się jako różnicę pomiędzy oszacowaną kwotą wykorzystanego zaangażowania warunkowego a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji kredytowej.

Strukturę podmiotową wszystkich zobowiązań gwarancyjnych netto, wykazanych w pozycjach pozabilansowych, wg stanu na dzień 31.12.2009 r. przedstawia poniższa tabela:

Klient - sektor	Kwota w mln zł.
- sektor finansowy	157,4
- sektor niefinansowy (firmy)	1 358,0
- sektor budżetowy	21,5
- osoby fizyczne	3,0
Razem	1 539,9

Bank jako podmiot dominujący nie udzielił żadnych gwarancji poręczeń ani awali pozostałym spółkom Grupy Kapitałowej, natomiast udzielał ich na zlecenie tych spółek zewnętrznym podmiotom. Wartość gwarancji poręczeń i awali udzielonych przez Bank na zlecenie podmiotów wchodzących w skład Grupy przedstawia poniższa tabela:

Podmiot zależny	Kwota w mln zł.
Millennium Leasing Sp. z o.o.	34,0
Millennium Service Sp. z o.o.	19,0
TBM Sp. z o.o.	0,1
Razem	53,1

Gwarancje, poręczenia i awale udzielone Klientom

Zobowiązania udzielone - gwarancyjne, wg stanu na 31.12.2009	Kwota w mln zł.
Czynne gwarancje, poręczenia i awale	1 054,0
Poręczenia kredytów udzielonych ze środków EFRWP	9,0
Linie na gwarancje i poręczenia	481,7
Razem, brutto	1 544,7
Odpis z tytułu utraty wartości	-4,8
Razem, netto	1 539,9

W okresie od 01.01.2009 do 31.12.2009 Bank udzielił 2 360 gwarancji, poręczeń i awali na łączną sumę PLN 883 933 tys. zł.

Kwota tych zobowiązań (z wyłączeniem gwarancji poręczeń spłaty kredytów z EFRWP oraz otwartych linii na gwarancje) wg stanu na 31.12.2009 r. wynosiła 1 054 042 tys. zł. (2 526 sztuk czynnych gwarancji) co oznacza spadek ich wartości o PLN 155 803 tys. tj. o 12,88% w stosunku do 31.12.2008 r. Wartość gwarancji, poręczeń i awali udzielonych w PLN spadła o PLN 126.074 tys. czyli o 11,74% w stosunku do końca roku ubiegłego, a wartość tych zobowiązań udzielonych w walutach obcych spadła o PLN 29.729 tys. tj. o 21,91%.

Strukturę zobowiązań udzielonych z tytułu gwarancji, poręczeń i awali wg poszczególnych kryteriów przedstawiają poniższe zestawienia (w tys. zł.):

1. Według walut	31.12.2009	31.12.2008
PLN	948 084	1 074 158
Waluty obce	105 958	135 687
RAZEM:	1 054 042	1 209 845

2. Według rodzaju zobowiązania, stan na 31.12.2009	Ilość sztuk	Kwota w tys. zł.
Awal	1	1 050
Gwarancja	2 516	1 032 597
Poręczenie	2	12 758
Regwarancja	7	7 637
RAZEM:	2 526	1 054 042

3. Według przedmiotu zobowiązania, stan na 31.12.2009	Ilość sztuk	Udział procentowy	Wartość w tys. zł
dobrego wykonania kontraktu	1 639	64,89%	613 869
zapłaty czynszu	384	15,20%	52 055
przetargowa	191	7,56%	119 497
terminowej zapłaty za towar lub usługę	181	7,17%	139 215
inne	85	3,37%	23 499
zwrotu zaliczki	21	0,83%	7 177
celna	20	0,79%	56 890
spłaty kredytu bankowego lub pożyczki	5	0,20%	41 840
RAZEM:	2 526	100%	1 054 042

XIX. LEASING OPERACYJNY

Bank posiada umowy najmu powierzchni biurowej, które w myśl zapisów MSR 17 ujmowane są jako leasing operacyjny. Standardowe umowy najmu lokali użytkowych zawierane są w Banku z reguły na czas określony wynoszący od 5 do 10 lat. Znaczna część tych umów jest zawierana na okres 5 lat z klauzulą określającą prawo najemcy do przedłużenia okresu najmu na kolejne 5 lat na mocy złożonego oświadczenia. Pozostałe umowy są zawierane na czas nieokreślony i mogą być wypowiedziane z zachowaniem okresu wypowiedzenia, który wynosi najczęściej od 3 do 6 miesięcy.

Całkowite zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego kształtują się następująco (dane w tys. zł.):

Wartość wg stanu na dzień:	31.12.2009	31.12.2008
- do 1 roku	66 572	95 463
- od 1 roku do 5 lat	187 223	265 923
- powyżej 5 lat	106 301	141 542
RAZEM	360 096	502 928

XX. ISTOTNE WYDARZENIA POMIĘDZY DATĄ, NA KTÓRĄ SPORZĄDZONO RAPORT FINANSOWY A DATĄ JEGO PUBLIKACJI

W związku z wykonaniem uchwały nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 3 grudnia 2009 r. oraz uchwały nr 5/2010 Zarządu Banku z dnia 13 stycznia 2010r. o podwyższeniu kapitału zakładowego w drodze emisji akcji zwykłych na okaziciela, doszła do skutku emisja akcji serii L. Należycie subskrybowanych i opłaconych zostało 722.222.644 akcji, w związku z czym w dniu 8 lutego 2010 r. dokonano przydziału 363.935.033 akcji serii L. W trakcie subskrypcji zostało złożonych 6.410 zapisów podstawowych na 361.796.921 akcji oraz 804 zapisy dodatkowe na 360.425.723 akcji. Stopień redukcji zapisów dodatkowych wyniósł 99,41 %. W dniu 26 lutego Sąd dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Banku z kwoty 849.181.744 zł do kwoty 1.213.116.777 zł i zarejestrował stosowną zmianę Statutu Banku.

W dniu 9 lutego 2010 r., Rada Nadzorcza Banku zgodnie z par. 17 ust. 2 pkt 4 Statutu Banku, podjęła uchwałę dotyczącą wyboru KPMG Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Chłodnej 51, 00-867 Warszawa jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Banku Millennium S.A. oraz Grupy Kapitałowej Banku Millennium na rok 2010.

PODPISY:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
1.03.2010	Bogusław Kott	Prezes Zarządu
1.03.2010	Rui Manuel Teixeira	Wiceprezes Zarządu
1.03.2010	Fernando Bicho	Członek Zarządu
1.03.2010	Julianna Boniuk-Gorzelańczyk	Członek Zarządu
1.03.2010	Wojciech Haase	Członek Zarządu
1.03.2010	Joao Bras Jorge	Członek Zarządu
1.03.2010	Artur Klimczak	Członek Zarządu